

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**KOSOVA'DA YAYIMLANAN İMZA DERGİSİ'NİN
HALK BİLİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

GÖKHAN YAĞCI

**TÜRK HALK BİLİMİ ANABİLİM DALI
TÜRK HALK BİLİMİ BİLİM DALI**

HAZİRAN 2016

**KOSOVA’DA YAYIMLANAN İMZA DERGİSİ’NİN HALK BİLİMİ AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Gökhan YAĞCI

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK HALK BİLİMİ ANABİLİM DALI
TÜRK HALK BİLİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN 2016

Gökhan YAĞCI tarafından hazırlanan “Kosova’da Yayımlanan İmza Dergisi’nin Halk Bilimi Açısından İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Türk Halk Bilimi Anabilim Dalında Türk Halk Bilimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman/Başkan: Prof. Dr. Ali YAKICI

Türk Halk Bilimi Gazi Üniversitesi

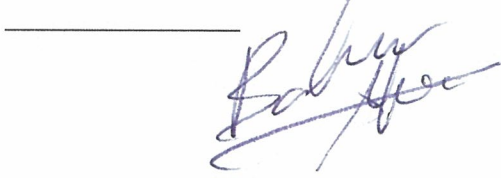
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Yrd.Doç Bahar AKARPINAR

Türk Halk Bilimi Hacettepe Üniversitesi

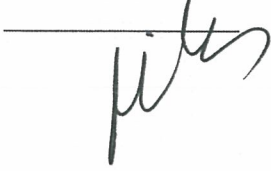
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Üye : Yrd. Doç. Dilek TÜRKYILMAZ

Türk Halk Bilimi Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

Tez Savunma Tarihi: 20 / 06/ 2016

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Suna BAŞAK

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü 7.

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gökhan YAĞCI

20.06.2016

KOSOVA'DA YAYIMLANAN İMZA DERGİSİ'NİN HALK BİLİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Gökhan YAĞCI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Haziran 2016

ÖZET

17 Şubat 2008 tarihinde kurulan Kosova Cumhuriyeti, yüzyıllar boyunca Türk-İslam kültürü ile etkileşim halinde olmuştur. Bugün hâlâ Kosova sınırları içerisinde; Türk köylerine, Türkçe konuşan insanlara, Türkçe eğitim veren okullara ve dolayısıyla Türk halk kültürü unsurlarına rastlanılmaktadır. Kosova'da yaşayan Türkler, Türk kültürünü korumak ve gelecek nesillere aktarmak için birçok çalışma yapmaktadır. Agim Rifat Yeşeren tarafından aylık çıkarılan *Kosova İmza Dergisi* de bu çalışmalardan biridir. Bu tezde, yayın hayatına 2012 tarihinde başlayan ve aktif faaliyetlerini hâlâ sürdüren *Kosova İmza Dergisi*'nin kuruluş ve gelişim süreçleri incelenmiş Kosova'da yaşayan Türk Halk Kültürünün bahse konu dergiye yansımaları incelenmiş ve derginin toplam 33 sayısı tasnif edilerek açıklamalı bibliyografyaları hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra Kosova'daki Türk varlığı incelenerek Kosova topraklarında yaşayan Türklerin bölgedeki tarihsel geçmişine ve Türk halk kültürünün yaşayan miras örneklerine de yer verilmiştir. Karşılaştırmalı Balkanlar özelinde Kosova'da halk kültürü çalışacaklara kılavuz mahiyetinde olan bu çalışmayla Kosova'da yaşayan Türklerin, kültür koruma faaliyetlerine ayna tutularak bazı eleştirilerde bulunulmuştur.

Bilim Kodu : 1170. 4.041

Anahtar Kelimeler : Kosova, Kosovaa, Kosova İmza Dergisi, Agim Rifat

Sayfa Adedi : 123

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ali YAKICI

EVALUATION OF KOSOVA IN TERMS OF FOLKLORE KOSOVA İMZA JOURNAL

(M.S. Thesis)

Gökhan YAĞCI

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCESJ

June 2016

ABSTRACT

The Republic of Kosovo, which was founded on 17 February 2008, has been interacting with Turkish Islamic culture for centuries. Nowadays, within the territory of Kosovo, Turkish villages, Turkish-speaking people, schools offering Turkish education and hence Turkish folklore components are still encountered. Turks living in Kosovo have been conducting many studies in order to protect Turkish Culture and pass it down to next generations. *Kosovo İmza Journal*, which is issued by Agim Rifat Yeşeren, is one of these studies. In this thesis, establishment and development period of *Kosovo İmza Journal*, which started broadcasting in 2012 and still continues active business, was examined. In addition, totally 33 issues of this journal were classified according to folklore cadre and activities of Yunus Emre Institute, and annotative bibliography was prepared accordingly. This thesis is composed of four parts such that in the first part “General Information About *Kosovo İmza Journal*”, in the second part “Bibliography Classification of *Kosovo İmza Journal* According to Five Articles of Intangible Cultural Heritage”, in the third part “The Bibliography of Other Narrative Types in *Kosovo İmza Journal*” are given. Moreover, within this study, remarks of editor and readers were included and contribution of *Kosovo İmza Journal* to folklore was mentioned. In this thesis, which might be a guide for people that will study folk culture in Kosovo specific to comparative Balkans, criticisms was made by holding a mirror to culture conservation activities of Turks living in Kosovo.

Science Code : 1170. 4.041
Keywords : Kosovo, İmza Journal, Agim Rifat
Page Number : 123
Thesis Advisor : Prof. Dr. Ali YAKICI

TEŞEKKÜR

Bir milletin kültür tarihi hakkında bilgi sahibi olmak için, o milletin kültürel mirasına bakmak gerekir. Somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması, anlaşılması ve gelecek nesillere aktarılması halk bilimcilerce önemsenmekte ve bu minvalde çalışmalar son zamanlarda akademik düzlemde yoğunlaşmaktadır. Bunun için de sahip olunan mirasın, derlenmesi araştırılıp incelenmesi, eski ve yeni unsurlarının ortaya çıkarılması gereklidir.

Bu çalışmanın amacı, Kosova'da yaşayan Türklerin Kosova'daki varlığını araştırmak, Kosova'da yaşayan Türk Halk Kültürü ürünlerini ortaya koymak ve halk kültürünü korumaya yönelik yapmış oldukları çalışmaların *Kosova İmza Dergisi*'nde ne kadar yer bulduğunu ortaya çıkarmaktır. Karşılaştırmalı Balkan çalışmaları özelinde, Türk kültür ve edebiyatı açısından Kosova'da çıkan bu derginin faaliyetleri önemlidir.

Çalışmamın her aşamasında değerli görüş ve önerileriyle bana destek olan danışman hocam Prof. Dr. Ali Yakıcı' ya, yüksek lisans dersleri esnasında somut olmayan kültürel miras ve kültürü koruma konularında farkındalık kazanmamı sağlayan kıymetli hocam Prof. Dr. M. Öcal Oğuz'a, benden desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Dilek Türkyılmaz ve Araştırma Görevlisi Emine Çakır 'a şükranlarımı sunarım.

Bununla birlikte çalışmanın Kosova ayağında maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen Kosova Cumhuriyeti kanaat önderlerinden Hacı İlyas Ramazanoğlu Uka'ya, Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsolos'u Selen Evcit'e, *Kosova İmza Dergisi*'nin sahibi Agim Rifat'a, Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi çalışanları Gazmend ve Fatime Krueziu'ya ve Prizren Başkonsolosluğu Protokol Memuru Beyhan Buza'y ve müstakbel eşim Aysan Aydın'a teşekkürlerimi arz ederim.

Gökhan Yağcı

Ankara, 2016

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KOSOVA'DA TÜRK VARLIĞI

1.1. Kosova'nın Nüfus Yapısı.....	8
1.2. Nüfus Dağılımı ve Seyri.....	9
1.3. Kosova'dan Türk Göçleri.....	10
1.4. Kosovada Konuşulan Diller	11
1.5. Kosova'nın Dini Yapısı.....	12
1.6. Kosova'nın Siyasi Yapısı.....	12
1.7. Kosova'da Basın Yayın	12
1.7.1. Gazeteler.....	12
1.7.2 Dergiler.....	13

İKİNCİ BÖLÜM KOSOVA HALK KÜLTÜRÜ VE YAŞAYAN MİRAS ÖRNEKLERİ

2.1. Bahar Tören ve Gelenekleri	19
2.2. Düğün Tören ve Gelenekleri	20
2.3. Doğumla İlgili İnanç ve Âdetler.....	22
2.4. Sünnetle İlgili Âdetler	23
2.5. Ölümle İlgili Âdet ve Gelenekler	24
2.6.Kosova Halkının Batıl Olarak Nitelendirdiği İnançlar	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KOSOVA HALK KÜLTÜRÜNÜN KOSOVA İMZA DERGİSİNE YANSIMALARI

3.1. Kosova Türk Basın Tarihine Genel Bir Bakış	27
3.2. Tan Gazetesi	27
3.3.Yeni Dönem Gazetesi	28
3.4. Kosova İmza Dergisi	28
3.4.1. Kosova İmza Dergisinin Kuruluşu ve Vizyonu.....	29
3.4.2. Kosova İmza Dergisinin Yayınlanma Amacı	30
3.4.3. Derginin Adı “İmza” Hakkında Editör Görüşü	32
3.4.4. Derginin Kurucusu Agim Rıfat Yeşeren Kimdir?	33
3.4.5. Dergi Hakkında Okuyucu Yorumları.....	34
3.5. Kosova İmza Dergisinde Yer Alan Türk Halk Kültürü Unsurlarının Bibliyografyası	36
3.5.1. Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan Sözlü Anlatılar Bibliyografyası	36
3.5.1.1.Şiirler.....	36
3.5.1.2. Söyleşi, Panel ve Konferanslar.....	39
3.5.1.3 Hikâyeler	44
3.5.2. Kosova İmza Dergisinde Yer Alan Gösteri Sanatları Bibliyografyası	53
3.5.3. Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan Toplumsal Ritüel ve Uygulamalar Bibliyografyası	77
3.5.4 Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan Doğa ve Evren ile İlgili Bilgiler Bibliyografyası....	86
3.5.5 Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan El Sanatları Çalışmalarının Bibliyografyası	92
SONUÇ	95
KAYNAKLAR.....	99
EKLER	101
ÖZGEÇMİŞ	122

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

Açıklamalar

A. g. e

Adı geçen eser

A. g. d

Adı geçen dergi

A. g. y

Adı geçen yayın

BALTAM

Balkan Türk Araştırmaları Merkezi

C.

Cilt

Çev.

Çeviren

K.İ.D.

Kosova İmza Dergisi

K.D.T.P

Kosova Demokratik Türk Partisi

K.T.A.P

Kosova Türk Adalet Partisi

S.

Sayı

s.

Sayfa

SOKÜM

Somut Olmayan Kültürel Miras

T.C.

Türkiye Cumhuriyeti

TİKA

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı

TÜMED

Türkiye Mezunları Derneği

Yay.

Yayınevi

Y.E.E.

Yunus Emre Enstitüsü

GİRİŞ

Kültür, toplumları birbirine yaklaştıran ya da uzaklaştıran yönüyle özgelik taşımaktadır. Toplumların zaman, mekân ve olay üçgeninde başından geçenler, kültürlerini aktarmaları yahut aktaramamaları sosyal bilimcilerce inceleme konusu olmuştur. Kültürün yaşatılıp yaşatılamaması yahut yeniden canlandırma faaliyetleri kültür koruma refleksiyle izah edilebilir. Mehmet Kaplan'ın *Dil ve Kültür* yapıtında belirttiği üzere “Bir millete ait her fert, o milletin kültürünü, dilini, dinini, zevkini, inançlarını, örf ve âdetlerini beraberinde taşır. Kültür fertleri aşan, fertlere şekil, yön ve şahsiyet veren bir varlıktır (Kaplan 2011: 26). Bu yönüyle kültür aktarımında ferdin rolü yadsınamaz. Aktarımda bulunan fert, sadece atalarından gördüğü, atalarından kendisine nakledilen kültürü dil vasıtasıyla aktarmakla kalmaz kendi şahsiyetini de tamamlamış olur.

Kültürü korumaya yönelik çalışmalar neden önemlidir? Millet kavramını bünyesinde barındıran fertlerin bu hususta rolü nedir? Gibi soruların cevabını Mehmet Kaplan'ın şu sözüyle açıklayabiliriz: “Bir toplumda, tabiatın dışında insan elinden ve dilinden çıkma her şey kültür kavramına girer. Tarihe şekil veren kuvvetler “devlet” şeklinde görünür ama devletleri yaratan milletlerdir. Milletleri yapan kuvvetler, inançlar, vasıtalar kültür adı altında toplanır (Kaplan 2011: 29). Milletlerin bakiliği anlaşıldığı üzere kültür aktarımdan geçmektedir. Kültür aktarım aracı olan dil ile ilgili yapılan faaliyetler bu açıdan önem taşımaktadır. Ayrıca kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasında bölgede bulunan kurum ve kuruluşların faaliyetleri ve girişimleri de büyük önem arz eder. Kurumlar arası işbirliği, bazı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında olumlu yönde etkili olduğu görülmektedir.

Yaklaşık beş yüz kırk yıl Osmanlı egemenliğinde barış içerisinde yaşayan Kosova, 1. Balkan Savaşı ile Türklerin egemenliğinden çıkmıştır. 1. ve 2. Balkan Savaşlarıyla büyük acılar çeken Balkan milletleri, günümüze kadar kültürel miraslarını korumaya çalışmışlardır. Somut kültür hazineleri savaşlar sonrasında zarar görmüş olsa da somut olmayan kültürel miras Balkanlarda bilhassa Kosova Prizen'de canlılığını koruduğu söylenebilir.

Kosova çok uluslu bir etnik kimliğe sahiptir. Bölgede, Arnavutlar, Türkler, Boşnaklar, Pomaklar, Romenler, Sırp ve Torbeşler yaşamaktadır. Osmanlı döneminde de Yugoslavya döneminde de bu halklar beraber yaşamışlardır.

Yugoslavya'nın dağılmasıyla birlikte ortaya çıkan milliyetçilik akımından bölgedeki Türklerde etkilenmiştir. Türkler, etnik kimliklerini korumak için birçok çalışma yapmışlardır. Altmış beş yıldır bölgede hizmet veren Doğru Yol Türk Kültür Sanat Derneği, Kosova Türk Yazarları Derneği, Türkiye Mezunları Derneği, Kosovalı Türk Öğretmenler Derneği, Kosova Demokratik Türk Partisi, Kosova Türk Adalet Partisi, İmza Yayın evi ve nihayet İmza Dergisi bu çalışmaların bir tezahürüdür. Bunun yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Büyükelçiliği, Başkonsoloslugu, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) ve Yunus Emre Enstitüsü'yle birlikte bölgede yaşayan Türklerin beklentilerine karşılık vermektedirler.

2015 yılında yapılan seçimlerde Kosova'da Türkler 1 Bakan 3 Milletvekili ve 1 Belediye Başkanıyla merkezi ve yerel yönetimlerde temsil hakkı kazanmışlardır. Kosova sınırları içerisinde halkının sadece Türklerden meydana geldiği köyler de bulunmaktadır.

Hazırlanan çalışmanın ilk iki bölümünde, Kosova'da yaşayan Türklerin beşeri, siyasi ve kültürel varlıkları hakkında bilgiler verilmiştir. Bölgedeki Türklerin yaşatmış olduğu halk kültürü unsurları bahar tören ve gelenekleri, düğün tören ve gelenekleri, doğumla ilgili inanç ve adetler, sünnetle ilgili adetler, ölümle ilgili adet ve gelenekler ve batıl İnançlar başlıkları altında incelenmiştir. Bunun yanı sıra bölgedeki Türk hakimiyeti ve hareketliliği kronolojik olarak verilmeye çalışılmıştır.

Tezin üçüncü bölümünde ise Kosova'da yaşatılan Türk halk kültürü unsurlarının yayın hayatına 2012 yılında başlayan ve her ay düzenli olarak çıkan *Kosova İmza Dergisi*'ne yansımaları incelenmiştir. Dergiler "kültür aktarımı" odağında incelenmiş ve derginin, Kosova'da Türk dilini ve kültürünü yayan elçi kuruluşu Yunus Emre Enstitüsü ile olan ilişkisi ele alınmıştır.

Öncelikle derginin sahibi ve editörü Agim Rifat Yeşeren'in arşivinden derginin geçmiş sayıları temin edilmiştir. Daha sonra derginin kuruluş tarihçesi ve amacına yönelik Yeşeren ile bir röportaj gerçekleştirilmiştir. Yeşeren'in derginin amacına yönelik vermiş olduğu başka bir röportajında derginin kültür aktarımına yönelik söylediği aşağıdaki ifadeler dikkate değerdir:

Yazar Agim Rifat Yeşeren' in girişimiyle çıkan derginin amacının yerli yazar ve sanatçıların eserlerini yayınlamak olduğu belirtildi. Mikrofonlarımıza konuşan Yeşeren, "*Yeni nesillerin eserlerini göremiyoruz, yayımlayabilecekleri bir dergi olmadığı için yeni nesillerden ve*

eserlerden bir haberdar kaldık” dedi. Yeşeren, “Dergi çok önemli, bir edebiyatın atar damarıdır. Dergi günceldir var olan olaylara ışık tutan bir dergi yoksa var olan kuşakları kucaklamazsa, onların yazılarını yayınlamazsa o kuşak gider yok olur. Yazılarını yayımlayacak yerleri olmazsa, diyelim bir hikâye bir şiir yazmış bir yerde, onun bir yerde yayınlandığını görmezse bir zaman sonra yazı yazmaktan vazgeçer. Biz de bu yollardan geçtik. Bir yazımız bir yerde yayınlandığında onu odamızda saklayıp gidip gelip bakmışız. İşte benim şiirim yayınlanmış bende bir şey var, bir şiir daha yazabilirim diyerek teşvikle buralara geldik. Oysa yeni kuşaklara bu verilmedi. Onun için bu derginin kapıları özellikle gençlere açıktır. Amacımız o olmalı bence, gençler. Kültürel etkinlikler de oluyor mesela. Yazılı olarak kayıt yapan yok. Radyo, televizyon varama hepsi akıp gidiyor oysa dergi kalıcıdır?” ifadelerini kullandı. (<http://www.haberler.com/kosova-da-ilk-kez-imza-adinda-turkce-dergi-cikmaya>, erişim tarihi 12.03.2016).

Dergi kuruluş aşamasında ayda bir çıkarken 21. sayıdan itibaren iki ayda bir yayımlanmaya başlanmıştır. Derginin güncel fiyatı 1 Euro’dur. Bu fiyat, iki ayda bir çıkan bir dergi için Kosova sınırları içerisinde oldukça makuldür.

Derginin okuyucuları ekseriyetle Türklerdir; fakat Türkçe bilen Arnavut, Boşnak ve Romenler de dergiye ilgi göstermektedir.

Dergiyi edebiyatın atar damarı olarak gören Yeşeren, burada derginin kuşakları kucaklayarak kültür aktarımında önemli bir görev üstleneceğinin altını çizmektedir. Şayet kendini ifade etme bağlamı bulamayan yeni kuşağın bundan mahrum bırakılırsa kalemlerinin susmasının pek tabii olacağı görüşündedir. Ayrıca derginin kültürel etkinliklere yer vermesi yönüyle yani yazılı belge niteliğini taşımasıyla tarihe âdeta bir kayıt düştüğü görüşündedir.

Yeşeren kültürün aktarıcısı olarak özellikle gençlere seslenmesi manidardır. Şayet kültürler aktif aktarıcısı genç fertler tarafından dinamik bir şekilde yaşatılmıyorsa, milletlerin varlık zemini zedelenmekte ve “kaybolma”, “yok olma” gerçekleşmektedir. Ziya Gökalp’ın da *Hars ve Medeniyet* yapıtında ifade ettiği gibi, “Bir cemiyette yalnız aydınlar harstan uzak kalmışlarsa o cemiyet kurtulabilir. Şayet halkın harsı da bozulmuş ise o cemiyet bir daha dirilemez. Ortadan kalkar. Başka milletler içinde erir, kaybolur (2012: 65). Özetle devletleri ayakta tutan milletler, milletleri var eden de kültür dinamikleriyle olan münasebetleridir, denilebilir.

Bu çalışmada *Kosova İmza Dergisi*'nin halkbilim açısından içerik analizi yapılmış ve açıklamalı bibliyografyası hazırlanmıştır. Tez, dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, “Kosova İmza Dergisi Hakkında Genel Bilgi” adını taşımaktadır. Burada, Kosova Türk basın tarihine genel bir bakış atıldıktan sonra *Kosova İmza Dergisi*'nin kuruluşu ve vizyonu, yayımlanma amacı, derginin adının neden “İmza” olduğu hakkında editör görüşü, derginin kurucusu Agim Rifat Yeşeren'in kim olduğuna ve son olarak dergi hakkında okuyucu yorumlara yer verilmiştir. Bu bölümdeki verilerin çoğuna, Yeşeren ile gerçekleştirilen röportaj ile ulaşılmıştır. Dergi'nin faaliyetleri hakkında sadece editörün değil okur görüşlerine de burada yer verilmiştir.

Hazırlanan çalışmanın üçüncü bölümünde *Sözlü Anlatımlar, Gösteri Sanatları, Toplumsal Uygulamalar, Doğa ve Evrenle İlgili Bilgiler, El Sanatları Geleneği* olmak üzere beş başlık altında, dergideki yazıların açıklamalı bibliyografilerine yer verilmiştir. Böylelikle, Kosova'nın günlük yaşayışına ayna tutan dergi ile bu beş kadrodan özellikle hangi alanda kültürel faaliyetlerin yoğunlaştığı ya da eksik kaldığı kısmen de olsa tespit edilebilir.

Hilmi Ziya Ülken' in, *Türk Tefekkürü Tarihi* adlı yapıtında da vurguladığı gibi, “Türklerin fikir hayatı Uzak Şark'tan Avrupa içlerine, ilk zamanlardan yeni zamana kadar muhtelif kıtalar ve devrelere yayılmış; hiç değilse üç medeniyet çevresinden geçmiş olduğu için onun her safhasında aynı kalan müşterek karakterlerini bulup çıkarmak çok müşküldür. Zaten bunu şimdiden, kat'î hatlarıyla çizmeye kalkmak da kabil değildir. Böyle bir hüküm ancak, bu sahada birçok monografilerle, uzun araştırmalardan sonra yapılabilir. Bununla birlikte onun kabataslak bazı esas noktalarını tespit edebiliriz (Ülken 2013: 11). Türk tefekkürünün Doğu'dan Batı'nın içlerine kadar uzandığı gerçeği *Kosova İmza Dergisi* örneği üzerinden pek tabii incelenebilir. Balkanlarda Türk kültürünün varlığı, kültür müesseselerin varlığı ile mümkün olabilmektedir. Bu yönüyle Kosova İmza Dergisi düştüğü görsel ve yazılı kayıtlarla bunu ispatlamaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KOSOVA'DA TÜRK VARLIĞI

Bir milletin kültürünü, yaşayışını ve folklorunu üzerinde bulunduğu toprakların tarihsel süreçleri önemli ölçüde etkilemektedir. Bugün Kosova Cumhuriyeti Devleti'nin üzerinde bulunduğu topraklar birçok devlet ve uygarlığın kavşak noktası olmuştur. Kosova bugün hala çok uluslu bir yapıya sahiptir. Bunun en önemli sebeplerinden biri de yaklaşık 550 yıllık bir imparatorluğun bakiyesi olmasıdır. Kosova'da bugün Türkler yaşamakta ve kültür kodlarını gelecek nesillere aktarmaktadır.

Kosova'nın tarihsel gelişim sürecine İbrahim Kafesoğlu ve Halil İnalcık şu notları düşmüşlerdir:

Kosova, tarih ve dil delilleri ışığında, bilimsel verilerin belirttiğine göre, Miladın öncesi ve sonrasındaki ilk yıllarda, özellikle 300'lü yıllarda Batı Hunlarının egemenlik devirlerinden itibaren, Türklerin yaşadığı bir bölgedir. MS 5. yüzyılda Hun Türklerinin bilhassa Attila önderliğinde birleşerek oluşturdukları büyük devlet döneminde Balkanlar (Kosova'yı da içine alacak şekilde), Hun Türklerinin geçici ve kalıcı iskânlarına sahne olmuştur.

5. yüzyıl başlarında Attila'dan önceki Hun önderinin ölümü, Doğu Roma İmparatorluğu'nda (Bizans) sevinç yarattı ve Hunları sindirme girişimlerini arttırdı. Ancak, Bizans idarecileri Batı Hun İmparatorluğu'nun başına geçen Attila'yı henüz pek tanımıyorlardı. 434 yılı baharında Hun sınırlarına gelen Bizans elçilerini Attila, Tuna ile Morava nehrinin birleştiği yerdeki Bizans Margos (bugünkü Dubravica) kalesinin tam karşısında- Tuna'nın kuzey kıyısında- bulunan Konstantia surları önünde, at üzerinde karşıladı ve dinlenmelerine dahi izin vermediği elçilerin biri konsül-general, diğeri seçkin bir diplomat olan temsilcilerine, taleplerini, barış şartları olarak yazdırdı. Konstantia Barışı (veya Margos Barışı) diye anılan bu antlaşmanın başlıca maddelerine göre, Bizans bundan böyle Hunlara bağlı kavimlerle müzakerelere, ittifaklara girişmeyecek, Hunlardan kaçanlara -esir alınmış Bizans tebaası dâhil- sığınma hakkı tanımayacak, Bizans elinde bulunanlar iade edilecek (Grek asıllı olanlar için fidye verilebilecek), ticarî münasebetler yine belirli sınır kasabalarında devam edecek ve Bizans'ın ödemeyi taahhüt ettiği yıllık vergi iki katına (700

libre altın veya 50.400 solidus) çıkarılacaktı. Theodosios II anlaşma hükümlerini aynen kabul etti. (Kafesoğlu 2003: 61)

440'tan itibaren Attila, Bizans'a karşı baskıyı arttırdı. Çünkü Theodosios II, Konstantia antlaşması hükümlerine aykırı davranmaya başlamıştı. Bu aykırılığa başka sebepler de eklenince Attila'nın idaresinde olarak, Margos'un zaptı ile başlayan 1. Balkan Seferi (441-442), Singidunum (Belgrad) ve Naissus (Niş) üzerinden Trakya'ya doğru gelişirken, Batı Roma'nın aracılığı neticesinde hızını kesti. Bu sefer sonunda Tuna boyundaki kaleler Hun idaresine geçmiş, daha geri hatlardaki tahkimat yıktırılmış, Balkanlar'da Hunlara karşı durabilecek mukavemet yuvaları kaldırılmıştı. Bizans'la sonraki yakın süreçte yaşanan yeni anlaşmazlıklar 2. Balkan Seferi'nin açılmasına sebep oldu (447). Attila'nın idaresi altında birkaç noktadan Tuna'yı geçen Hun ordusu, iki koldan ilerleyerek kaleleri, Sardika (Sofya), Philippopolis (Filibe), Markianapolis (Preslav), Arkadiopolis (Lüleburgaz) müstahkem mevki ve şehirlerini zapt ede ede ve Tesalya'da Termopil'e kadar geniş bir daire çizdikten sonra, Bizans başkentini kuşatmak üzere Athyra (Büyük Çekmece)'ya ulaştı. Hunların Tesalya'yı da içine alan geniş Balkan bölgesindeki bu akın ve yayılımları, Kosova bölgesini de içine almaktaydı. İkinci sefer sonucunda Naissus (Niş) Hun pazar şehri hâline gelmişti.

Bugünkü Macaristan'ın sahasını MS 568 yılında egemenliklerine alıp devlet kuran Türk boyu Avarlar, 582'lerde Singidunum (Belgrad) ve Sirmium (Eszék) gibi mühim Bizans sınır şehir-kalelerini ele geçirmişlerdi. Fetihleri yapan büyük teşkilatçı Bayan Hakan'ın 592 yılında İstanbul'a yürümek maksadı ile Çorlu'ya kadar gelerek Bizans başkentinde korku uyandırdığı tarihte Don Nehri'nden Galia'ya, kuzey İslav bölgelerinden İtalya'ya kadar her taraf Avar askerî faaliyet sahası hâline gelmişti. 8. yüzyıl boyunca gittikçe zayıflayan Avar idaresi, kısa bir süre sonra yerini bir başka Türk boyu Bulgarlara ve çeşitli Slav kabilelerine bıraktı. Avarlar da bu süreçte, Hıristiyanlaşıp çeşitli kabileler arasında yaşadılar, birçoğu asimile olup kayboldu. Kosova muhitindeki etnik şekillenmelerde Hunlardan sonra, Avar kitlesi de etkili olmuş oldu.

Bununla beraber, Kosova ve civarında bugün Yunanistan'da bulunan Navarino (Pylos, aslı Avarino) ve Arnavutluk'ta Antivari şehirlerinin adları da Avarların hatıralarını taşır. Arnavutluk'taki Prostovats altın hazinesi Avarlara ait olduğu gibi, arkeolojik araştırmalar Avar Türk sanatının Germen ve Slav sanatları üzerindeki tesirini ortaya koymuştur.

Avar devri sonrasında Kosova'yı da etkisi altına alan Türk devri Peçenek ve Uz adlı Türk boylarının yoğunlaşması ile başlar. Peçenekler, 9. yüzyıldan itibaren Karadeniz'in kuzeyinde ve Kuzey Balkanlar'da güçlenmişlerdi. Uzlar 1065'te Bizans ve Bulgar mukavemetini kırarak Tuna'yı geçtiler ve Peçeneklerin arkasından, Trakya ve Makedonya'yı yağmaladılar, Selanik'e, hatta Peloponezos'a kadar ilerlediler. Peçenekler, daha sonraki yakın devirde Kıpçak Türklerinin (Kumanlar) bölgede güçlenmeleriyle, etkinliklerini kaybetmişlerdir. Siyasî tarihleri sona eren Peçeneklerden arda kalanlar dağıldılar. Macaristan'a gidenler Peşte çevresinde ve Fertö vilayetinde yerleştirildiler. Bir kısmı da Uzlar ve Kumanlarla karıştı. Balkanlar'da kalanlar daha ziyade Vardar nehri boyuna iskân edilmişlerdi. Ardı sıra Kosova bölgesinde ve civarında Kumanların etki devri sürer. Bugün Kosova sınırlarının hemen güneydoğusunda yer alan, eskiden Kosova Vilayeti içinde bulunan Kumanova (Makedonya) şehrinin isminde, Kumanlar devrinde kalan hatıraların en başında gelenlerindendir.

Kosova'da, Gora bölgesindeki birkaç kaya üzerinde, kazınmış hâlde yazılar bulunmuştur. Yapılan araştırmalar neticesinde bulunan bu kaya yazılarının, bilim camiasınca Göktürk Alfabesi olarak bilinen eski Türk alfabesi işaretlerine uygunluğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, Kosova bölgesi Türk tarihi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu yazıyı Hunların da kullanmış olduğuna dair dil bilimsel görüşlerden hareketle, söz konusu kaya yazılarının Hun devri etkisinin örneklerinden olduğu düşünülmektedir. (Kafesoğlu 2003: 61)

Osmanlı İmparatorluğu idaresinin Balkanlar'da kurulmaya başlandığı XIV. yüzyıldan önce bölgede diğer halklarla beraber yaşayan Türk boyları, kendi dilleri ile varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bir Türk boyu olan Kutrigurların VII. yüzyılda kurmuş oldukları Bulgar Hanlığı özellikle anımsanmalıdır. Bulgarların Dobruca'da bıraktıkları kitabelerde, hükümdar “han” unvanı ile anılır ve On İki Hayvanlı Türk Takvimi kullanılır. Ünlü tarihçi Halil İnalcık, Osmanlı Türkleri Balkanlar'a girmeden önce, XII.-XIV. yüzyıllarda Kıpçak/Kumanların bölgedeki üstün tarihî rolünün yeterince vurgulanmadığını belirtmiştir. Özellikle, Dobruca'dan Akkerman'a kadar olan bölgede yerleşmiş ve Hristiyan dinine geçmiş olan Kıpçak/Kumanlar, çeşitli hanedanlar kurmuşlardır. Bunlardan bir grup, XIV. yüzyıl ikinci yarısında Dobruca-Varna bölgesinde, merkezi Kaliakra olan bir beylik kurmuştur. (İnalcık 2005: 34)

Kosova'daki bu Türk etki dalgaları, 11. yüzyıldan itibaren, Selçuklu devri Müslüman Türk akınları ve nihayetinde de Osmanlı İmparatorluğu'nun Kosova'yı hükmü altına almasıyla bambaşka bir boyut kazanır. 28 Haziran 1389 tarihindeki I. Kosova Savaşı, bölgenin fethini sağlamış, Kosova'nın Türklüğü ve Müslümanlığında günümüze dek süren etkiyi yaratmıştır. Artık, Kosova'daki Türklük, kökleşmiş ve sistematize olmuştu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkanlar'daki egemenliğinin bitirildiği yılda, 1913 Londra Konferansı sırasında Kosova nüfusunun % 40-45 oranı Türklerden oluşmuştur ve Türkçe bu dönemde egemen dildir. Yine 1913 yılına kadar Kosova'daki Türk aileleri, bölgenin % 55'ine yaygın bir durumda olmuşlardır. (Türbedar 2003: 34)

1.1. Kosova'nın Nüfus Yapısı

Kosovalı Türklerin nüfus sayılarına dair çok çeşitli, olumlu, olumsuz, objektif, sübjektif veriler vardır. Verilerin geneli Türklerinin Kosova'daki sayılarını az gösterir niteliktedir. Buna çeşitli siyasî etkenler sebeptir. Bazı bakış açılarının bu rakamı az göstermesinin sebebi, Türklerinin, en son Balkan Savaşı ile Türkiye'ye göç etmiş olduğundan hareket edip artık Kosova'da bir Türk varlığını olsa olsa basit bir azınlık şeklinde değerlendiren bir algıdır. Bir diğer veri çeşidinde Türklerinin 15.000 civarında zikredilmesinin sebebi, "Kosova'da Türk yoktur, bu Türkçe konuşan kesim, Türkçe konuşan Arnavutlardır" siyasi yaklaşımından ötürüdür. Bunlara benzer yaklaşım ve araştırma yöntemlerinin verdiği olumsuz veya eksik sonuçlar, Türklüğünün rakam olarak nüfusunu ve etkililik olarak nüfuzunu vermekten uzaktırlar.

Rakamların az verilmesinde bir diğer etken de Kosovalı Türklerin tamamının, Kosovalı Arnavutların ise büyük bir kısmının Müslüman olmasıdır. Müslümanlık kimliği altında evlenme Türklerin bir kısmında, kültürel çevre, iş kaygısı, gelecek endişesi vb. sebeplerle kendi millî benliklerinden feragat etme durumu doğurabilmiştir. Bu şekil bir asimilasyon özellikle Osmanlı idaresinin Kosova'da ortadan kalkmasıyla hız kazanmış, dönemlere bağlı olarak bazen daha da artmış, bazen normal seyrinde devam etmiştir. Bu mantığın göstergesi olarak, Yugoslavya döneminde yapılan sayımlarda Türk nüfusu ve Arnavut nüfusu oranlarının sayımdan sayıma ilerleme ve/veya gerileme şeklinde gitmesi verilebilir.

Kosova örneğinde, Müslüman toplulukları birbirinden kesin ve kalın çizgilerle ayırmak güçtür. Kosova'daki en büyük iki toplum olan Arnavutlar ve Sırp, dinî farklılıkları sebebiyle kolaylıkla ayrılabilirler. Ancak çoğunluğu oluşturan Arnavutların diğer Müslüman azınlık mensuplarıyla (en çok Türklerle) ve bu azınlıkların da kendi aralarında yaptıkları karışık evliliklerden dolayı etnik sınırlar belirsizleşebilmektedir. Kimlikler zaman içerisinde ve hatta aynı zaman ve mekânda değişebilmekte ya da çoklulaşabilmektedir. Mesela; kardeş çocuklarından bir tanesinin kendisini Arnavut, diğerinin kendisini Türk olarak tanımladığı durumlara rastlanabilmektedir. (Türbedar 2003:37)

1.2. Nüfus Dağılımı ve Seyri

Kosova'da Türkler, genelde güney, güneydoğu ve doğuda ağırlıkla yaşasa da dağınık bir hâlde bütün Kosova'da yerleşmişlerdir. Eskiden beri gelen bu dağınıklık özellikle Kosova'nın kuzeyine doğru yayılan bölgede yaşayan Türkler için, asimilasyon neticesinde nüfus oranlarında azalma tehlikesini doğuragelmıştır. Türkler, Müslüman'dır ve Kosova'da yaşayan Arnavutların çoğu da Müslüman inancına sahiptir. Bu sebeple Türklerin bir kısmı, bugünkü devlet şartlarının Arnavutlar lehine ağır basması sebebiyle asimilasyona açık hâle gelebilmektedirler.

Osmanlı devrinde en büyük nüfus oranına sahip Müslüman tabakayı oluşturan bölge Türkleri, bugün büyük göçler (özellikle Türkiye'ye) ve asimilasyon sonucunda ciddi düşüşler yaşamış ve bugünkü sosyal hâllerini almışlardır. (Kutlu 2007: 41)

Kosova'da 250.000 dolayında bir Türkçe konuşur rakamının zikredilmesine rağmen, bugün Kosova'da ne kadar Türk'ün yaşadığı tam olarak bilinmemektedir. Türkler bugün Kosova'da daha yoğun bir şekilde Prizren, Mamuşa, Priştine, Gilan, Doburçan, Yanova, Vıçitrin, Mitroviça ve İpek yerleşim bölgelerinde yaşamaktadırlar. Bunların içinde Türkçenin belediye statüsünde resmiyeti olan belediye merkezleri şunlardır: Prizren, Mamuşa, Gilan, Mitroviça, Priştine, Vıçitrin.

Prizren şehri, Türk toplulukları açısından, tarihî olaylar, kişiler ve nüfus yoğunluğu ve nüfusun, Türkçenin etkililiği açısından ilk sırada gelmektedir. Prizren'de sayısı kesin olmamakla beraber en az 35.000 civarı bir Türk rakamından söz edilmektedir. Bunun dışında, şehrin Arnavut sakinlerinin de Türkçe bilmesiyle Prizren, Kosova'da Türkçenin en

yoğunlukla duyulabildiği bir bölge merkezidir. Ayrıca, kentin 10 km'lik etrafında Gora ve Jupa denilen iki ayrı bölge bulunmaktadır. Bu bölgelerde yaklaşık 15'er Gora köyü mevcuttur. Gora bölgesi de Kosova'da Slav veya Arnavut etnik unsuruna dayandırılmayan insanların yaşadığı bir bölge olması bakımından önemlidir.

1.3. Kosova'dan Türk Göçleri

Kosova'dan ülke dışına birçok göç yaşanmaktadır. Bunun en önemli sebebi ise bölgede neredeyse her yüzyılda bir yaşanan savaş olaylarıdır. Savaşlar yüzünden bölge halkı ülkelerini terk etmek zorunda kalmıştır. Bunun dışında bölgede işsizlik oranının çok yüksek olması da yurt dışına yapılan göçlerin sayısını artırmıştır. Öyle ki yapılan gözlemler sonucu Kosova'da yaşayan ailelerin neredeyse her birinde yurt dışına göç etmiş aile bireyleri bulunmaktadır.

Yaşanan göçlerin tarihsel seyri ve sebepleri ise Halil İnalcık tarafından şu şekilde anlatılmıştır:

1912-1913 yılları civarında artık çözümler yaratan ve Osmanlı İmparatorluğu idaresinin Kosova Vilayeti ve diğer Balkan bölgelerinden kalkmasıyla sonuçlanan Balkan Savaşları, Kosova'dan Türkler ve kısmi Müslüman kesimin göçlerine sebep olmuştur. Bu göç dalgalarının en büyük yönü, Osmanlı idaresinin çekildiği Türkiye topraklarına doğru gelişmiştir. Söz konusu göçlerle bütün Balkanlar'dan olduğu gibi, Kosova muhitinden de yüz binlerce insan yollara düşüp öz yurtlarını bırakmak zorunda kalmıştır. Bu göç dalgalarında Türkler en büyük nüfus sayısı ile birinci sırayı oluştururlar. Kosova Vilayeti sınırları içinde yaşayan yerli Türk nüfusu, 20. asır başlarından günümüze dek, çeşitli yoğunluklarda gelişen kitlesel veya bireysel göç dalgaları ile bölgeyi boşaltmışlardır. Bu acı göç hareketleri, Kosova coğrafyasında Türk nüfusunun hızla azalmasını getirip, bugünkü nüfus oranlarını doğurmuştur. (İnalcık 2005: 41)

Bugün, aşağı yukarı 100 yıllık bir zaman zarfında, eski Kosova Vilayeti topraklarından, evlerini, arazilerini ve akrabalarını bırakmak zorunda kalarak, özellikle Türkiye'ye gelen Türklerin sayısı, Kosova'da yaşayan Türklerin sayısının birkaç kat üstündedir. Türkiye'ye göç eden Kosovalı Türk ailelerinin fertlerinden birçoğu, geçen süreçler zarfında artık Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına dâhil olmuş, fertler arasında oranları değişmekle beraber Türkiye

Türkleri nüfus grubu içerisindeki yerlerini almışlardır. Söz konusu durum, Kosova ile Türkiye arasındaki akrabalık boyutlarında çok önemli bir kısmı oluşturur.

1.4. Kosova’da Konuşulan Diller

Günümüzde Kosova'da en çok konuşulan diller arasında Arnavutça, Sırpça, Türkçe, Boşnakça ve Romca bulunmaktadır. Türkçenin korunması ve Türkçe bilen insan sayısının artırılması yönünde Yunus Emre Enstitüleri Kosova'nın üç farklı şehrinde Türkçe Eğitim Merkezleri açmıştır. Bu merkezler halk tarafından oldukça büyük ilgi görmektedir. Bunun yanı sıra Türkler tarafından kurulmuş olan ve 2016 yılında altmış beşinci yaşını kutlayan Doğru Yol Derneği Türkçenin Kosova'da yaşatılması hususunda önemli çalışmalar yapmaktadır.

Özellikle Prizren şehrinde Türkçe konuşan insanların sayısı oldukça fazladır. Öyle ki Türkçe bilmek Prizrenliler için bir statü kaynağıdır. Türkçe bilenlere Kasabalı bilmeyenlere ise köylü sıfatı verilmektedir.

Bugün bölgede hala Türkçe dışında dillerin konuşuluyor olması Osmanlı Devleti'nin emperyalist sömürgeci bir devlet olmadığına açık bir örneğidir.

Kosova'daki Türkler, Osmanlı idaresinde Osmanlı Türkçesi yazı dili ile; Osmanlı devri sonrasında da Türkiye Türkçesi yazı dili ile eserler ortaya koymuş, ağız özelliklerini yazılı eserlere yansıtmamışlardır. Bu bakımdan, Kosova'daki Türkler her zaman genel Batı Oğuz Türk grubu ile ortak bir dil yapısında olmuştur. Kosovalı Türkler, diğer konularda olduğu gibi, dil konusunda da Türk Dünyasından herhangi bir kopukluk, aykırılık yaratmamak konusunda oldukça hassastırlar. (Türbedar 2003: 41)

Kosova Cumhuriyeti sınırları içinde, yazı dilinde, resmîyette Türkiye Türkçesi kullanılmaktadır. 1999 yılına kadar Kosova genelinde resmîyeti olan Türkçe, Aralık 2010 itibarıyla Kosova’da Prizren, Mamuşa, Gilan,Mitroviça, Priştine ve Vıçitırın Belediyesi kapsamında Türkçe resmî dil statüsüne sahiptir.

1951 sonrası Kosovalı Türklerin hukuki kimliğinin resmî olarak tanınması sonucu Türkçe dilsel ve kültürel olarak kamusal alanda kullanılmaya başlanmış ve 1974 anayasası ile bu durum devlet daireleri- eğitim öğretim hayatı ve basın yayın alanı olmak üzere her alanda

resmî düzeyde kabul edilmiştir. 1989 yılında Kosova'nın özerkliği kaldırıldıktan sonra Arnavutçanın yanı sıra Türkçenin de kullanım alanı kısıtlanmıştır. Arnavutça, 1999 yılındaki NATO harekâtı sonrası resmî dil düzeyine tekrar kavuşurken, Türkçe kabul edilmemiştir. (Akgün 2011: 64)

1.5. Kosova'nın Dini Yapısı

Kosova Türklerinin çok büyük bir kısmı dünyadaki diğer Türkler gibi İslamiyet'in mensubu olmuştur. Bununla birlikte az da olsa farklı dinlere inanan Türkler de bulunmaktadır. Kosova'da semavi dinlerin izleri oldukça rahat şekilde görülebilir. Şehir merkezlerinde Camiler, Kiliseler, Tekkeler ve Manastırlar iç içe bulunmaktadır.

1.6. Kosova'nın Siyasi Yapısı

Günümüzde Kosova'da Türk siyasi yapıları içinde 2 siyasi parti vardır: Kosova Demokratik Türk Partisi (KDTP) ve Kosova Türk Adalet Partisi (KTAP) Bunlardan KDTP, 1990 yılında kurulmuştur, ve partinin karargâhı Prizren' de bulunmaktadır. KTAP ise 2010 yılında kurulan yeni bir siyasi oluşumdur ve bu siyasi partinin merkezi Mamuşa' dadır.

1.7. Kosova'da Basın Yayın

1.7.1. Gazeteler

Birlik

1944 yılından itibaren Kosova'da yayınlanmayan bu gazete o dönem aynı devlet çatısı altında bulunan Makedonya'nın başkenti Üsküp'te basılmıştır. Bu gazete Kosova muhitinde de okunmuş, bu muhitte de ilgili olmuştur. Yayını son bulmuştur.

Tan

Yugoslavya devlet kuruluşu olan Tan yayın şirketi tarafından, Yugoslavya devrinde, devletin kontrolünde yayın yapan Tan gazetesi Kosova bölgesinde Türkçe yayınlanan tek gazete olmuştur. Yayını son bulmuştur.

Yeni Dönem

1998-1999 Kosova Savaşı sonrasında, Prizren şehrinde kurulan Yeni Dönem Kosova Türk Medyası adlı kuruluşun bünyesinde, 1999'dan 2008 yılına dek aralıksız olarak haftada bir Türkçe olarak yayınlanan ve tüm Kosova'da dağıtılan Yeni Dönem gazetesi yayın hayatında olmuştur. Yeni Dönem Kosova Türk Medyası, 2008 yılının son aylarında, bütün yayın organlarıyla beraber gazetenin yayınını durdurmak zorunda kalmıştır.

Sesimiz

Kosova Demokratik Türk Partisi'nin resmî yayın organıdır.

1999'dan sonra Kosova'da "Demokrasi Ufuğu" ve Kosova haber" gibi gazeteler yayınlanma denemesinde bulunmuşlardır. Bunlardan "Demokrasi Ufuğu" tamamen kapanmıştır. "Kosova haber" ise düzenli olarak internet ortamında yayınlanan bir gazete hâline dönüşmüştür. Sonuç olarak belirtmek gerekir ki Kosova'da Türk dilindeki basın-yayın, maddi ve teknik donanım konusunda büyük zorluklar yaşamaktadır.

1.7.2 Dergiler

Kosova İmza Dergisi:

Yazar Agim Rifat Yeşeren tarafından çıkarılan dergi 2016 Nisan ayında 33. sayısı ile okurlarına ulaşmıştır. Derginin içeriğinde Türk Dili, tarihi, tiyatrosu, folkloru ve somut olmayan kültürel miras hakkında oldukça önemli bilgiler yer almaktadır.

Çevren Dergisi

Çevren Dergisi, Yugoslavya devlet kuruluşu olan Tan yayın şirketinin yayınlarından biriydi. 1973 yılından yayınına başlanmıştır. Yugoslavya döneminde Priştine 'de Türk dilinde yayınlanan toplum, tarih, edebiyat, dil konularında yayınlanmış olan Çevren, bilimsel hakemli bir dergi olmuştur. Bu dergide çok sayıda bilim adamının makaleleri yer almıştır. 1991 yılında yayını sonlanmıştır. On yıllık aradan sonra 2001 yılında Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi'nin el atmasıyla Çevren'in 93 ve 94. sayısı hazırlanmış ve basılmıştır. Mart 2002'de

de Çevren'in 97-98 ve 99. sayıları hazırlanmıştır. Söz konusu dönemde, bir anlaşmazlık ve sıkıntıyı ortadan kaldırmak amacıyla BAL-TAM, Çevren'in yayınıni sürdürmekten vazgeçmiştir.

BAL-TAM Türklük Bilgisi

1998-1999 Kosova Savaşı dönemi ile beraber yayını son bulan Çevren dergisinin ardından Çevren'i de yayınlayan bilimsel ekip içinden birkaç bilim insanı etrafında yayınına başlamıştır. Bu dergi 2000 yılında planlanmıştır. Merkezi Prizren'de bulunan Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi'nin (BAL-TAM) bünyesinde yayınıni sürdüren dergi, uluslararası hakemli dergidir.

Çığ Dergisi

Çığ Dergisi, önce Prizren, daha sonra Priştine şehrinde, 1990-1993 yılları arasında yayınlanmıştır. Görülebilen en son sayısı 12'dir. Tan gazetesinin yazın, sanat dergisi olan Çığ'ın genel yayın yönetmeni Şakir Maksut, sorumlu yazar Zeynel Beksaç'tır. Derginin ikinci sayısında, genel yayın yönetmeni Raif Vırmiça olur. 5-6-7. birleşik sayıda ise, yazı işleri sorumlusu Hasan Mercan olur. Devlet kuruluşu olan Tan yayın şirketi tarafından çıkarılmıştır.

Derginin yazarları arasında; Hasan Mercan, Fahri Kaya, İrfan Ünver Nasrattinoğlu, Suat Engüllü, Avni Engüllü, İskender Muzbeg, Şecaattin Koka, Muzaffer Uyguner, Abdullah Rıza Ergüven, Süreyya Yusuf, Cemail Tunalıgil, Alaettin Tahir, Tacida Hafız, Reşit Hanadan, Vladeta Vukoviç, Rauf Alanyalı, Muhammed Ustaibo, Emin Mecian, Pregrad Palavestra, Pera Stefanoviç ve Aziz Serbest gibi adlar vardır.

Esin Dergisi

Prizren' de 1951 yılında kurulan Doğru Yol Türk Kültür Sanat Derneği tarafından Esin kültür ve edebiyat dergisi yayınlanmıştır. İlk yayınlandığında dernekle aynı adı taşıyan derginin adı sonraları "Esin" olarak değiştirilmiştir.

Kuş Dergisi

Kuş, 1979 yılında çıkmayan başlayan çocuk dergisidir. Dergi Kosova çapında öğrenciler arasında yıllarca okunan bir gelenek oluşturmuştur.] Devlet kuruluşu olan Tan yayın şirketi tarafından çıkarılmıştır.

Bay Dergisi

1994 yılında Prizren’ de Balkan Aydınları Derneği bünyesinde yayınlanmaya başlanan kültür ve sanat dergisidir.

Genç Bay Dergisi

1994 yılında Prizren’de Balkan Aydınları Derneği bünyesinde yayınlanmaya başlanan gençlik dergisidir.

İnci Dergisi

1994 yılında Prizren’ de Balkan Aydınları Derneği bünyesinde yayınlanmaya başlanan çocuk dergisidir.[

Türkçem Dergisi

Türkçem popüler çocuk dergisidir. İlk sayısı Ocak 1999 tarihinde çıkmıştır. Kosova’da gelişen Türk çocuk edebiyatına yeni bir ivme getirmek amacıyla Zeynel Beksaç yönetiminde yayınlanmaktadır.

Paradigma Dergisi

Paradigma dergisi, yayın hayatına 2011 yılında başlamıştır.Yayın dili Türkiye Türkçesidir. Paradigma Araştırma Merkezi tarafından yayınlanmaya başlanmıştır.

Televizyon

Devlet yayınları

Türkçe televizyon yayınları 1974 yılında başlamıştır. Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin yayın organları aracılığıyla televizyon yayınları başlamış, bu devlet televizyonunda birkaç saatlik Türkçe yayın, Kosova'nın bağımsızlığı sürecine kadar var olan durumu oluşturmuştur. Sivil girişim olan Kosova Radyo-Televizyonu'nda devam etmiştir. Bu kuruluş içinde belli yayın aralıklarında Türkçe yayın yapılmıştır. Bu yayınlar günümüzde de devam etmektedir.

Yeni Dönem TV

1998-1999 Kosova Savaşı sonrasında, Prizren şehrinde kurulan Yeni Dönem Kosova Türk Medyası, önce Türkçe televizyon yayını sunmuştur. 2008 yılına kadar Kosova geneline Türkçe (Türkiye Türkçesi) yayın yapılmıştır. “Yeni Dönem” televizyon kanalının sahip olduğu frekans ulusal çapta olmuş, ancak teknik imkânsızlıklar sebebiyle genellikle Prizren ve yöresine yayın yapabilmıştır. Yeni Dönem Kosova Türk Medyası, 2008 yılının son aylarında, bütün yayın organlarıyla beraber yayınıni durdurmuştur.[25]

Balkan RTV

Yeni Dönem medya kuruluşunun yerine, yine aynı yayın merkezinde Balkan RTV kurulmuştur. Ancak, söz konusu medya kuruluşu, Yeni Dönem'in yerini alamadığı gibi, Türkçe merkezli bir yayın da takip edememiştir. 2011 Temmuz itibarıyla yayını devam etmektedir.

Radyo

Devlet radyo yayınları

Bölgede Türkçe radyo yayını 1951 yılında başlamıştır. Yugoslavya döneminde devlet radyosunda çeşitli Türkçe yayınlar yapılmıştır.

Yeni Dönem Radyosu

1998-1999 Kosova Savaşı sonrasında, Prizren şehrinde kurulan Yeni Dönem Kosova Türk medyasının yayın organlarından birisi de Yeni Dönem Radyosu'dur. 2008 yılına kadar Kosova geneline Türkçe (Türkiye Türkçesi) yayın yapmıştır.

1 Şubat 2003 tarihinde yayına başlayan Yeni Dönem Radyosu, 21 saat Türkçe; 3 saat Arnavutça, Boşnakça ve Romca yayın düzeni sahipti. Dört dilde yayın yapan radyo, Kosova'da bu şekilde yayın yapan ilk radyo olma özelliğini kazanmıştır.

Kent FM Kosova

Kent FM Kosova, Priştine'den yayın yapan radyo istasyonudur.

Kosova Radyo

Kosova Radyo, günde iki saat Türkçe yayın yapmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

KOSOVA HALK KÜLTÜRÜ VE YAŞAYAN MİRAS ÖRNEKLERİ

Kosova'nın yüzyıllara uzanan tarihinin büyük bir bölümünde ve yaşam mücadelesi yanında, örf, adet, gelenek ve görenekler ve onların yaşatılması da önemli bir yer tutmuştur. Çünkü bu gelenekler halkın diğer özellikleriyle birlikte duygusunu ve düşüncesini yansıtan bir ayna olarak, maddi ve manevi değerlerinin kuşaktan kuşağa da taşıyıcısı olmuştur. Bu yüzden gelenek ve göreneklerin her toplumun önemli ve çok değerli unsuru olmakla ona sahip çıkmanın da o halkın ve toplumun değerli vazifelerinden biri sayılmaktadır.

Gözlemler sonucunda elde edilen yaşayan miras örnekleri şu şekilde tespit edilmiştir:

- 1- Bahar tören ve gelenekleri
- 2-Düğün tören ve gelenekleri
- 3-Doğumla ilgili adet, inanç ve gelenekler
- 4-Sünnetle ilgili adet ve gelenekler
- 5-Ölümle ilgili adet ve gelenekler
- 6- Kosova Halkını Batıl Olarak Nitelendirdiği İnançlar

2.1. Bahar Tören ve Gelenekleri

Baharın gelişiyle birlikte Kosova'da Nevruz, Hıdrellez kutlanmaktadır. Bu iki ritüelin benzer özellikleri çok fazladır. Baharın, bolluk ve bereketin geldiği, doğanın uyandığı tabiatın canlandığı bu günler coşkuyla kutlanmaktadır.

Nevruz, her yılın 21 Mart günü kutlanmaktadır. Bölgedeki Türk, Boşnak ve kısmen Arnavutlar Nevruz günü kutlama yapmaktadır. Nevruz'da ateşler yakılıp üzerinden atlanmakta, yiyecek içecek ikram edilmekte ve müzik festivalleri düzenlenmektedir. Bu organizasyonlar genellikle yerel halkı kendi marifetleriyle düzenlenirken. Bölgede bulunan Türk Partileri ve Belediyeleri de organizasyonlara dolaylı olarak destek vermektedirler.

Hıdrellez ise nisan ayının ilk haftasında kutlanmaktadır. Hızır ile İlyas Peygamberin bir araya geldiği gün şeklinde kabul edilen Hıdrellez kutlamalarında. Gül ağaçlarına çaput bağlanarak dilek dilenmektedir. Bunun yanı sıra kibrit çöpleri, taşlar veya mandallar ile dilenen dileklerin resimleri çizilir. Komşular arasında yiyecek içecek ikramı yapılmaktadır.

2.2. Düğün Tören ve Gelenekleri

Evlilik tarihin ilk devirlerinden beri var olan ve insan hayatında büyük önem taşıyan bir kurumdur. Terim olarak evlilik, bir kadınla bir erkeğin, her türlü hayat şartları içinde sürekli bir birlik vücuda getirmek üzere birleşmesidir. Ailenin toplumsal yapının temeli olması, bu birliği sağlayan evlenme olayına evrensel bir karakter kazandırmıştır. Dünyanın her yerinde her aşaması bağlı bulunduğu kültür tipinin öngördüğü belirli kurallara ve kalıplara uydurularak gerçekleştirilen evlenme olayı, özellikle tören, adet, gelenek ve görenek bakımından zengin bir tablo çizmektedir.

Kosova'da yaşayan Türkler evlilik müessesine oldukça önem vermektedirler. Evlilikler genelde dıştan yani egzogami evlilik türü olarak gerçekleşmektedir. Evlenme yaşı şehirlerde 21-30 yaşları arasında değişirken özellikle köylerde 17 yaşa kadar evlilikler gerçekleşmektedir.

Evlilik yapan kızlarla erkekler arasındaki yaş farkı 3-5-7 yaş arasında değişmektedir. Fakat eğitim görmüş gençlerde evlenme yaşı daha yüksektir. Genellikle erkeklerin askerliklerini bitirmeleri beklenir. Kızlarda evlenme yaşı erkendir. Ayrıca büyük kız dururken küçüğün evlenmesine izin verilmez. Evlenmelerde sıra gözetimi bazı yörelerde hala etkinliğini gösterirken son dönemlerde çoğu evlilikler yaşa ve bu sıraya bakmadan gerçekleşmektedir.

Evlilik gerçekleşmeden önce yapılması gereken birçok ritüel vardır. Kız isteme, söz kesme, nişan, çeyiz sandığı gönderme, kına gecesi, nikâh ve düğün bu ritüellerdir.

Evlilik kararı alan çiftlerden erkek tarafı aile büyükleri ile birlikte kız istemeye gider. Kız isteme töreninde kızın ailesi evde aile büyükleriyle birlikte bekler. Erkek tarafı çiçek ve tatlı ile birlikte kızın evine gider. Karşılıklı tanışma soruları sonrasında erkeğin aile büyüklerinden biri "Allahın Emri ve Peygamberin Kavli" kelamı ile kızı ister. Kız tarafından cevap hemen verilmez aile içi görüşmeler yapılır ve kızın fikri alınır. Eğer karar olumluysa söz kesilir ve

nişan tarihi belirlenir. Kız ve erkek aile büyüklerinin elini öperler ve söz yüzüklerini takarlar. Kız tarafından biri söz makasını saklar ve bunun karşılığında bahşiş ister. Bahşiş verildikten sonra yüzükler aile büyüklerinden biri tarafından dualar eşliğinde kesilir.

Söz ile nişan tarihi arasında çok uzun zaman olmaz genellikle üç ay içerisinde nişan yapılır. Nişan töreni aile arasında ve ev imkânlarında olabileceği gibi ufak çaplı düğün salonlarında da gerçekleştirilmektedir.

Nişan yapılmadan önce erkek ve kız tarafı nişan için çarşıya çıkarlar. Nişan için kız tarafı erkek tarafına, erkek tarafı ise kız tarafına kıyafet ve hediyeler alır. Nişan kıyafetleri, takılar, günlük kıyafetler, iç çamaşırları ve nişan yüzükleri alınır.

Nişanın organizasyonunu genellikle kız tarafı yapar. Kız tarafı mekanın tahsisini ve diğer masrafları karşılar. Erkek tarafı ise nişan için yiyecek ikramlıklarını temin eder.

Nişan yüzükleri takıldıktan sonra düğün günü belirlenir. Düğün tarihi nişan tarihinden çok uzak olmamaktadır. Eşlerin birbirlerini tanımaları için genellikle 6 aylık bir zaman verilir ve altı ayın sonrasında düğün yapılır. Nişanlıların birbiriyle münasebetleri İslami ölçülerde ve Türk örf ve adetlerine göre yaşanmaktadır. Düğün günü genellikle iki bayram arasına denk getirilmez.

Düğünden önce kına gecesi yapılmaktadır. Kına gecesi kız tarafı ve erkek tarafı için ayrı evlerde gerçekleşmektedir. Kına gecesi için erkek tarafı kız tarafına geleneksel kına kıyafetleri alır. Organizasyon genellikle evlerde gerçekleşir. Gelin ve damat tarafının aile, akraba ve arkadaşları bu geceye katılır.

Gecede konuklara yiyecek içecek ikramları yapılır. Müzik ve şarkılar eşliğinde yöresel danslar oynanır. Gecenin sonuna doğru kız ve erkek bir araya gelir. Konuklara mum dağıtılır. İçi kına dolu bir tepsi hazırlanır ve çevresi mumlarla süslenir. Işıklar kapatılır ve Kına Türküsü söylenir. Bu esnada gelinin ağlaması makbuldür. Gelin ve damadın ellerine kına yakılır. Konuklara da bu kınadan ikram edilir.

Kına gecesinden bir gün sonra düğün gerçekleşmektedir. Düğün sabahı kız ve erkek tarafı çeşitli hazırlıklara başlarlar. Düğünün her türlü organizasyonunu erkek tarafı üstlenmektedir. Düğünün gerçekleşeceği mekânın tahsisi, ikramlık malzemeler ve elektronik kayıt işlemleri

erkek tarafı vesilesiyle yapılır. Damadın kirvesi ve sağdııcı bu organizasyonun düzenlenmesi için damada maddi ve manevi yardım ederler.

Düğünler genellikle düğün salonlarında gerçekleşmektedir. Bunun yanı sıra müstakil evlerin bahçeleri de düğün kutlamaları için kullanılabilir.

Düğünden önce kız alma töreni vardır. Damat ve erkek tarafı kızın evine giderek kızı evinden alırlar. Bu esnada birçok ritüel yaşanmaktadır. Gelin arabasının önü sık sık kesilir ve damat arabanın içerisinden zarfların içine koymuş olduğu bahşişi vererek yolu açar.

Gelinin evinin kapısının önü kesilir ve kapının açılması için damattan bahşiş istenir. Damat bahşişi vererek yolu açar. Damat kız evine geldiği esnada gelinin erkek kardeşi veya yeğenleri tarafından kuşak bağlama töreni gerçekleştirilir. Gelinin bekâretinin simgesi olarak gelinliğinin üzerine kırmızı kuşak bağlanır. Kuşak bağlanırken gelinin beli etrafında üç kez dolanır bu dolamaların her birinde kuşağı bağlayan İhlâs Suresini okur dördüncüde ise Fatiha Suresi okunarak kuşak bağlanır.

Kuşak bağlama töreninden sonra damat gelini evden çıkararak arabaya bindirir bu sırada kız tarafının aile fertleri hüzünlenerek ağlarlar. Kızın babası kızına; bu evden gelinlikle çıkıyorsun kefeninle dön diyerek evliliklerinin bir ömür boyu sürmesi yönünde uyarılarda bulunur.

Aile fertleri ve tanıdıkların katılımıyla düğün gerçekleşir. Kız tarafı erkek tarafından yüklü şekilde takılar istememektedir. Takılar genellikle kız tarafına teslim edilir.

Düğün gecesinin sonunda gelin ve damat gerdek gecesine girerler. Bekaret Kosova'da yaşayan Türkler için de çok önemlidir.

Düğün gecesinin ardından ertesi sabah aile büyükleri ziyaret edilir.

2.3. Doğumla İlgili İnanç ve Âdetler

İnsanoğlunun soyunu devam ettirebilmesi için gerekli olan en önemli hadise şüphesiz doğumdur.

Yapılan gözlemlere göre Kosova'da da doğum süreci içerisinde birçok inanış ve adetler vardır. Eşinin hamile olduğunu öğrenen baba duymuş olduğu mutluluk karşısında aile fertleri ve yakın arkadaşlarına müjde verir. Bununla birlikte tatlı ikramı yapar.

Hamilelik sürecinin başlamasından itibaren kadına çok büyük değer verilir. Ağır işlerde çalıştırılmaz, üzüntü ve kederden uzak tutulmaya çalışılır.

Aş erdiği yani canının istediği her şey yapılmaya çalışılır. Canının istediği bir yiyecek kendisine verilmediği takdirde dünyaya gelecek olan çocuğun bir organı eksik veya lekeli olacağına inanılır.

Doğum genellikle hastane ortamında gerçekleştirilir. Köylerde veya çok ani gerçekleşen doğumlar ebeler marifetiyle evlerde de gerçekleştirilebilir.

Doğum haberini alan baba çevresindeki insanlara tatlı ikram eder. Çocuğun cinsiyetinin erkek olması Kosova'da da övünç kaynağı olarak görülmektedir. Çocuğun cinsiyeti hamilelik sürecinde öğrenilebildiği gibi bu durumu doğum sonrasına bırakan çiftler de vardır.

Çocuk dünyaya geldikten sonra annesinin kucağına verilir. Aile büyükleri, akraba ve arkadaşlar aileyi ziyaret ederler. Fakat bebeğin ve annenin kırk gün insan içine fazla çıkmaması önerilir. Nazar ve al basmasından korkulur.

Nazar ve al basmasından korunmak için anne ve çocuğun yatağının yakınlarına Kuranı Kerim, cevşenler, Ayetel Kürsi ve okunmuş su konulur bunun yanı sıra sarımsak, kırmızı tülbent ve nazar boncukları da odada bulundurulur.

Kırk gün geçtikten sonra anne ve çocuğu ev dışına rahatça çıkabilir. Ziyarete gidilebilir ve ziyaretçi kabul edilebilir.

2.4. Sünnetle İlgili Âdetler

İslamiyet'i kabul etmiş erkeklerden istenen en önemli davranışlardan biri de sünnet olmaktır. Sünnet hadisesi peygamber mirasıdır. Kosova'da yaşayan Müslüman Türkler bu mirasa sahip çıkmaktadır. Sünnet o kadar değerlidir ki sünnet olmayan erkeğe kız verilmez. Babanın oğlu üzerindeki en önemli vazifelerinden biri çocuğunun sünnet düğününü yapmaktır.

Sünnet hadisesi için genellikle çocukluk dönemi seçilir. Bununla beraber doğum esnasında çocuğunu sünnet ettiren aileler de vardır. Çocuk doğum esnasında sünnet edilse dahi ilerleyen yıllarda sünnet düğünü yapılmaktadır.

Sünnet olacak çocuğa sünnetlik kıyafetler alınır. Bu kıyafetleri kirve adı verilen bir aile büyüğü alır. Çocuğun kirvesi sünnet hadisesi ve düğününün gerçekleşmesi için maddi manevi yardımda bulunur.

Sünnet yaklaşık yirmi yıl öncesinde sünnetçiler marifetiyle yapılırken bugün hastane ortamında gerçekleşmektedir.

Sünnet olacak çocuğa aile büyükleri bu ritüelin neden çok önemli olduğunu dinsel ve örfsel olarak izah ederler. Sünnet olmayan bir erkeğin Müslüman kabul edilemeyeceği, evlenemeyeceği ve toplumdaki dışlanacağı anlatılır. İkna edilen çocuk sünnet kıyafetini giyer arabalardan oluşan konvoy eşliğinde bir cami veya türbe ziyaretine gidilir. Dualar edildikten sonra çocuk sünnet edilmesi için hastaneye götürülür. Sünnet gerçekleştikten bir veya birkaç gün sonra sünnet düğünü yapılır.

Sünnet düğününde konuklara genellikle etli pilav dağıtılır. Sünnet olan çocuk yatağıyla birlikte düğünde yer alır. Konuklar sünnet olan çocuğun yatağına giderek onu ziyaret ederler ve takılarını takarlar.

2.5. Ölümle İlgili Âdet ve Gelenekler

Dünyaya gelen her insan için mutlak gerçeklerden biri de ölüm hadisesidir. Ölüm çok zor kabullenilebilen derin üzüntü yaratan bir hadise olmakla beraber İslam inancı taşıyan insanlar için bir son değildir.

Yapılan gözlemlere göre Kosova'da yaşayan Türklerin ölüm hadisesi karşısında İslam usul ve esaslarına göre davrandığı gözlemlenmiştir.

Ölümün yaşandığı hanede derin bir üzüntü yaşanmaktadır. Ölü bedeninde şişme olmaması için ölen kişinin üzerine metal bıçak veya makas koyulur.

Aile bireylerinin acısını paylaşmak için, akraba, komşu ve arkadaşlar haneye gelirler. Ölü evden çıkarılarak gasil haneye götürülür. Burada İslami ölçülere riayet edilerek ölü yıkama

işlemi gerçekleşir ve kefenlenir. Ölen kişinin uzakta bir akrabası varsa defin işlemleri için bu akrabalar beklenilir. Haneye yakın camide ölen kişi adına selâ okutulur. Cenaze namazının akabinde ölü toprağa verilir. Cenaze defnedildikten sonra ölen kişinin evinde mevlüt okutulur, pide ve helva ikramları yapılır. Hane halkına komşular ve akrabalar yardımcı olur.

Ölen kişinin kıyafetleri yakınlarla dağıtılır. Kırk gün süreyle evde televizyon izlenmez, kahkaha ile gülünmez yüksek sesle konuşulmaz.

Ölen kişinin ruhunun evi ziyarete geleceği düşüncesiyle bazı çevrelerde ölen kişinin odasına girilmez ve gece odasının ışıkları açık bırakılır. Ölen kişinin adına hayır hasenat yapılır.

2.6.Kosova Halkının Batıl Olarak Nitelendirdiği İnançlar

İnsan ruhunda rahatlamaya yol açan insanoğlu marifetiyle bazı inançlar vardır. Bu inançların sağlam bir temeli bulunmamaktadır.

Yapılan gözlemler sonucunda Kosova'da tespit edilen batıl inançlar şöyledir.

- 1- Kara kedinin önünden geçmesi uğursuzluk getirir.
- 2- Merdiven altından geçmek uğursuzluk getirir.
- 3- Bir insanın üzerinden atlanırsa o insanın boyu kısa kalır.
- 4- Islık çalmak uğursuzluk getirir.
- 5-Fazla gülmek uğursuzluk getirir.
- 6-Gece tırnak kesmek uğursuzluk getirir.
- 7- Baykuşun bir hane üzerinde ötmesi o evden ölü çıkacağı şeklinde yorumlanır.
- 8- Nal uğur getirir.
- 9- Sarımsak kötü ruhlar karşısında insanları korur.
- 10- Gökkuşağı çıktığında edilen dilek kabul olur.

11- Aynı ismi taşıyan iki insan arasında yapılan dilek kabul olur.

12- Bazı hanelerde kapı eşiğine basmak uğursuzluk getirir.

13- Ayna kırmak uğursuzluk getirir

14- Nazardan korunmak için tahtaya vurulur

15- Yıldız kayarken dilek tutulur.

16- Küçük havuzlara dilek dilenmesi için bozuk para atılır.

17- Şehirdeki köprülere eşler kilit bağlayarak kilidi suya atarlar. Bunun onlara uğur getireceğine inanırlar.

18- 13 sayısı uğursuzdur.

Batıl inançların hepsini bu çalışmada kayıt altına almak zor olacaktır. Ancak Kosova'da yaşayan Türkler arasında en sık karşılaşılan inanç türleri bunlardır

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KOSOVA HALK KÜLTÜRÜNÜN KOSOVA İMZA DERGİSİNE YANSIMALARI

3.1. Kosova Türk Basın Tarihine Genel Bir Bakış

Bu bölümde, Kosova Türk basın tarihine genel bir bakış, derginin kuruluşu ve vizyonu, derginin yayımlanma amacı ve derginin kurucusu Agim Rıfat Yeşeren'in biyografisi konuları yer almaktadır. Bu bölümde edinilen bilgilere derginin kurucusu Agim Rıfat Yeşeren ile yapılan mülakatlar sonucunda ulaşılmıştır. Editör dışında, okuyucu görüşüne de yer verilmiştir.

Kosova İmza Dergisi'nin yerini ve konumunu daha iyi anlamak için Kosova Türk basını tarihine göz atmakta yarar vardır. Çağdaş Kosova Türk yayıncılığının yazılı medyasına baktığımızda karşımıza şu profesyonel kuruluşlar ya da medya grupları çıkmaktadır:

1. “Tan” Gazetesi, Priştine, 2. “Yeni Dönem” Gazetesi, Prizren, 3. “İmza Yayınevi”, Prizren. Bunların dışındakiler, derneklerin neşrettiği amatör yayınlardır.

3.2. Tan Gazetesi

Türk yazarları, eserlerini, 1969’a kadar Üsküp’te çıkan “Birlik” Gazetesi, “Sesler” Kültür sanat dergisi, “Tomurcuk” ve “Sevinç” çocuk dergilerinde yayınlarlar, kitaplarını da oralarda basarlar. “Tan” haftada bir çıkan devlet destekli profesyonel bir yayınevidir. “Çevren” Bilim dergisi, “Kuş” Çocuk Dergisi, “Çığ” Yazın Sanat Dergisi, “Tan” yayınlardır. (Rıfat 1951)

1969 yılında çıkmaya başlayan “Tan” Gazetesi, 1990’dan sonra malum durumlar yüzünden sayfa sayısını yarıya indirerek çıkmaya devam eder. “Tan” savaş süresince bile çıkar. 1973’ten beri yayında olan “Çevren” Toplum, Bilim, Yazın ve Sanat Dergisi, ve 1979’dan bu yana çıkan “Kuş” Çocuk Dergisi, kapanır, “Tan” Kitap yayınları en aza indirilir. Koskoca “Tan” Yayınevi halkından kopmuş, malum iktidarın maşası haline gelir. Kosova Türk yazarları için bu bir dönüm noktasıdır, zaman, tavır alma bir tutum içinde bulunma zamanıdır. “Tan”ı sonuna kadar destekleyip işbirliği içinde bulunan yazar ve gazeteciler arasında şu isimler vardır. Raif Vırmiça (“Tan”ın müdürüdür), Zeynel Beksaç (“Çığ” Dergisinin başındadır), Enver Baki, Reşit Hanadan, Bayram İbrahim, Ethem Baymak, Hasan Mercan, İskender

Muzbeg (Rifat 1951). Bu gidişatla hemfikir olmayan gazeteci ve yazarların da “Tan” gazetesinde işine son verilir, onların arasında Agim Rifat, İbrahim Arslan vardır.

Boykota Makedonya’dan da Avni Abdullah, İlhami Emin, Alaettin Tahir gibi birçok yazar ve gazeteci de katılır. Siyasi durumlar yüzünden yazarlar dağılmış ve bölünmüştür, 1990’larda çıkmaya başlayan, “Çığ” Yazın Sanat Dergisi de böyle bir ortamda pek bir işe yaramaz. Birkaç sayı daha çıkarak o da sönüp gider. Kendinden ve kendi öz varlığından giderek uzaklaşan “Tan” eski ihtişamından ve görkeminden yoksun bir halde, tam da 30. yılına denk gelen bir yılda kapanıp, 1999’da tarihe karışır. (Rifat 1951)

3.3.Yeni Dönem Gazetesi

Çok kısa bir zaman sonra profesyonel bir medya kuruluşu haline gelir. Haftada bir çıkar. Kültüre pek yer vermeyen siyasi ağırlıklıdır. “Yeni Dönem” adı altında radyo ve televizyon yayınları da yapan kuruluş, 2008’de iflas edip kapanır. (Rifat 1951)

3.4. Kosova İmza Dergisi

2002’de dernek yayınları olarak hayata başlayan “İmza” 2013’de profesyonelleşerek “Kosova İmza” Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi yanı sıra bir hayli sayıda kitap da basar. “Kosova İmza” Dergisinin ilk sayısı 2012’de çıkar. Süreli bir yayın olarak (Temmuz, Ağustos ayları hariç) her ay çıkan dergi, 33 sayısıyla günümüze kadar ulaşır. (Rifat 1951)Türkçe yayınlarıyla Kosova basınına renk katan günümüzün tek profesyonel yayınevi olarak “İmza”, Kosova kültürüne şu kitapları da kazandırır:

Işıktan Bir Saray mıdır Ay, Od Hartije Čamac (Boşnakça), Deniz ve Martı, Kısa Kollu Palto, Ateşin Etrafında (Türkçe-Romanca), Bir Beyaz Düş, Ne Tuguj Pjesmo (Boşnakça), Umut Çiçekleri, Doğru Yol Tiyatro Kolu, Prizren Türk Şehir Tiyatrosu, Četreset Pitanja (Boşnakça), Priče i Predaje Iz Gornjeg Ljubinja (Boşnakça), Eşek Muhabbeti, Doktor Palyaço, Fosforlu Antibiyotik, Payton Feneri, Kitaplar Konuşuyor, Veç Vidjeno (Boşnakça), Çağdaş Kosova Arnavut Şiiri, Prizren Kültürevi Türk Tiyatrosu.

2013’te “İmza Yayınevi”, Prizren Belediyesi tarafından Yılın Yayınevi ödülüne de layık görülür. Kosova İmza Dergisi, bunlarla da kalmayıp, Kosova Türk Yazarlar Birliğinin

öncülüğünde “Kosova İmza Dergisi Edebiyat Ödülleri” adı altında her yıl ödüller de dağıtıyor. Yarışmalar düzenliyor. “Hem Okudum Hem de Yazdım” sloganıyla en iyi yazan ve en iyi okuyan çocukları ödüllendirerek sayfalarını onlara da açmayı ihmal etmiyor. (Rıfat 1951)

3.4.1. Kosova İmza Dergisinin Kuruluşu ve Vizyonu

Agim Rıfat, derginin kuruluş ve vizyonunu gerçekleştirmiş olduğumuz mülakatlar sonucunda şu şekilde açıklamıştır: 1990’larda Yugoslavya’nın çözülmesiyle başlayan sürecin Kosova Türk Edebiyatı üzerindeki olumsuz etkileri, 2000’lerden sonra çok daha vahim boyutlara ulaşır. Transit bir ortamda, önü arkası görünmeyen, ne olacağı nasıl olacağı belli olmayan bir geçiş döneminde kültürden, sanattan, edebiyattan söz etmek adeta imkânsızdır. Böyle bir ortamda yine en büyük darbeyi Kosova Türk Edebiyatı yer. Yazar okuyucusundan, okuyucu yazarından kopar. Maddi sıkıntılarla boğuşan yazarlar eserlerini yayınlamaz hale gelir, okuyucu da artık onlarla ilgilenmez olur. Okumanın yerini bir görünüp bir yok olan sanal bir dünya almaya başlar. Ne acıdır ki durum bugün de pek farklı değildir. Sanal bir cahillik almış başını gidiyor her yerde. Her şey kitaba her şey okumaya karşı. Oysaki Kuran’ımızdaki ayet açık ve net bir şekilde uyarıyor: “Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu”.

Savaştan önce ve sonra Kosova’da yayıncılıkla yakından uzaktan ilgisi olmayan bir sürü hayali değer, naylon değer, hayali ve naylon dergi, kitap, gazete basmaya başladı. Bunların amacı elbette ki Kosova Türk halkına hizmet değildi, amaç en kısa yoldan kazanç sağlamaktı. Onların geçmişlerine baktığınızda eskiden böyle bir şeyle uğraşmadıklarını görürsünüz. Kosova Türk halkının böyle yayıncılara ve böyle bu biçim yayınlara artık tahammülü kalmaz. Kosova Türk halkı hayali bir halk değildir, naylon bir halk da değildir. Kosova Türk halkı gerçek bir halktır ve gerçek değerlere ihtiyacı vardır. Kendini bu alanda bu ortamda bugüne kadar kanıtlamış gerçek değerlere... Yol ayrımındayız, ya üstümüze serpilen bu ölüm tozunu silkeleyip kendimize gelecek ya hayali, naylon ve sanal bir sürü halinde yok olup gideceğiz. Seçim biraz da bizde değil mi?

Dönem, toparlanma dönemidir. Zaman, gidişata dur demenin zamanıdır... Biz bunun bilincindeyiz, farkındayız, bütün çabalarımız bu doğrultuda zaten Bir edebiyat bir kültür yok oluyor, göz göre göre gidiyor. Bunun önüne geçilebilir mi? Biz geçilebilir diyoruz. Her şeye rağmen yeniden yapılanabilir. Her akli başında olanı bu konu üzerine düşünmeye davet ediyoruz.

Yeşeren, derginin 1. Sayısının ilk sayfasında yazmış olduğu “Başlarken” adlı yazıyla derginin vizyon ve misyonunu şöyle belirtmiştir: *Daha ilk başta dört yıl önce çıkarmayı amaçladığımız hedef kitlesi yerli yazar ve sanatçılardı, bundan böyle de yine ilk sıralarda onlar olacaktır. Önce kendi insanımız, kendi şiirimiz, hikâyemiz, resmimiz, çizgimiz, kendi roman ve oyunumuz...*

Bize ait ve has olan ne varsa şair ve yazarımız, ressam ve müzisyenimiz, bilim adamımız, araştırmacımız, eğitimcimiz, folklorcumuz, araştırmacımız, kültür işçimiz...

Onlar olmasaydı, onların emeği ve özverisi olmasaydı biz bugün burada olmayacaktık.

Biz ayakta durdukça, bizimle beraber her şey durur ondan sonra. Biz gidersek her şey gider ve biter. Perde iner ve dağılırız. Ama biz var oldukça bizimle beraber siz de var olacaksınız.

Beynelminellere beynelden başlanarak çıkılıyor. Uluslararası olunmuyor. Kimliksiz kişiliksiz birini dünya tanımıyor, takmıyor adı sanı bilinmeyenlere çöplüğe yolluyor.

Biz çöplükte yer almak istemiyoruz. Biz sanal bir millet değiliz. Gerçek bir milletiz. Ve bizi biz yapan gerçek değerlere ihtiyacımız var gerçek edebiyatçı ve sanatçılardan oluşan gerçek bir anlama.

Biz Avrupalıyız, Avrupa’da büyüydük, bugünlere geldik. Avrupa’nın bu yakasında Türkçemizle varız ve var olmaya da devam edeceğiz. Tüm akraba topluluklarıyla, tüm insanlarıyla beraber, sonsuza dek... (Agim Rıfat Yeşeren, Kosova İmza Dergisi, 2012 S.1, s.1) Derginin imtiyaz sahibi Agim Rifat’tır. Dergi, kültür, sanat, bilim ve edebiyat dergisidir.

Dergini yayın kurulunda; Agim Rıfat Yeşeren, Fikri Şişko, Refki Taç, Bayram İbrahim, Miftar Acemi, Benek Kırkul, Şengül Şahko ve Süleyman Daş bulunmaktadır. Dergi 21. Sayısına kadar ayda bir çıkarken daha sonraki sayılarını iki ayda bir çıkarmıştır.

3.4.2. Kosova İmza Dergisinin Yayımlanma Amacı

Kosova İmza Dergisinin yayımlanma amacını, derginin sahibi Agim Rıfat Yeşeren maddeler halinde şu şekilde açıklamıştır:

1. Geçmişten günümüze Kosova, Balkan Türk kültürüyle ilgili ne varsa yayınlamak. Kosova, Balkan Türk kültürüne, Türk kültür mirasına sahip çıkmak, o kültüre ışık tutmak, onu

yaşatmak, onu yaşatarak kendimizi yaşatmak, kendi öz kültürümüzü dolayısıyla da Avrupa'nın en medeni milletlerinden biri olduğumuzu bu yapıtlarla ortaya koymak.

Kosova, Balkan ve genelde Türk kültür dünyasına, dünya kültürüne katkıda bulunmak en önemli amacımızdır.

2. Kosova, Balkan Türk edebiyatına yeni boyutlar kazandırmak. Kosova, Balkan Türk edebiyatının belkemiği sayılan, Kosova, Balkan Türk şiirini tekrar gündeme getirmek. Dikkatleri bu edebiyatın aslına, astarına ve hasına çekmek, sönmeye yüz tutmuş ateşini tekrar tekrar yakmak.

3. Yazarları Türk dili ve edebiyatına teşvik etmek. Makaleye, denemeye, eleştiriye, oyuna, romana, hikâyeye, incelemeye, bilime teşvik. Bir edebiyat bir kültür ancak tüm dallarıyla edebiyat, tüm kollarıyla kültür oluyor.

4. Türkçenin yaşamasına, zenginleşmesine katkı vermek. Türkçe buralarda ve benzeri yerlerde ancak kendi dergisiyle ve kitabıyla ayakta kalabilir, kendine has, kendi bağrından kopan yazar ve edebiyatçılarıyla. Hiç kimse bizi bizden daha iyi anlayamaz. Ne anlar ne anlatabilir.

5. Yeni kuşaklara, yeni kalemlerine yeşil ışık yakmak. Genç yazar neye bakar, Ustasına! Usta gündemdeyse, dergi elden ele dolaşıyorsa, konuşuluyorsa, revaçtaydı, o da onun gibi olmak istemez mi! Kitabını basamayan, gündemden düşmüş, kenar köşelerde sürüklenen bir ustaya, dolayısıyla da bir kültüre kim özenir kim itibar eder ki!

6. Türk dünyasına açılmak. Türk Dünyası artık bir gerçektir. Türk kültürü sadece Türkiye'yle sınırlı değil. Ne zaman bir araya gelsek, Türkçe bir bütündür, dünya çapında bir dil, bir kimliktir ve olmalıdır, dedik. Nerede olursak olalım, dünyanın neresinde bulunursak bulunalım o bizim vatanımız olacaktır hep. Kosova, Balkan o vatanın bir parçası işte, O vatanın Avrupa yakası, Avrupa'sı...

7. Etnik topluluklar arasındaki kardeşliği pekiştirmek, Kosova'da ortak bir yaşamı mümkün kılmak, Kosova kültürüne katkıda bulunup, daha zengin daha medeni bir geleceğe ışık tutmak...

8. Çeviri yoluyla, Kosova'da Balkanlarda yaşayıp yaratan, değişik toplulukların edebiyat ve sanat eserlerini Türkçeye kazandırıp, okurlara tanıtmak

9. Geçmişten günümüze Türk yazarlarını (Türkiye, Türk dünyası), Türk edebiyatını, resimden, karikatürden, fotoğraftan başlayarak Türk sanatının tüm sanat dallarını okuyuculara, edebiyatseverlere, sanatseverlere tanıtmak.

10. Dünya yazarlarına yer verip değişik kesimlerden gelen okuyucularımıza olduğu kadar, okullardaki çocuklarımıza ve gençlerimize tanıtmak.

11. Kosova kültürüne ve folkloruna katkıda bulunmak. Kosova kültürüne bizim hep katkımız oldu asırlarca. Kosova'ya, Balkanlar'a, Avrupa'ya... Bundan sonra da neden olmasın. Medeniyetler nüfuslarla ölçülmüyor. Çok nüfuslu coğrafyalar var ki kültürün dibindedir, az nüfuslu coğrafyalar var ki medeniyetlerin zirvelerindedir. Biz Balkan kültürünün zirvelerinden biri olduğumuza inanıyoruz.

Sonuç olarak Kosova Türk halkı Avrupa'nın bu yakasında ve Türkçesinde daha Osmanlı döneminden başlayarak günümüze kadar kitapla, dergiyle içi içe olmuş, olmaya alışmış bir halktır. Faaliyetlerimiz, son yirmi yılda sekteye uğramış bu ilişkinin tekrar ateşini yakmaya yöneliktir. Ve çok yakın bir gelecekte de onun meyvelerini toplayacağımıza dair inancımız tamdır. Kosova İmza Dergisi, İmza Yayınevi, Kosova Türk Yazarlar Birliği bu görevi üstlenmiştir. (Rıfat,1951)

3.4.3. Derginin Adı “İmza” Hakkında Editör Görüşü

Derginin editörünün derginin ismi hakkındaki görüşleri ise şu şekildedir: Öncesi sonrası yok bu işin, her kim ne zaman gelmişse Balkanlara biz Türkler de o zaman gelmişizdir. Peçenek olarak gelmişiz, Avar, Kuman olarak... Sarı Saltuk ile gelmişiz, Yörüklerle, dağları düzleri, dereleri tepeleri aşarak gelmişiz. Bunlara bir imza atmak gerekmez mi? Osmanlı'yla gelmişiz 1389'larda, gelip herkesi kucaklayıp yaşatmışız... Bu yaşananlara bir imza koymak boynumuzun borcu değil mi? 1940'larda faşizme karşı koyarak, 1944'lerde gazete basmaya başlamış, 1945'lerde Makedonya'da, 1951'lerde de Kosova'da okullarımızı açmış, tiyatromuzu kurmuş, radyolarımızdan seslenmiş, televizyonlardan görünüp bugünlere kadar gelmişsek ardımızda bir sürü eser bırakarak, artık yan gelip yatmamız mı lazım? Tüm bunları bir İmza'nın çatısı altında toplamak zamanı değil mi? Ne diyecek gelecek kuşaklarımız kütüphanelere girince, girip de değişik imzalar arasında imzalarımızı görünce? -Bak işte çocuğum bize ait imzalar da bunlar, demeyecek mi? İmza Yayınevi işte bunun için var, Kosova İmza Dergisi bunun için.

3.4.4. Derginin Kurucusu Agim Rifat Yeşeren Kimdir?

Yeşeren Prizren’ de doğdu (1951). 1968-1970 yılları arasında “Zirbribidius” ve “Akorlar” Pop Gurubunda solistlik yaptı. “Revü” Müzik Festivalinde kendi bestesiyle ve icrasıyla finallere girip ödüle layık görüldü (1970). “Çiviler” Tiyatro Topluluğu’nu kurdu (1973). 1975’te Kosova’da ilk şov programına imza attı. “Doğru Yol” Tiyatro Kolu’nun başında bulundu (1973-77/1980-84). Üsküp Radyosu, Priştine Radyo Televizyonuna tek perdelik oyunlar, skeç, monolog, parodi, gösteri, ayaküstü, portre, hicivli şarkı, taşlama, fıkra yazdı, yönetti, besteledi, icra etti, uyguladı (1973-1984). “Doğru Yol” Nazım Hikmet Edebiyat Kolunun başında bulundu (1974-76/2000-2008). 1977’de Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Değişik şirketlerde avukatlık yaptı (1977-1990). 1978’de Prizren Kültür evi Türk Tiyatrosunun yeniden kurulmasına neden oldu. Prizren Kültür evi Türk Tiyatrosu’nun başında bulundu (1978-82/ 1988-92). Prizren Kültür evi Türk Tiyatrosu’nda oynadı (1979-1991). “Tan” Gazetesinde çalıştı (1991-1993). Ticaretle uğraştı (1993-2000). “Yeşeren Kabare Tiyatrosu”nu kurdu (2000). On yıl Türk Dünyası Tiyatro Ödülleri dağıttı (2000-2009). İM (imza) yayınlarını başlattı (2002). “Yeni Dönem” Gazetesinde köşe yazarlığı yaptı (2000-2002). Prizren Radyosunda programlar hazırladı (1999-2000). Prizren Belediyesi Kamu Avukatlığı görevine atandı (2003-2008). “Kosova Kültür Şiir Buluşması” şölenini hayata geçirdi (2006). Kosova Türk Yazarlar Birliğini kurdu (2011). “Kosova İmza” Dergisini çıkardı (2012). “İmza Yayınevi”ni kurdu (2013). Halen Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Topluluklar Danışma Konseyi Üyesidir.

Bugüne kadar 21 kitap yayınlamıştır: 34 Rubai Daha (şiir, 1979), Daha Güzel (şiir, 1981), Ne Mi Olmak İsterim, Ne Mi Olmak İstemem (çocuk şiirleri, 1983), Ufak Tefek Şiirler (şiir, 1985), Bıktım Şiirden (şiir, 1985), Deneykap (şiir, 1987), Tek Çift (çocuk şiirleri, 1988), Hususi Su (öykü, 1991), Şeşbeş Dübeş (şiir 1992), Eşek Muhabbeti (oyun, 2000), Payton Feneri (oyun, 2002), Kısa Kollu Palto (şiir, 2005). “Doğru Yol Tiyatro Kolu” (araştırma, 2012), “Prizren Türk Şehir Tiyatrosu (inceleme, 2013), “Od Hartije Čamac”(Kağıttan Kayıklar”, Boşnakça, 2013), “Işıktan Bir Saraymıdır Ay”(çoc.şiirleri, 2013), “Kitaplar Konuşuyor” (antoloji, çocuk şiirleri, 2014), “Doktor Palyaço”(oyun, 2014), “Fosforlu Antibiyotik” (oyun, 2014), “Eşek Muhabbeti” (oyun, 2014), “Prizren Kültürevi Türk Tiyatrosu” (İnceleme, 2015).

Yazıp sahneye koyduğu oyunlar: “Payton Feneri -1” (2001), “Payton Feneri – 2” (2002), “Doktor Palyaço -1” (2004), “Doktor Palyaço -2” (2005), “Fosforlu Antibiyotik” (2007), “Hap Şurup Hapşu” (2009), “Eşek Olmak İstemem”(2010), “Simidimin Tablası” (2010)

Televizyon oyunları: Evlenmek Derdi (Priştine TV, 1979), Simidimin Tablası (Priştine TV, 1983), Yanı sıra, 19 kısa oyun, 36 kısa radyo oyunu, 36 monolog, 17 ayaküstü, 13 gösteri, 21 fıkra, 11 hicivli şarkı, 9 parodi ve 14 portreye imza atan A.Rıfat, 8 de resital hazırlayıp sahneler.

Prizren Kültür evi Türk Tiyatrosunda oynadığı oyunlar: Enayi, Gol Kralı, Keşanlı Ali Destanı, Damdaki Kemancı, Gözlerimi Kapatım Vazifemi Yaparım, Dosya, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Ayak Bacak Fabrikası, Kadınlık Bizde Kalsın.

Sahneye koyulan diğer oyunları: Minus – Plus (Prizren Kültürevi Türk Tiyatrosu, 1982), Eşek Muhabbeti (“Rumeli” TTSD, Prizren 1998), Eşek Muhabbeti, “Rumeli” TTSD (Priştine TV, 1998), Eşek Muhabbeti (“Nafiz Gürcüali Türk Tiyatrosu”, 2000), Eşek Muhabbeti (İzmir, Karşıyaka Belediye Tiyatrosu, 2001).

Ödülleri: Priştine “TAN” yayımları 1969-1984 döneminin en iyi kitabı, 34 Rubai daha (1984). Ferizovik Tiyatro Festivali, İkincilik ödülü, Minus-Plus (1982) Kula Tiyatro Festivali, iki özel ödül, Minus-Plus (1982) Knyajevats Tiyatro Festivali, birincilik ödülü, Minus-Plus (1982)

Kosova Yazarlar Derneği, birincilik ödülü – yılın kitabı, Tek Çift (1988) “Doğru Yol”, Uluslararası Süleyman Brina Balkanlar Türk Kültürü Hizmet Ödülü (2000) Prizren Belediyesi-Yılın Yazarı (2014)

3.4.5. Dergi Hakkında Okuyucu Yorumları

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Eski Büyükelçisi Songül Ozan ile *Kosova İmza Dergisi*’nin Kosova’da kültür faaliyetlerine yönelik rolüne dair soruların sorulduğu röportajda şu bilgileri aktarmıştır: “Kosova, çok kültürlü yapısını bütüncül bir şekilde koruyarak daha parlak günlere gidecektir. Sanat ve edebiyat, büyük Atatürk’ün söylediği gibi bir ülkenin bir milletin damarları gibidir. Onu beslemeden hakikaten ne millet ne ülke olabilir ne de gelecekle aramıza bir köprü kurulabilir. Ancak dilimizi, kültürümüzü koruyarak geleceğe ülkemizi taşıyabiliriz. Bu yüzden İmza Dergisine ve yazın hayatına burada çeşitli dillerde çeşitli

şekillerde katkıda bulunan herkese teşekkür ediyorum. İmza Dergisi ve Sayın Agim Rıfat bizim desteğimize sahip bir yayın yönetmeni ve sanatçıdır. Onun bu yayını, ileriki yıllarda daha da ileri götürerek daha da zenginleştirerek devam ettireceğine yürekten inanıyorum.”

Dergi hakkındaki bir diğer görüş, Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsolosu Selen Evcit ’e aittir: “İmza dergisi, Kosova’daki Türk toplumunu n hem tiyatro hem de edebiyat alanında önde gelen isimlerinden biri olan Sayın Agim Rıfat başkanlığında 5 yıldır yayınlanan ve Türkçemizin Kosova’da yaşatılmasına değerli katkılar sağlayan önemli kültür, sanat ve edebiyat dergilerimizdendir. Benim de şiir alanında katkıda bulunmaktan gurur duyduğum söz konusu dergi, Prizren’ in yüzyıllardan beri devam eden Türkçe edebiyat sevdasını ilmek ilmek işleyerek, somut bir sanat eserine dönüştürmekte ve gelecek nesillere bu sevdayı aktarmada eşsiz bir kılavuz vazifesi görmektedir.”

Priştine Üniversitesi Filoloji Bölümü Başkanı İrfan Morina’nın dergi hakkındaki görüşleri ise şöyledir: “İmza Dergisini ve Agim Rıfat’ı tebrik ediyorum. Özellikle belirtmek istiyorum; benim en mutlu olduğum nokta şu; bir mail geliyor internetten bir bakıyorum İmza Dergisi’nin yeni sayısı çıktı haberi... O kadar mutlu oluyorum ki. Çünkü birkaç dergi vardı; çıktı, çıktı, çıktı ve çıkmadı. İmza ise devam ediyor. İmza bize sanki kuraklıktan sonraki bir yağmur gibi geliyor.”

Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi İdari Memuru Gazmend Kryeziu’ nun dergi hakkındaki görüşleri şöyledir: “Agim Rıfat tarafından hazırlanan ve Kosova Türk Yazarlar Birliği tarafından yayımlanan “İmza” Dergisi Prizren için çok önemlidir. Kosova dergiciliğinin atar damarıdır. Çalışmalarından dolayı İmza Dergisine teşekkür ederim.”

Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsoloslugu Memuru Bejhan Buza dergi hakkındaki görüşü şudur; İmza Dergisi Kosova’da edebiyat anlamında çok önemli bir görevi yerine getiriyor. Zira edebiyatımız dilimiz demek, dilimizi muhafaza etmemiz demektir. Türkçemizi, Arnavutçamızı, Boşnakçamızı korumak demektir. İmza Dergisine bu çalışmalarından dolayı başarılar diliyorum.”

Araştırmacı Yazar İbrahim Aslan ise, son yıllarda elektronik ortamın çarpık kullanımından kaynaklandığını düşündüğüm rafa kaldırılan edebiyatın canlandırılması yönünde emek veren İmza Dergisi’ni takdirle karşılıyorum.

Sonuç olarak yukarıdaki gerek editörün gerekse okurların görüşlerinden hareketle Kosova İmza Dergisi'nin Kosova'da Türk varlığıyla Kosovalı Türklerin etnik kimliklerini korumaları, seslerini duyurabilmeleri ve varlıklarını hissettirebilmeleri açısından oldukça önemli bir yer tuttuğu anlaşılmaktadır. Yayın hayatına devam etmesi için desteklenmeli ve teşvik edilmelidir.

3.5. Kosova İmza Dergisinde Yer Alan Türk Halk Kültürü Unsurlarının Bibliyografyası

3.5.1. Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan Sözlü Anlatılar Bibliyografyası

M. Öcal Oğuz'a göre; “Somut Olmayan Kültürel Mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlar; başlığı altında yer alan kadro önerileri görüldüğü üzere yaygın olarak “Halk edebiyatı” olarak bilinen konuları içermektedir.” (2009:131). Hazırlanan çalışmanın bu bölümünde, *Kosova İmza Dergisi*'nde yer alan Sözlü Anlatı türlerinin *Kosova İmza Dergisi*'nde ne kadar yer aldığı incelenecek ve incelemeler sonucunda tespit edilen bibliyografyalar sunulacaktır.

3.5.1.1.Şiirler

Bayram İbrahim, “İlkbahar”, Kosova İmza Dergisi, S.5, Mart 2013, s. 28.

İlkbaharın, şairde uyandırdığı duyguları açığa vuran lirik ve pastoral bir şiirdir.

İlkbahar

İlkbahar bu sabah

Ağaç dallarına sinmiş renkler

Bahar şenliğe

Kokuyor etraf.

İlkbahar bu sabah

Silinmiş bütün karlar

Yok olmuş tüm kış görüşü

Bir anda.

İlkbahar bu sabah

Denizlerde sular ılık

Vuruyor etraflara ilkbahar kokusu

İlkbahar bu sabah bulutlar billur gibi

Her taraf canlı

Doğaya ne mutlu.

İlkbahar bu sabah

Çiçek goncalarına

Ağaç doruklarına

Damlamış güneş.

Aziz Serbest, “ Prizren ’e Yinelemeler”, Kosova İmza Dergisi, S.13, Aralık 2013, s.22.

Prizren şehrinin doğal güzelliklerinden bahseden lirik ve pastoral bir şiidir.

PRİZREN’E YİNELEMELER

Dolu dolu yıllar kaldı çağların gerisinde, Bizans’ın derinliklerinde

Vasilius beratında, unutulmuş zenginlikler, günahkâr kutsallıklar sundu Prizren’ e

Bekleyen sessizlik gururlu kölelerle yaldızlandı Kız Kalesi’nde

Hazırlarken sözcükleri, şiir olmayı bekleyen dil, gelecek muştuladı yüzyıllar öncesinden

Şimdi, Kuman geçmişinin kanıtlarıdır Jupa’ nın, Kanunnamelerde ayrılan paylar

Evrene gelmeden unutulmuştu geçmiş, sonra buluştu kılıçlar, birleşti görkemli dil.

Mustafa Balye, “ Şar Dağında Eleji”, Kosova İmza Dergisi, S.13, Aralık 2013, s.22.

Kosova’da bulunan Şar Dağlarının güzelliklerini anlatan pastoral bir şiidir.

ŞAR DAĞINA ELEJİ

Ağlamaklı rüzgâr

Türkiye durmuş

Kuzuları düşleyen

Çayırlara

Kavalımı arıyorum

Çeşme çeşme

Siyah

Simsiyah bulutlarda

Ak koyunlar

Derdin ve güzelliğin simgesi

Şar dağı

Ben bir çare

Ben çoban

Daha hala

El değmemiş çiçeklerin

Ağıtı yakılmış toprakların bağrında

Ergen kızların gözyaşlarıyla

Rasim Kaplani, “ Taş Köprüsü” , Kosova İmza Dergisi, S.15, Mart 2014, s.7.

Prizren’ in Osmanlı döneminden kalma tarihi Taş köprüsü hakkında yazılan lirik ve pastoral bir şiiirdir.

Avni Engüllü, “Bahar Dolsun Dallara” , Kosova İmza Dergisi, S.19, 2014, s.5.

Baharın gelişi, doğanın uyanışı hakkında yazılmış pastoral bir şiiirdir.

BAHAR DOLSUN DALLARA

Bahçedeki ağaçlar

Bakın bahar açarlar

Bu baharlar bahçeye

Neşe sevinç saçarlar

Ak bahar, pembe bahar

Gözüm sendedir bahar

Ağacın adı var

Kiraz, elma ve armut,

Bunlar azdır daha var

Vişne, erik bir de dut.

Ak bahar pembe bahar

Her ağaç dolsun bahar.

3.5.1.2. Söyleşi, Panel ve Konferanslar

Agim Rifat Yeşeren, “Halk Edebiyatı ve Türküler Üzerine Konferans”, Kosova İmza Dergisi, S.17, Mayıs-Haziran 2014, s.30.

12 Haziran 2014’te, Bayram Bilge Tokel ve Prof. Dr. Erman Artun’ un katılımlarıyla Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde düzenlenen konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen konferansta Balkanların Türk Halk Edebiyatı’ndaki yeri ve önemine değinilmiştir.

Konferansın ardından Türk Halk Müziği sanatçısı Bayram Bilge Tokel ve Balkan Türk Müziği Derneği Sanatçısı Aluş Nuş ortaklaşa konser düzenlemişlerdir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosova’da Mevlana İdris Rüzgârı ”, Kosova İmza Dergisi, S.17-18, Mayıs-Haziran 2014, s.1.

27 Mayıs 2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde Türkiye’nin önemli Çocuk Edebiyatı yazarlarından Mevlana İdris’in katılımlarıyla gerçekleşen söyleşi programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Benek Kırkul, “Sanat ve Edebiyat Bizim Neyimize? ”, Kosova İmza Dergisi, S.15, Mart 2014, s. 27.

19 Mart 2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde Gazeteci yazar Ömer Lekesiz’ in katılımlarıyla gerçekleşen söyleşi programı hakkında bilgiler verilmiştir. Gerçekleşen söyleşide Modern Türk Kültür ve Edebiyatı konuları ele alınmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Yüzüncü Yılında Kosova’da Sarıkamış Şehitleri Anıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.23, 2015, s.31.

09.01.2015 tarihinde Sarıkamış Harekâtı’nın 100. Yılı vesilesiyle Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Programın içeriğini sinevizyon gösterimi, resital ve şiir dinletileri oluşturmuştur.

Program, Sarıkamış Harekâtında Kosovalı askerlerin de bulunduğu için yazılı ve görsel medyada oldukça büyük ilgi uyandırmıştır.

Düzenlenen programa Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar, KDTP Milletvekilleri Müferra Şinik, Fikrim Damka Türk Temsil Heyeti Başkanı Albay Ömer Faruk Demircioğlu, DAG- BROD Derneği Başkanı Yahya Maznikar ve çok sayıda dinleyici katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “ Türk Öğretmenlere Seminer”, Kosova İmza Dergisi, S.21, 2014, s.28.

24 Kasım 2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü tarafından düzenlenen Kosovalı Türk Öğretmenlere yönelik eğitim semineri hakkında bilgiler verilmiştir.

“Çağdaş Gelişmeler Işığında Öğretmen-Öğrenci Etkileşimi” konulu Seminere dört yüz Türk Öğretmen katılmıştır.

Eğitim seminerinin açılış töreninde, Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar, KDTP Milletvekili Müferra Şinik, Türk Temsil Heyeti Başkanı Albay Ömer Faruk Demircioğlu ve dönemin Yunus Emre Enstitüsü Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Şeref Ateş hazır bulunmuşlardır.

Agim Rifat Yeşeren, “Balkanların Hanımefendisi Priştine’de Anıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s. 25.

29 Kasım 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde düzenlenen “ Balkanların Hanımefendisi Samiha Ayverdi’ yi Anma ” paneli hakkında bilgiler verilmiştir.

Panelde konuşmacı olarak Prof. Dr. Kazım Yetiş, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Samsakçı ve Ohridli akademisyen Eyüp Salih yer aldı.

Samiha Ayverdi’nin hayatı, sanatı ve eserleri hakkında bilgiler verilen panelin adından katılımcılara Samiha Ayverdi hakkında sorular sorulmuştur. Düzenlenen panele birçok edebiyatsever katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “500 Kitap Projesi Kültür Şiir Buluşması Eşliğinde Gerçekleşti”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012, s. 24.

7 Kasım 2012 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleşen 500 Kitap Projesinin tanıtım töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Proje kapsamına; Motra Çiriyazi, Emin Durak, Mustafa Baki, Yagleniça ve Ortaokul İlk öğretim okullarına beş yüz kitap bağışı yapılmıştır. Düzenlenen programda, Kosova ve Türk Yazarlar Birliği’nin hazırlamış olduğu resital ve şiir dinletileri de gerçekleşmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Sempozyumda Çanakkale”, Kosova İmza Dergisi, S.25, 2015, s.18.

Çanakkale Zaferinin 100. Yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde düzenlenen Sempozyum hakkında bilgiler verilmiştir.

Sempozyuma Konuşmacı olarak; Prof. Dr. Hasan Babacan, Prof. Dr. Recep Şkyel, Prof Dr. İsmail Yakıt ve Doç. Dr. Sevil Pireva katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Mehmet Akif Ersoy Dedem Mehmet Akif Konferansıyla Anıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.27.

09-11 Nisan 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren, Priştine ve İpek Türk Kültür Merkezlerinde düzenlenen Konferanslar hakkında bilgiler verilmiştir.

Mehmet Akif Ersoy’un yaşayan üç torunundan biri olan Selma Argon’un katılımlarıyla

Agim Rifat Yeşeren Yeşeren, “ Yahya Kemal Priştine ve Prizren’ de Anıldı” Kosova İmza Dergisi, S.2, Kasım 2012, s. 26.

15 Aralık 2012 Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleşen “ Vefatının 54. Yıldönümünde Yahya Kemali Hatırlamak” adlı panel hakkında bilgiler verilmiştir.

Yard. Doç. Dr. Salih Okumuş başkanlığında düzenlenen panelin konuşmacıları Prof Dr. İrfan Morina, Ethem Baymak, Agim Rifat ve Yrd. Doç. Dr. Mehmet Samsakçı olmuştur.

Panelin sonunda Balkan Türk Müziği Derneği sanatçısı Aluş Nuş, Yahya Kemal’in bestelenen şiirlerini tamburıyla icra etmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Balkanlarda Türk Edebiyatı ve Prizrenli Şem’i”, Kosova İmza Dergisi, S.30, 2015, s. 23.

3 Ekim 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde Doç Dr. Murat Karavelioğlu’ nun katılımlarıyla gerçekleştirilen konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen konferansta Divan Edebiyatı şairlerinden Prizrenli Şem’i’ nin hayatı sanatı ve eserleri hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Akif Emre’den İslam Dünyası ve Modernleşme Problemleri Konferansı”, Kosova İmza Dergisi, S.30, 2015, s. 22.

1 Kasım 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde Gazeteci Yazar Akif Emre’nin katılımlarıyla gerçekleştirilen “İslam Dünyası ve Modernleşme Problemleri” adlı konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosova’daki Türk Öğretmenlere Eğitim Semineri”, Kosova İmza Dergisi, S.32, 2015, s. 26.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği ve Yunus Emre Enstitüsü tarafından 5 Aralık 2015 tarihinde Kosovalı Türk Öğretmenlere yönelik düzenlenen eğitim semineri programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Seminerin konuşmacıları Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hayati Akyol ve Kırıkkale Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Salim Pilav olmuştur.

Katılımcılara “Okuma ve Okuma Kültürü Kazandırma” ile “ Etkili Öğretim ve Etkin Öğretmen” konulu seminer verilmiştir.

Düzenlenmiş olan seminere Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç, Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsolosu Selen Evcit, Kosova Türk Öğretmenler Derneği Başkanı Orhan Volkan, Prizren Yunus Emre Enstitüsü İdari Sorumlu Okutmanı Gökhan Yağcı ve dört yüze yakın Türk Öğretmen katılmıştır.

Fahri Mermer, “İstanbul’un Adını Bilmediğim Bir Yeri” Kosova İmza Dergisi, S.32,

Agim Rifat Yeşeren , “Beşir Ayvazoğlu’ ndan Kosovalılara Türk Kahve Kültürü Konferansı ”, Kosova İmza Dergisi, S.32, 2015, s. 27.

13 Aralık 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi tarafından düzenlenen konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Gazeteci yazar Beşir Ayvazoğlu’ nun katılımlarıyla gerçekleşen konferansta Türk Kahvesinin tarihi ve önemi hakkında detaylı bilgi verilmiştir.

Konferansın ardından konuklara Türk Kahvesi ikramı yapılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Priştine’de Osmanlı Mutfağı Konferansı Düzenlendi”, S.32, Kosova İmza Dergisi, 2015, s. 27.

7 Aralık 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi tarafından düzenlenen Osmanlı Mutfağı Konferansı hakkında bilgiler verilmiştir.

Sakarya Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Ali Bilgin tarafından deruhte edilen konferansta Osmanlı Mutfağı ayrıntılı bir şekilde tanıtılmıştır.

Konferansın ardından verilen yemekte Türkiye Lezzet hareketi Başkanı Vasfi Pakman’ın takdimleriyle kırk bir çeşit Türk yemeği konuklara ikram edilmiştir.

3.5.1.3 Hikâyeler

Süreyya Yusuf, “Ali Ağa” , Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012, s.16.

Yazar, Ali Ağa adlı kahramanın içki tutkunluğu yüzünden yaşamış olduğu trajik olaylardan bahseden bir hikâye kaleme almıştır.

Avni Abdullah, “Unutulan Hediye” , Kosova İmza Dergisi, S.5, Mart 2013, s.28.

8 Mart Kadınlar günü vesilesiyle annesine almış olduğu hediyelik çikolata ve şekerlemeleri arkadaşlarıyla birlikte yiyen bir çocuğun trajikomik hikâyesi anlatılmıştır.

Mehmet Bütüç, “ Bir Sirk Daha Geçiyor”, Kosova İmza Dergisi, S.7-8, 2013, s.13

Çocukluk yıllarında babasının baskısıyla sirklere gidememiş bir çocuğun yıllar sonra bu hayalini gerçekleştirdiğinde yaşadığı hisleri anlatan bir hikâyedir.

Alaettin Tahir, “Dostumun Mavi Hırkası” Kosova İmza Dergisi, S. 9, Eylül 2013, s.6.

Dostluğun önemini konu alan kısa bir hikâyedir.

Necati Zekeriya, “ İhlamur Toplayan Yaşlı Çiftin Hikâyesi”, Kosova İmza Dergisi, S.10, Ekim 2013, s.16.

Yazar, uzun yıllar boyunca birbirine sadakatle bağlanmış yaşlı bir çiftin sevgi dolu hikâyesini anlatmıştır.

Secaettin Koka, “ Yalnızlık” Kosova İmza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.20.

Yazar, İstanbul’a ilk kez giden bir insanın yaşadığı gurbetlik duygusunu anlatan trajik bir hikâye kaleme almıştır.

Fahri Kaya, “ Acı Bir Gülümseme”, Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s.8.

Yazar, Üsküp’e gitmek için yolculuğa çıkmış bir iş adamının yolculuk sırasında yaşamış olduğu olaylar dizisini konu alan bir hikâye kaleme almıştır.

Raif Buş, “ Boş Mideye... Boş Nefes”, Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s.18.

Yazar, alkolik bir insanın yaşamış olduğu bohem hayat tarzını konu alan trajik bir hikaye yazmıştır.

Mustafa Karahasan, “ Ekrem”, Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.12.

Yazar, çocukluk yıllarında tanımış olduğu Ekrem adlı arkadaşının yaşamış olduğu dramatik bir hikâyeyi kaleme almıştır.

Raif Buş, “ Balkon Çiçekleri ”, Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.23.

Yazar, tren yolculuğuna çıkmış bir insanın yaşamış olduğu olayları konu alan Maupassant tarzı bir hikâye kaleme almıştır.

Nusret Dişo Ülkü “Halam”, Kosova İmza Dergisi, S.20, Eylül 2014, s.10.

Yazar, Fethiye’de yaşayan halasıyla yaşamış olan bir insanın yaşadığı trajik olayları konu alan bir hikâye yazmıştır.

Recep Bugariç, “Sakin Aldanma”, Kosova İmza Dergisi, S.24, 2015, s.10.

Yazar, yılbaşı kutlamalarının kendisinde uyandırdığı olumsuz duyguları konu alan bir hikâye kaleme almıştır.

Necati Zekeriya, “ İlk Sevgi”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.11.

Yazar, Orhan adlı kahramanın ilk aşkı olan Nazlı’ya duyduğu hisleri konu alan bir aşk hikâyesi yazmıştır.

Enver Baki, “ Pilacı Ali ile Veli”, Kosova İmza Dergisi, S.33, 2016, s.11.

Yazar, iki iyi arkadaş olan Pilacı (Testereci) Ali ile Veli’nin yaşadığı olaylar dizisini konu alan bir hikâye yazmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Kosova Kültür Şiir Buluşması Köy Köy Kent Kent”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.4.

Kosova Türk Yazarlar Birliği tarafından gerçekleştirilen şiir buluşması hakkında bilgiler verilmiştir.

Şiir buluşmasına katılan Kosovalı sanatçılar; Nusret Dişo Ünlü, Arif Bozacı, İrfan Morina, Budim Berişa, Aluş Nuş, Fikri Şişko, Miftar Acemi, Enver Baki, Mehmet Hamza, Rasim Kaplan, Agim Rifat, Reşad Fazli, İzet Kurtiş, Şükrü Mazrek, Cemal Kurtiş, Asim İbali, Sait Yusufi, Mehmet Galuş, Sümeray Cenolari, Vahit Ergin, Murtaza Buşra, Ayet Bilibani ve Ramit Ahmeti’dir.

Program Kosova’da oldukça ilgi görmüştür.

Agim Rifat Yeşeren, “Gençlerimizden Konferans ”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.27.

Kosova Kamu Yönetimi Bakanlığı ve Kosova Genç Birlik Derneği’nin katkılarıyla düzenlenen konferans programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Salih Sallah, Nuri Brina, Soner Buş ve Sevgi Krasniç konferansın konuşmacı olarak yer almışlardır.

Konferansta Kosova'daki dernekler, sayımlar ve Türklerin hakları konuları ele alınmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “İslam ve Tasavvuf Paneli”, Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s.22.

16 Şubat 2013 tarihinde Tümed, Kosova İslam Birliği ve Türk Diyanet İşleri Kosova Koordinatörlüğü tarafından düzenlenen “İslam ve Tasavvuf “ adlı panel hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen panele, Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz, Prof. Dr. Mustafa Kara ve Prof. Dr. Mahmut Erol konuşmacı olarak katılmışlardır.

Agim Rifat Yeşeren, “Hz. Muhammed (S.A.V) ve İnsanlık Onuru”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.22.

13 Nisan 2013 tarihinde T.C Diyanet İşleri Başkanlığı ve Kosova İslam Birliği Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen “Hz. Muhammed (S.A.V) ve İnsanlık Onuru” adlı konferans programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Kosova İslam Birliği Başkan Yardımcısı Fehriye Recep ve Yalova Müftüsü Muhittin Sarıkaya konferansın konuşmacıları olarak yer almışlardır.

Düzenlenen konferansa, Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Kosova-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Mustafa Kemal Şerbetçioğlu, Kosova Cumhuriyeti Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar, Prizren İslam Birliği Başkanı Lütfü Balık, Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanı Kosova Koordinatörü İdris Keskin ve çok sayıda davetli katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Şairler Gilan'da Şiir Ateşini Yaktı” Kosova İmza Dergisi, S.7-8, 2013, s.16.

Kosova'nın Gilan şehrinde düzenlenen şiir dinletisi programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen programa, Enver Baki, Arif Bozacı, Miftar Acemi, Rasim Kaplani, Reşat Fazlı, Sabit Rüstemi, Mehmet Hamza, Semeray Cenolari, Özge Demiröz, Safiye Selim ve Rakip Ertuğrul şiirleriyle katkıda bulunmuşlardır.

Agim Rifat Yeşeren, “Büyükelçimizden Türk Dış Politikası ve Türkiye-Kosova İlişkileri Konulu Konferans” Kosova İmza Dergisi, S.7-8, 2013, s.16.

20 Mayıs 2013’te Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan’ın konuşmacı olarak katıldığı konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Prizren Üniversitesi amfi salonunda düzenlenen konferansa çok sayıda akademisyen ve sivil toplum kuruluşu temsilcisi katılmıştır.

Ozan, Türkiye ve Kosova arasındaki diplomatik ilişkiler üzerine detaylı bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Dostluğun ve Kardeşliğin Simgesi 6. Kosova Kültür Şiir Buluşması”, Kosova İmza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.6.

Kosova Türk Yazarlar Birliği tarafından gerçekleştirilen şiir buluşması hakkında bilgiler verilmiştir.

Şiir Buluşmasına katılan Kosovalı sanatçılar; Refi Taç, Miftar Acemi, Fikri Şiko, Fehmiya Murati, Aluş Nuş, Salaydin Krasniçi, Kuytim Paçaku, Enver Baki, Mehmet Hamza, Rakip Ertuğrul Eriz, Agim Rifat, Reşat Fazlı, Sevgi Buş, İzet Kurtiş, Sümeray Cenolari, Rasim Kaplani, Özge Demiröz, Cemal Kurtiş, Sabit Rüstemi, Vahit Ergin, Ramiz Şaipi ve Necmiya Zeçiroviç’tir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Roman Sanatı Üzerine Konferans ” Kosova İmza Dergisi, S.6 Nisan 2013, s.22.

15 Nisan 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde Prof. Dr. Durali Yılmaz’ın katılımlarıyla gerçekleştirilen konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren,“Bir Atatürk’ü Anma Haftası Etkinliği de TÜMED’ den”, Kosova İmza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.28.

09.11.2013 tarihinde Türkiye Mezunları Derneği’nin düzenlemiş olduğu panel hakkında bilgiler verilmiştir.

Kültür Evi’nde düzenlenen “ Atatürk’ün Dış Politikası ve Balkanlara Bakışı” adlı panele Prof. Dr. Kemal Arı ve Prof. Dr. Halil Bal konuşmacı olarak katılmışlardır.

Agim Rifat Yeşeren ,“BAL- TAM’ dan Türk Edebiyatı Sempozyumu”, Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s.26.

Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi tarafından 06 -08 2013 tarihinde, Priştine Üniversitesi’nde düzenlenen “Uluslararası Türk Edebiyatı Sempozyumu” programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Priştine Üniversitesi Filoloji Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nün kuruluşunun 25.Yıldönümü vesilesiyle düzenlenen Sempozyuma, Türkiye, Kosova, Makedonya, Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Bulgaristan ve Karadağ’dan çok sayıda akademisyen katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren,“Gora Dağlarında Şiir Dinletisi ”, Kosova İmza Dergisi, S.14, 2014, s.16.

Kosova’nın Gora şehrinin Hızlı Potok Köyü’nde düzenlenmiş olan şiir dinletisi programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren,“Peygamberimiz, Din ve Samimiyet ”, Kosova İmza Dergisi, S.16, 2014, s.26.

27 Nisan 2014 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Emekli Başkan Yardımcısı Necmettin Nursaçan’ ın katılımlarıyla gerçekleşen konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Konferansın ardından Prizren Alaaddin Medresesi öğrencileri ve Doğru Yol Derneği, Türk Tasavvuf Müziği konseri vermişlerdir.

Kutlu Doğum Haftası vesilesiyle düzenlenen programa; Kosova Meclisi Milletvekilleri Müferra Şinik, Fikrim Damka, Albert Kinoli ve Kosova Türk Temsil Heyeti Başkanı Albay Zorlu Topaloğlu ile birlikte çok sayıda davetli katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Prizren’ de Edebiyat Konuşuldu”, Kosova İmza Dergisi, S.5, Mart 2013, s. 23.

16.03.2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde Prof. Dr. İsmail Çetişli’nin katılımlarıyla düzenlenen “Millet Kültür Bağlamında Edebiyat” adlı konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Konferansa Kosova Türk Yazarlar Birliği Başkanı Agim Rifat ve Prof. Dr. İrfan Morina da katıldı.

Agim Rifat Yeşeren , “ Yağmur Şairi Nurullah Genç Prizren’ de”, Kosova İmza Dergisi, S.5, Mart 2013, s.23.

12 Şubat 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde şair Nurullah Genç’in katılımlarıyla gerçekleşen söyleşi programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Mehmet Akif Ersoy’u Anmak”, Kosova İmza Dergisi, S.12 Aralık 2013, s.27.

27 Aralık 2013 tarihinde, İstiklal Marşı’nın şairi Mehmet Akif Ersoy’un vefatının 77. Yıldönümü anısına düzenlenen panel hakkında bilgiler verilmiştir.

Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen panelde Mehmet Akif Ersoy’un hayatı, sanatı ve eserleri hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen panele, Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Türkiye Yazarlar Birliği Onursal Başkanı Mehmet Doğan, TİKA Kosova Koordinatörü Eyüp Yavuz Ümitli ve çok sayıda davetli katılmıştır.

Panelin ardından Mehmet Akif Ersoy'un doğum yeri olan Suşica köyünün bağlı bulunduğu İpek kentinde bulunan Yunus Emre Enstitüsü İpek Türk Kültür Merkezi'nde de Panel ve Şiir dinletileri programları düzenlenmiştir.

23 Ekim 2014 tarihinde Şemsettin Sami'nin vefatının 110.Yılı vesilesiyle düzenlenen Sempozyum hakkında bilgiler verilmiştir.

Priştine Üniversitesi Filoloji Fakültesi'nde düzenlenen Sempozyuma birçok ülkeden otuz aşkın bilim adamı katılmıştır.

Düzenlenen Sempozyumda Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Priştine Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı İrfan Morina, Priştine Üniversitesi Dekanı Prof. Dr. Sedat Kuçi, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Hayati Develi, Atatürk Kültür Dilve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Derya Örs, Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Prof. Dr. Turan Karataş ve Priştine Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ramadan Zeynullahu birer konuşma yapmışlardır.

Sempozyumda Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş' un kutlama mesajları da okunmuştur.

İki gün boyunca 8 oturumun yapıldığı Sempozyum, Doğru Yol Kültür Sanat Derneği'nin hazırlamış olduğu müzik programıyla son bulmuştur.

Agim Rifat Yeşeren, “ İmza Sordu Hüseyin Sorgun Yanıtladı” Kosova İmza Dergisi, S.23, 2015, s.17.

23 Ocak 2016 tarihinde Tiyatro Yönetmeni Hüseyin Sorgun ile gerçekleştirilen söyleşi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren “ Üstün Dökmen Yaşamak ve Yaşatmak Konferansıyla Kosova'da” Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.26.

6 Nisan 2015 tarihinde Gerçek Derneği 8 Nisan 2015'te ise Prizren Kültür Evi'nde Prof. Dr. Üstün Dökmen 'in katılımlarıyla gerçekleşen konferans hakkında bilgiler verilmiştir.

Dökmen, bahse konu konferansta, anne çocuk ilişkisi, karı koca ilişki ve çocuk psikolojisi konularına değinmiştir.

İki saati aşan konferans Kosova halkı tarafından oldukça büyük ilgi görmüştür.

Agim Rifat Yeşeren, “Balkanlarda Bektaşilik ve Bektaşi Edebiyatı Sempozyumu ilk kez Prizren’ de ” Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.26.

Kosova’nın Prizren şehrinde gerçekleşen Balkanlarda Bektaşilik ve Bektaşi Edebiyatı Sempozyumu hakkında bilgiler verilmiştir.

Balkan Türk Araştırma Merkezi, Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği ve TİKA’ nın ortaklaşa düzenlediği Sempozyuma Türkiye’nin yanı sıra Kosova, Arnavutluk ve Makedonya’dan çok sayıda akademisyen katılmıştır.

Katılımcılar arasında Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç, Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsolosu Selen Evcit, TİKA Kosova Koordinatörü Eyüp Yavuz Ümütlü, Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi İdari Sorumlu Okutmanı Gökhan Yağcı ve KFOR barış gücünde görevli Türk subaylar da yer almıştır.

BALTAM Derneği Başkanı Nimetullah Hafız, Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği Başkanı Mustafa Özcivan ve Dünya Söz Akademisi Başkanı Hayrettin Evgin düzenlenmiş olan Sempozyumun sonuç bildirisini açıklamışlardır. Sempozyuma Kosova halkı büyük ilgi göstermiştir

Kosova İmza Dergisi’nde sözlü anlatılara yönelik 129 bibliyografya kaydedilmiştir. Derginin genelinde sözlü anlatı türleri içerisinde baskın olan türün “şiiir” olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte halk hikâyelerine, ağıt, ninni, ilahi gibi türlere yer verilmemiştir.

Kosova sınırları içerisinde Melami, Halveti, Kadiri tekkeleri bulunmaktadır. Bu tekelerde zikir törenlerinde Türkçe ilahiler okunmaktadır. Öyle ki Türkçe bilmeyen insanlar dahi bu İlahileri ezbere bilmektedir. Dergi bu tekkelerde icra edilen İlahilere yer verdiği takdirde somut olmayan kültürel mirasa oldukça büyük katkı sağlayacaktır.

3.5.2 Kosova İmza Dergisinde Yer Alan Gösteri Sanatları Bibliyografyası

Gösteri sanatları içerisinde yer alan Müzik İcraları, Karagöz, Kukla, Meddah gibi folklorik unsurlar halk biliminin önemli çalışma alanlarıdır. M. Öcal Oğuz, Gösteri Sanatları başlığı altında toplanacak folklorik ürünlerin tespiti hususuna şu şekilde değinmiştir:

Gösteri sanatları, başlığı altında özetle söylenecek olur ise müzik, dans ve tiyatro konuları toplanmaktadır. Diğer alanlarda beliren veya icrasına dönüşmesi beklenmelidir. Örneğin sünnet, toplumsal uygulamalarla ilgili bir ritüel iken ve olanda değerlendirilirken sünnet zamanı Karagöz oynatılması burada yer alması gerekir. Aynı şekilde evlilik bir geçiş törenidir, ancak burada oynanan halk oyunu Gösteri sanatlarında ele alınmalıdır. (Oğuz 2009:131).

Tezin bu bölümünde verilecek olan Gösteri Sanatları bibliyografyaları, M. Öcal Oğuz'un bu tanımlamasından yola çıkılarak kaydedilecektir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Kardeşlik Akşamları Tiyatro Festivali”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012, s.26.

Yazar, Yugoslavya döneminde Prizren’ de gerçekleştirilen (1966-1981) “Geleneksel Kardeşlik Akşamları Tiyatro Festivali” hakkında bilgi vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Müzik Şenliği”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012, s. 26.

Yazar, 1966-1981 yılları arasında her yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde gerçekleştirilen “Revü” adlı müzik şenliği hakkında bilgi vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “60. Yılında Prizren Türk Şehir Tiyatrosu”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012 s.27.

Yazar, altmışıncı yılını kutlayan Prizren Türk Şehir Tiyatrosu hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “O Bir Efsaneydi”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012, s.28.

Yazar, Prizren Türk Şehir Tiyatrosunun önemli oyuncularından Hüda Leskovçalı hakkında detaylı bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Türk Sinemasının Sultanı Türkan Şoray Kosova’da” , Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.16-17.

Yazar, Prizren Mesk Derneği’nin davetiyle 24.12.2012 tarihinde Türk Sinema Haftası’nın açılışı için Kosova’ya gelen Türkan Şoray’ ın sanat hayatı hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Dünya Kadınlar Hakları Günü’nde Sergi ve Konser”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.24.

Yazar, Dünya Kadın Hakları Günü vesilesiyle 14 Aralık 2012 tarihinde düzenlenen sergi ve konser hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Sunduri ve Kragi’nin Çizgi Roman ve Karikatür Sergisi” Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s. 27.

22 Aralık 2012 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde açılışı yapılan Gani Sunduri ve Agim Krasniçi’ye ait çizgi roman ve karikatür sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Sergi iki hafta süreyle Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi sergi salonunda açık kalmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “ Hepsi Oğlumdu Tiyatro Oyunu Prizren’de Sunuldu” , Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.26.

Yazar 12 Aralık 2012 tarihinde Prizren Kültür Evi’nde gerçekleşen Ülkü Tamer’e ait Hepsi Oğlumdu adlı Tiyatro hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Öğretmenler Günü’nde Türk Halk Müziği Konseri”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.28.

Yazar, Kosova Türk Demokratik Partisi (KDTP) ile Kosova Türk Öğretmenler Derneği’nin 24 Kasım 2012 tarihinde ortaklaşa organize ettiği Türk Halk Müziği konseri hakkında bilgiler vermiştir.

Düzenlenen Konsere Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Kemal Fahir Genç, Kosova Cumhuriyeti Kalkınma Bakanı Mahir Yağcılar ve Türkiye Cumhuriyeti Kosova Büyükelçisi Songül Ozan Hanımefendi de katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “ Bir Balkan Hikâyesi”, Kosova İmza Dergisi, S.3, Ocak 2013, s.24.

Yazar 17 Ocak 2013 tarihinde Priştine Ulusal Müzesinde açılan “Bir Balkan Hikâyesi” adlı fotoğraf sergisi hakkında bilgiler vermiştir. Sergide Türkiye, Kosova, Sırbistan, Makedonya, Arnavutluk, Karadağ ve Yunanistan’dan elliye yakın fotoğraf yer almıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “ Fotoğraflarda Prizren”, Kosova İmza Dergisi, S.3, Ocak 2013, s. 24.

26 Ocak 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde açılan Prizrenli Türk fotoğrafçı Almira Rahmani’ye ait fotoğraf sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Ölümünün 90. Yıldönümünde Zübeyde Hanım’ı Anmak”, Kosova İmza Dergisi, S.3, Ocak 2013, s.25.

Mustafa Kemal Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım’ın ölümünün 90. Yıldönümünde Zübeyde Hanım Türk Kadınlar Derneği’nin Türk Dernekler Evi’nde gerçekleştirdiği anma töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Tüm Kuşakları Kucaklayan Cemal Şpat” , Kosova İmza Dergisi, S.3, Ocak 2013, s. 29-30.

Yazar 1933-1983 yıllarında yaşamış olan önemli Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Cemal Şpat hakkında detaylı bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Kosova’nın Bağımsız Günleri Belgeseli Seyirciyle Buluştu.” , Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s.22.

15 Şubat 2013 tarihinde Avrupa Sineması’nda gösterime giren ve yapımcılığını Prizrenli Nafiz Lokvica’ nın üstlendiği “Kosova’nın Bağımsız Günleri Belgeseli” programı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Çocuklara Vurmayın Tekrar Sahnede” , Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s.23.

15 Şubat 2013 tarihinde Priştine’ nin Dodona adlı Tiyatrosu’nda sergilenen ve yönetmenliğini Perihan Şufto Safçı’ nın üstlendiği Çocuklara Vurmayın adlı Tiyatro oyunu hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Bağımsızlık Konseri” , Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s. 23.

18 Şubat 2013 tarihinde KDTP Prizren Şubesi ve Filizler Derneği’nin Kosova Cumhuriyeti’nin bağımsızlığının 5.yılı sebebiyle ortaklaşa düzenlemiş oldukları konser programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren,“ 50’Ler Kuşağının Ele Avuca Sığmayan Çocuğu Refet Kiser”, Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s.27.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Refet Keser’in sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosova Çağdaş Türk Tiyatrosu’nun İlk Kadın Oyuncuları Hamdiye Polis, Bahriye Abdullah”, Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s.29.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun ilk kadın oyuncularını Hamdiye Polis ve Bahriye Abdullah’ın hayatları, sanatları ve eserleri hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren,“Öğretmenim Muhammed Şerif”, Kosova İmza Dergisi, S.5, Mart 2013, s.26.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Muhammed Şerif’in sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren,“Lubinye’ de Buluşma Bir Başka Oluyor.”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.16.

30 Nisan 2013 Prizren’in Gornye Lubinye bölgesinde düzenlenen program hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Programın içeriğinde resital, ilahi, şarkı, halk oyunları, koro, sergi ve şiir dinletisi programları yer almıştır.

Agim Rifat Yeşeren,“ Kosova, Türk Caz Haftası ile Şenlendi”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.21.

02-06 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından organize edilen Kosova, Türk Caz Haftası programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Burası Vardar Ovası” Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.22.

13 Nisan 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilmiş olan “ Burası Vardar Ovası ” adlı kısa metraj filminin tanıtım programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren,“ Kendisini Oynayan Faik Emruş”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.29.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Faik Emruş’ un sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Ezberi Güçlü Şaban Topko” , Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.30.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Şaban Topko’nun sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Zeynel Beksaç’tan Mevlana’ca İnsanlığa Tünemek Sergisi”, Kosova İmza Dergisi, S.7-8, Mayıs-Haziran 2013, s. 23.

24 Mayıs 2013 tarihinde Prizrenli Zeynel Beksaç’ın Kolaj Sergisinin açılış programı hakkında bilgi verilmektedir.

Agim Rifat Yeşeren , “Yunus Emre Türk Kültür Merkezi’nden Bahar Konseri” Kosova İmza Dergisi, S.7-8, Mayıs 2013, s.22.

12 Mayıs 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde düzenlenen bahar şenliği konseri hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen konserde Türkiye Radyo ve Televizyon (TRT) sanatçısı Davut Aktepe sahne almıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “ Ellilerin Gözde Kadın Oyuncusu Suphiye Matroni”, Kosova İmza Dergisi, S.7-8, Mayıs-Haziran 2013, s.27.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli kadın oyuncularından Suphiye Matroni’nin sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ 90’lar Kuşağı Tiyatrocuları Kendi Tarihlerini Yazmaya Başladı”, Kosova İmza Dergisi, S.9, Eylül 2013, s.23.

Kısa Devre Tiyatro Topluluğu’nun Haldun Taner’in Aşk olsun adlı tiyatro oyununu Prizren’de sergilediği program hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “7. Türk Sinema Haftası”, Kosova İmza Dergisi, S.9, Eylül 2013, s.25.

Prizren’de 27-30 Eylül 2013 tarihleri arasında Mesk Derneği tarafından düzenlenen 7. Türk Sinema Haftası programı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Programın onur konuğu Kadir İnanır olmuştur.

Agim Rifat Yeşeren, “Üsküp Sevdalı Ömer Mısırlı”, Kosova İmza Dergisi, S.9, Eylül 2013, s.30.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Kadir Mısırlı’ nın sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Zafer Bayramı Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği Tarafından Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.9, Eylül 2013, s.25.

30 Ağustos 2013 tarihinde Zafer Bayramı’nın 91. Yıldönümü vesilesiyle Priştine Vila Girmia Restoranı’nda düzenlenen resepsiyon hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Resepsiyona Kosova Cumhurbaşkanı Atifete Yahyaga’nın yanı sıra Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar, Kültür Bakanı Memli Krasniçi, Sağlık Bakanı Ferid Agani ile çok sayıda sivil toplum kuruluşu temsilcileri katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosova Türkleri Milli Günlerini Kutladılar”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.23.

Kosova Cumhuriyeti’nin Bağımsızlığını kazandığı günden beri her yıl 23 Nisan günü kutlanan Kosova Türkleri’nin Bağımsızlık günü hakkında detaylı bilgi verilmiş 2013 yılı kutlamalarının içeriği kaleme alınmıştır.

Programın içeriği şu şekildedir:

1. Prizren Türk Kültür Evi’nde Prizren Türküleri konseri düzenlenmiştir.
2. Prizren Mehmet Paşa Hamamı’nda Türkçem Rumeli’nin Onur Bayrağı kitabının tanıtımı ve Ebru Sergisi açılmıştır.
3. Mitoroviça’da Futbol Turnuvası düzenlenmiştir.
4. Vuçitrin’da kadınlar buluşması gerçekleşmiştir.
5. Prizren Kültür Evi’nde Türk Armoni Yıldızları Orkestrası Konseri düzenlenmiştir.
6. Mamuşa ’da gençler buluşması gerçekleşmiştir.
7. Gilan’da kadınlar buluşması gerçekleşmiştir.

8. Priştine Ulusal Tiyatro Salonu'nda T.C Kültür Kültür Bakanlığı Türk Sanat Müziği konseri düzenlenmiştir.
9. Prizren Luxory Palace Merkezi açılışı töreni gerçekleşmiştir.
10. Mitroviça'da kadınlar buluşması gerçekleşmiştir
11. Yanova'da gençler buluşması gerçekleşmiştir.
12. Priştine 'de "Tan" Türk Kültür Eğitim Derneği ve Türk Dernekleri Evi Korosu ortaklaşa konser düzenlemişlerdir.

Düzenlenen etkinliklere, Kosova Cumhuriyeti Başbakanı Hashim Ta ı, Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Kosova Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar ve üst düzey yetkililer katılmıştır

Agim Rifat Yeşeren, "Cumhuriyet Bayramı Coşkuyla Kutlandı", Kosova  mza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.26.

29 Ekim 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti'nin 90.Yıldönümü adlı resepsiyon programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, "Filizler' den Atatürk'  Anma Haftası", Kosova  mza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.28.

Filizler Derneği'nin her yıl geleneksel olarak düzenlediği Atatürk'  Anma programları çerçevesinde gerçekleşen sinema gösterimleri hakkında bilgi verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, "Sarı ve Mavinin Coşkusu Sergisi", Kosova  mza Dergisi, S.11, Mayıs 2013, s. 27.

30 Ekim 2013 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi'nde açılan Priştineli sanatçı Reşit  smet Kryeziu' nun resim sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Serginin açılışında Zübeyde Hanım Ata Kadınları Korosu ve Doğru Yol Derneği Türk Sanat Müziği sanatçıları bir konser vermişlerdir.

Sergi 30 Ekim- 20 Kasım 2013 tarihleri arasında açık kalmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Hedefi 100 olan Zahit Volkan”, Kosova İmza Dergisi, S.11, Kasım 2013. S.29.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Zahit Volkan’ın sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Geçmişin İzlerinde Sergisi Kosovalı Sanatseverlerle buluştu.” Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, S.16.

2 Aralık 2013 tarihinde açılan Kosova kökenli Türk ressam İsmet Bölükemeni’ nin resim sergisi ve biyografisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Prizren’den Bal Geçti ”, Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s. 25.

29 Kasım 2013’te Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nin organizasyonu ile Doku Fest Kinema’da gerçekleştirilen “Bal” filminin gösterimi hakkında bilgiler verilmiştir.

Berlin Film Festivalinde Altın Ayı ödülüne layık görülen filmin Yönetmeni Semih Kaplanoğlu, film gösteriminin sonunda sinemaseverlerle söyleşi programı gerçekleştirmiştir.

Gerçekleştirilen film gösterimine çok sayıda sinemasever katılmış, organizasyon yerel basında oldukça geniş yankı uyandırmıştır.

Agim Rifat Yeşeren,“Tiyatronun Yardımına Ailece Koşan Vefalı Kadınlarımızdan Necmiye Şişko” , Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s.30.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli kadın oyuncularından Necmiye Şişko’nun sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Asitane Topluluğundan Unutulmaz Konser ”, Kosova İmza Dergisi, S.13. Şubat 2014, s. 26.

01.02.2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen Asitane Topluluğunun Klasik Türk Müziği Konseri hakkında bilgiler verilmiştir.

Neyzen Kemal Karagöz, Tamburi Özer Özel ve Kemeñcevi Aslıhan Eruzun Özel’den oluşan topluluk Türk Sanat müziği ve Türk Halk Müziği’nin en sevilen parçalarını icra etmişlerdir.

Agim Rifat Yeşeren, “Engelsiz Bir Hayat İçin Benim Dünyam-Engelleri Aşıyoruz Fotoğraf Sergisi”, Kosova İmza Dergisi, S.13, Şubat 2014, s. 26.

06.02.2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen bedensel engelli genç fotoğrafçıların hazırlamış oldukları “Benim Dünyam-Engelleri Aşıyoruz” adlı fotoğraf sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde, Nafiz Lokvica’ nın öğretmenliğinde altı ay süren Fotoğrafçılık Kursu’nun sonunda ortaya çıkan fotoğrafların sergisi Prizren halkından oldukça yoğun ilgi görmüştür.

Agim Rufat Yeşeren, “ Ethno Flamenco Mest Etti ”, Kosova İmza Dergisi, S.13, Şubat 2014, s. 27.

Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nin desteğiyle 14.012.2014 tarihinde düzenlenen konser hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Gora Dağlarında Şiir Dinletisi ve Kitap Bağışı”, Kosova İmza Dergisi, S.14, Şubat 2014, s.16.

17 Ocak 2014 tarihinde Hızlı Potok Köyü’nde düzenlenen Türkçe şiirler dinletisi programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Şirinler’in Sahne Adaptasyonu”, Kosova İmza Dergisi, S.14, Şubat 2014, s.25.

8 Şubat 2014 tarihinde Kısa Devre Tiyatro Topluluğu tarafından gerçekleştirilen Şirinler adlı çizgi filmin tiyatro gösterimi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ İkinci Kuşak Kadın Oyuncularımızın İlk Temsilcisi Şefkat Kaçanık” , Kosova İmza Dergisi, S.14, Şubat 2014, s.25.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli kadın oyuncularından Şefkat Kaçanık’ın sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Dragaş’ ta Çanakkale Savaşlarını Anma Töreni” , Kosova İmza Dergisi, S.15, Mart 2014, s.16.

23 Mart 2014 tarihinde Dragaş Meka Otelinde düzenlenen 99.Yılında Çanakkale Savaşlarını Anma Töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Törenin içeriğinde şiir dinletileri ve Türk Sanat Müziği Konseri bulunmaktadır.

Törene Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Yardımcısı Servet Akman, Türk Temsil

Heyeti Başkanı Zorlu Topaloğlu, Dragaş Belediye Başkanı Salim Yonuzi, Kosova

Cumhuriyeti Eğitim Bakanı Yardımcısı Usmen Balcı, Kosova Meclisi KDTP Milletvekili

Müferra Şinik, TİKA Kosova Koordinatörü Eyüp Yavuz Ümütlü ile birçok sivil toplum

kuruluşu temsilcisi katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “ Pizren Kültür Evi Sahnesinde 39 Basamak Konya Versiyonu”, Kosova İmza Dergisi, S.15, Mart 2014, s.26.

11.03.2014 tarihinde Prizren Kültür evi Sahnesinde sahneye koyulan 39 Basamak adlı tiyatro oyunu hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Türk Caz Sanatçıları Kosova’da”, Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.16.

17-19 Nisan 2014 tarihleri arasında Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından organize edilen Caz Haftası etkinlikleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rufat Yeşeren , “ Kosovalı Türk Fotoğrafçıdan Zamanın İzleri Sergisi ”, Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s. 27.

Kosovalı Nafiz Lokvica’nın 03.04.2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde açılan fotoğraf sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “23 Nisan Kutlamaları” , Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.17.

23 Nisan 2014 tarihinde “Kosova Türkleri Milli Bayramı” adı altında düzenlenen resepsiyon ve konser hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen etkinliğe Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Emrullah İşler, Kosova Başbakanı Hashim Thaçi, Sağlık Bakanı Ferid Agani, Tika Başkanı Serdar Çam, T.C Büyükelçisi Songül Ozan ve çok sayıda sivil toplum kuruluşu katılmıştır.

Törende TRT sanatçıları konser vermişlerdir.

Agim Rfat Yeşeren , “Kosova’da İlk Arp Konseri” , Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.28.

05.04.2014 tarihinde düzenlenen Uluslar arası Genç Müzisyenler Festivali hakkında bilgiler verilmiştir. Düzenlenen festivale ünlü arp sanatçısı Şirin Pancaroğlu da katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Anlatıcı Nusret Dişo Ülkü” , Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.29.

Prizren Türk Şehir Tiyatrosu’nun önemli oyuncularından Nusret Dişo Ülkü’nün sanat yaşamı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Sanatla Uyanmak” , Kosova İmza Dergisi, S.17-18, Mayıs-Haziran 2014, s.30.

01-08 Haziran 2014 tarihler, arasında düzenlenen 12.Uluslararası Sanatla Uyanmak Festivali hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Türk Sineması Günleri Sinemaseverleri Memnun Etti”, Kosova İmza Dergisi, S.19, Nisan 2014, s. 27.

Türk Sinemasının 100.Yılı vesilesiyle, Priştine Yunus Emre Türk Kültür Merkezi tarafından düzenlenen “Türk Sineması Günleri” etkinliği hakkında bilgiler verilmiştir.

Gösterime giren Türk filmleri şunlardır:

1. Babam ve Oğlum- 09 Eylül 2014
2. Aşk Tesadüfleri Sever- 11 Eylül 2014
3. Muhsin Bey- 16 Eylül 2014
4. Eşkîya- 18 Eylül 2014
5. Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak- 23 Eylül 2014
6. Neşeli Hayat- 25 Eylül 2014

Agim Rifat Yeşeren , “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Layıkıyla Kutlandı” , Kosova İmza Dergisi, S.20, Temmuz-Ağustos 2014, s.1.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Cumhuriyet Bayramı Resepsiyonu hakkında bilgiler verilmiştir. Resepsiyonda şiir dinletileri ve Türk Sanat Müziği korosuna yer verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Ünlü Ressam Rauf Tuncer Priştine’de ”, Kosova İmza Dergisi, S.21, 2014, s.1.

11 Kasım 2014 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde ressam Rauf Tuncer’in katılımlarıyla gerçekleşen sergi hakkında bilgiler verilmiştir.

Türk İslam motiflerini tuvaline taşıyan Tuncer' in resim sergisine Kosova halkı yoğun ilgi göstermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Öğretmenler Günü Şiirlerle ve Danslarla Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.21, 2014, s.15.

24 Kasım 2014 tarihinde Mustafa Baki İlkokulunda düzenlenen Öğretmenler Günü hakkında bilgiler verilmiştir. Düzenlenen törende Türkçe şarkılar, şiirler ve dans gösterileri yer almıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Üsküp Türk Tiyatrosu Prizren’ de”, Kosova İmza Dergisi, S.22, 2014, s.28.

12 Aralık 2014 tarihinde Kosova Demokratik Türk Partisi ve Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği desteğiyle Prizren Kültür Evinde sahnelenen “Kedi ile Palyaço ve Palavracı Asker” oyunu hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Mennan Bırveniku Performansıyları Sanatseverleri Büyüledi”, Kosova İmza Dergisi, S.22, 2014, s.28.

17 Aralık 2014 tarihinde Priştine Kırmızı Salonu’nda Kosova’nın genç Piyanisti Mennan Bırveneku tarafından düzenlenen solo konser hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Tiyatro Nefes’ten İki Oyun İki Muhteşem Performans”,Kosova İmza Dergisi, S.23, 2015 s.16.

Yunus Emre Enstitüsü tarafından Kosova’ya davet edilen İstanbul Nefes Tiyatrosu’nun Priştine ve Prizren şehirlerinde 21-23 Ocak tarihleri arasında sahnelediği “Amak-ı Hayal” ile “Kelile ve Dimne” adlı oyunlar hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Yüzüncü Yılında Kosova’da Sarıkamış Şehitleri Anıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.23, 2015, s.31.

09.01.2015 tarihinde Sarıkamış Harekatı’nın 100. Yılı vesilesiyle Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Programın içeriğini sinevizyon gösterimi, resital ve şiir dinletileri oluşturmuştur.

Program, Sarıkamış Harekâtında Kosovalı askerlerin de bulunduğu için yazılı ve görsel medyada oldukça büyük ilgi uyandırmıştır.

Düzenlenen programa Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Songül Ozan, Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar, KDTP Milletvekilleri Müferra Şinik, Fikrim Damka Türk Temsil Heyeti Başkanı Albay Ömer Faruk Demircioğlu, DAG- BROD Derneği Başkanı Yahya Mahnizkar ve çok sayıda dinleyici katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “İsmet Bölükemini Eserleriyle Geçmiş Bugüne Taşdı”, Kosova İmza Dergisi, S.24, 2014, s.14

13 Mart 2015 tarihinde Priştine’de açılan Türk Ressam İsmet Bölükemini’ nin resim sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Ata Kadınları’ndan Atatürk ve Çanakkale Zaferi Konseri” Kosova İmza Dergisi, S.24, 2015, s.23.

16 Mart 2015 tarihinde Prizren Cemali Berişa Kültür Evi’nde Çanakkale zaferinin 100.Yılı vesilesiyle düzenlenen konser programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Gözlerimi Kapatırım Üçüncü Kez!” Kosova İmza Dergisi, S.25, 2015, s.25

Türk Yönetmen Zeki Spahi’nin koordinatörlüğünde Haldun Taner’in “Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım” adlı oyun Prizren’de üçüncü kez sahnelenmiştir. Yazar derginin bu sayısında düzenlenen bu program hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Çanakkale Yolun Sonu Filmine Priştine’de Büyük İlgi”, Kosova İmza Dergisi, S.25, 2015, s.1

Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezinin katkılarıyla Priştine Dodona Sinema Salonu’nda gösterime giren “Çanakkale Yolun Sonu Filmi” programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Çanakkale Zaferinin 100.Yıldönümü vesilesiyle gösterime giren film Kosovalı sinemaseverler tarafından oldukça ilgi görmüştür.

Agim Rifat Yeşeren, “İsmet Bölükemini Eserleriyle Geçmiş Bugüne Taşdı”, Kosova İmza Dergisi, S.25, 2015, s.23.

13 Mart 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde açılan Priştineli Ressam İsmet Bölükemi ’nin Kişisel Resim Sergisi hakkında bilgiler verilmiştir

Agim Rifat Yeşeren , “Gece Yolcuları”, Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.1

Sevilen müzik gruplarından “Gece Yolcuları” 25 Nisan 2015 tarihinde Prizrenin Şadırvan Meydanı’nda bir açık hava konseri düzenlemiştir. Yazar derginin bu sayısında düzenlenen konser hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosova Türkleri Yoğun Bir 23 Nisan Yaşadı”, Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.25.

23 Nisan Kosova Türkleri Milli Bayramı vesilesiyle Kosova’da birçok etkinlik düzenlenmiştir. Yazar Düzenlenen etkinlikler hakkında bilgiler vermiştir.

Düzenlenen etkinliklerin listesi şu şekildedir:

1. 19 Nisan 2015 Pazar Günü “23 Nisan Bisiklet Turu” Yer: Prizren Saat: 11.00
2. 19 Nisan 2015 Pazar Günü “Futbol Turnuvası Açılışı” Yer: Prizren Saat:13.00
3. 19 Nisan 2015 Pazar Günü “Yanova Türkleri Kitap Tanıtımı” Yer: Yanova Saat: 16.30
4. 19 Nisan 2015 Pazar Günü “ Çağdaş Kosova Türk Ressamları Karma Resim Sergisi” Yer Priştine Devlet Tiyatrosu, Saat: 20.00
5. 19 Nisan 2015 Pazar Günü “Doğru Yol ve Gerçek Derneklerinin Ortaklaşa Düzenlediği 23 Nisan Konseri” Yer Priştine Devlet Tiyatrosu, Saat: 21. 00
6. 20 Nisan 2015 Pazartesi Günü 23 Nisan KTMB Tertipleme Kurulunun Kosova Cumhurbaşkanı ziyaretini Yer: Priştine Cumhurbaşkanlığı Ofisi, Saat: 13.00

7. 20 Nisan 2015 Pazartesi Günü “ Engelsiz Hayat Resim Sergisi” Yer: Prizren, Saat: 18.00
8. 21 Nisan 2015 Salı Günü “Gençlik Sorunları ve Gençlerin Geleceğe Bakışı Paneli” Yer: Vıçitrin-KDTP Ofisi, Saat: 20.00.
9. 21 Nisan 2015 Salı Günü “Filizler Atatürkçü Türk Kültür Sanat Derneği ve Dernekler Evi Korosu “23 Nisan Konseri”. Yer: Mamuşa, Saat: 18.00
10. 22 Nisan 2015 Çarşamba Günü “Örf, Adet, Gelenek ve Görenekler” Kitaplarının tanıtımı, Yer: Priştine, saat: 14.00.
11. 23 Nisan 2015 Perşembe Günü “Çocuk Konseri” Yer: Prizren Kültür Evi, saat: 17.00.
12. 23 Nisan 2015 Perşembe Günü “23 Nisan Konseri” Yer: Prizren Kültür Evi, saat: 21.00.
13. 24 Nisan 2015 Cuma Günü “ Esnaf Panayırı” Yer: Prizren Şadırvan Meydanı.
14. 25 Nisan 2015 Cumartesi Günü “ Çağdaş Kosova Türk Ressamları Karma Resim Sergisi” Yer: Prizren, Saat: 17.00.
15. 25 Nisan 2015 Cumartesi Günü “ Gece Yolcuları Halk Konseri” Yer: Prizren Şadırvan Meydanı, Saat: 20.00.

Agim Rifat Yeşeren, “Türk Caz Haftası Rüzgarı Kosova’da Dördüncü Kez esti”, Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.25.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından dördüncüsü düzenlenen Türk Caz Haftası programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Aşk İn Love Priştine’de ” , Kosova İmza Dergisi, S.26 2015, s.26.

4 Nisan 2015 tarihinde Priştine’ de Türk Müziğinin üç değerli ismi; Şirin Pancaroğlu, Bora Uymaz ve Mehmet Yalçın’ın katılımlarıyla gerçekleştirilen Tasavvuf konseri hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosovalı Türkler Gençlik ve Spor Bayramını Kutladı” , Kosova İmza Dergisi, S.27-28, 2015, s.25.

19 Mayıs 2015 tarihinde KDTP Prizren şubesi, Doğru Yol Derneği, TKSD, Kosova Türk Öğretmenler Derneği, Filizler Derneği, Kosova Genç İzçiler Birliği, Atatürkçü TKSD, Kosovalı Türk Sağlık İşçileri ve Sağlıklı Yaşamı Destekleme Derneği, Kosova Genç İzçiler Birliği, Mesk Derneği, Sesimiz Kosova ve Kosova Yardımlaşma Derneği’nin katkılarıyla düzenlenen “19 Mayıs Gençlik Festivali” hakkında bilgiler verilmiştir.

19-25 Mayıs 20015 tarihleri arasında düzenlenen festivalde; Gençlerin Prizren Belediyesi’ni ziyareti, Emekli Öğretmenleri ziyaret, Konser ve halk oyunları gösterileri, “Çağdaş Eğitim ve Gençlik” paneli ve Gençlik Koşusu etkinlikleri düzenlenmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ 13. Uluslararası Sanatla Uyanmak Festivali”, Kosova İmza Dergisi, S.27-28, 2015, s.27.

23-30 Mayıs 2015 tarihleri arasında Prizren, Priştine, İpek, Mamuşa, Tiran ve Biyelo Polye şehirlerinde düzenlenen Sanatla Uyanmak Festivali hakkında bilgiler verilmiştir.

Gerçekleşen programın içeriğinde bulunan etkinlikler ise şunlardır:

23 Mayıs 2015 Cumartesi:

1. Saat: 18.00, Sabriye Şeker ve Şeker Sanat Evi, Tezhip ve Minyatür Sergisi “Aşk”
2. Saat: 19.00, “Zena Sengir Kişisel Resim Sergisi
3. Saat: 19.30, “Zehra Sengir Kişisel Resim Sergisi.”

24 Mayıs 2015 Pazar:

1. Saat: 15.00, “Balkanlarda Osmanlı Kültür Mirası Paneli”
2. Saat: 20.00, “Çorlu Sanat Merkezi Müzik Derneği Konseri”

25 Mayıs 2015 Pazartesi:

1. Saat: 15.00, “Balkanlarda Osmanlı Kültür Mirası Paneli”

2. Saat: 18.00, “Rumeli İlahileri Konseri”

26 Mayıs 2015 Salı:

1. Saat: 12.00, “Karagöz ve Hacivat Gölge Oyunu”

2. Saat: 20.00, “Balkan Ressamları Karma Resim Sergisi”

27 Mayıs 2015 Çarşamba:

1. Saat: 12.00, “Karagöz ve Hacivat Gölge Oyunu”

2.Saat: 16.00, “ Kosova, Avrupa ve Gençlerimiz Söyleşi Programı”

Agim Rifat Yeşeren, “30 Ağustos Zafer Bayramı Görkemli Bir Şekilde Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s.25.

30 Ağustos 2015 tarihinde düzenlenen Zafer Bayramı Resepsiyonu hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Antalya’da Kosovalı Bir Ressam ”, Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s. 16.

Kosovalı Türk Ressam Suzan Uğurluçam’ın Yunus Emre Enstitüsü Prizren ve Priştine Kültür Merkezlerinde açmış olduğu sergiler hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Konya Devlet Tiyatrosu’ndan Bigesu Erensu’nun Misafir Adlı Oyunu Sergilendi” , Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s.26.

6 Eylül 2015 tarihinde Konya Devlet Tiyatrosu’nun “Misafir” adlı oyunu Prizren Kültür evinde sergilenmiştir. Yazar düzenlenen etkinlik hakkındaki bilgilere derginin bu sayfasında yer vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Coşkuyla Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s.15.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Cumhuriyet Bayramı Resepsiyonu hakkında bilgiler verilmiştir. Resepsiyonda şiir dinletileri ve Türk Sanat Müziği korosuna yer verilmiştir.

Resepsiyona, Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç, Kosova Cumhurbaşkanı Atifete Yahyaga Türk Temsil Heyeti Başkanı Saim Bağcı, Dragaş Belediye Başkanı Salim Yonuzi, Kosova Cumhuriyeti Eğitim Bakanı Yardımcısı Usmen Balcı, Kosova Meclisi KDTP Milletvekili Müferra Şinik, TİKA Kosova Koordinatörü Eyüp Yavuz Ümütlü, Yunus Emre Enstitüsü İdari Sorumlusu Gökhan Yağcı ile birçok sivil toplum kuruluşu temsilcisi katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Antalya’da Kosovalı Bir Ressam ”, Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s. 16.

Kosovalı Türk Ressam Suzan Uğurluçam’ın Yunus Emre Enstitüsü Prizren ve Priştine Kültür Merkezlerinde açmış olduğu sergiler hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Balkan Kervanı Prizren’de Yoğun İlgi Gördü”, Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s. 27.

18 Eylül 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü ve İstanbul Küçükçekmece Belediyesi’nin ortaklaşa düzenlemiş olduğu Balkan Kervanı programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Balkan Kervanı sırasıyla Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ, Sırbistan ve Kosova’dan geçmiştir.

Programın içeriğinde; Hat, Cam, Bakır İşleme sanatlarıyla Karagöz, Keloğlan ve Yöresel halk oyunları yer almıştır.

Programa Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsolosu Selen Evcit, Yunus Emre Enstitüsü İdari Sorumlusu Gökhan Yağcı, Türk Temsil Heyeti Başkanı Saim Bağcı ve Küçükçekmece Belediye Meclis Üyeleri katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Besim Danyoli’den Prizren’de Ortak Yaşam Sergisi”, Kosova İmza Dergisi, S.30, 2015, s. 23.

30 Eylül 2015 tarihinde Prizrenli Ressam Besim Danyolli’nin Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde açılan resim sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “3D Sergisine Yoğun İlgî”, Kosova İmza Dergisi, S.30, 2015, s. 22.

03.11.2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen üç boyutlu fotoğraf sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Görevlisi Uzman Dr. Evren Sertalp tarafından hazırlanan “Geçmişin Derin İzleri- Üç Boyutlu Ankara Fotoğrafları Sergisinde Ankara Kalesi ve çevresinin üç boyutlu fotoğrafları sergilenmiştir.

Sergi Kosova sınırlarında açılan ilk üç boyutlu sergi olması sebebiyle oldukça yoğun ilgi görmüştür.

Agim Rifat Yeşeren , “Fevzi Tüfekçi’den Bir Renk, Bir Müzik, Bir Düş Sergisi”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s. 24.

06.11.2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nde açılan Prizrenli Türk sanatçı Fevzi Tüfekçi’nin kişisel resim sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Sergi, Ressam Fevzi Tüfekçi’ nin 1992 yılında Türkiye’ye göç etmesinden bugüne kadar Kosova’da açmış olduğu ilk resim sergisi olmuştur.

Agim Rifat Yeşeren , “ 8.Kosova Kültür Şiir Buluşmaları ve Atatürk”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.16.

Prizren Mustafa Baki İlköğretim Okulu’nda gerçekleşen “Atatürk Aramızda” adlı şiir dinletisi ve konser programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Programda Agim Rifat, Aluş Nuş, Raif Ademi, Gani Şinik gibi önemli isimler de yer almıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Filizler’den Ata’ya Saygı Ve Sevgiyle Anma Töreni”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.18.

10 Kasım 2015 tarihinde Prizren Kültür Evi’nde düzenlenen Mustafa Kemal Atatürk’ü anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Program saygı duruşu ve İstiklal Marşı’nın ardından yapılan selamlama konuşmalarından sonra Türk Dernekler Evi Korosu’nun ve Feray Derviş’in konserleri ile Filizler Derneği sanatçılarının sahne aldığı halk oyunları etkinliği ile sona ermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Priştine’de İtri ve Bach Buluşması”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s. 25.

12 Kasım 2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Priştine Türk Kültür Merkezi’nin katkılarıyla gerçekleştirilen konser hakkında bilgiler verilmiştir.

Klasik Türk Müziğinin önemli isimlerinden İtri ve Klasik Batı Müziğinin önemli ismi Bach’ın eserlerinin buluştuğu bir konser gerçekleşmiştir.

İtri ve Bach’ın eserleri tambur sanatçısı Murat Aydemir, düdük sanatçısı Ertan Tekin, çellist Serdar Mamaç tarafından icra edilmiştir.

Düzenlenen etkinliğe Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç, Türkiye Cumhuriyeti Prizren Başkonsolosu Selen Evcit ve çok sayıda sanatsever katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Reşit İsmet ve Sanatla 50.Yıl” , Kosova İmza Dergisi, S.32, 2015, s.20.

5 Kasım 2015 tarihinde Prizrenli sanatçı Reşit İsmet’in sanatının 50. Yılı anısına Prizren Kültür Evi’nde düzenlenen gece hakkında bilgiler verilmiştir. Düzenlenen programda Doğru Yol Derneği sanatçıları Prizren Türküleriyle sahne almıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Öğretmenler Konserler Onurlandırıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.32 2015, s.24.

24 Kasım 2015 tarihinde Filizler Derneği ve Atatürkçü Türk Kültür Sanat Derneği’nin düzenlemiş olduğu konser hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “İçimdekilerin Dışa Vurumu”, Kosova İmza Dergisi, S.32, 2015, s. 25.

27.11.2015 tarihinde Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde açılan Kosovalı Türk fotoğraf sanatçıları Elmedina Arapi ve Sibel Sumuç’a ait fotoğraf sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Sergi Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde bir ay süreyle açık kalmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Semih Kaplanoğlu’nun Yusuf Üçlemesi Kosova’da”, Kosova İmza Dergisi, S.32, 2015, s. 26.

Uluslararası Berlin Film Festivalinde Altın Ayı ödülüne layık görülen Yönetmen Semih Kaplaoğlu’nun katılımlarıyla gerçekleştirilen film gösterimleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Yunus Emre Enstitüsü’nün katkılarıyla 10 Aralık 2015’te Süt, 11 Aralık 2015’te Yumurta ve 12 Aralık 2015’te Bal filmleri Kosovalı sinemaseverlerle buluşmuştur.

Film gösterimlerinin ardından ünlü yönetmen sinemaseverlerin sorularını yanıtlamıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Şeb-i Arus Gecesinde Başkim Çabrat’ın İlahiler Albümü Tanıtıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.32, 2015, s.28.

Hiz. Mevlana’nın hakka kavuşmasının 742. Yıldönümü vesilesiyle Yunus Emre Enstitüsü Prizren Türk Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen program hakkında bilgiler verilmiştir.

Programda Prizrenli Türk Sanatçı Başkim Çabrat’ın “Yürü Dünya Yürü” adlı ilahiler albümü tanıtılmıştır.

Çabrat albüm tanıtımının ardından katılımcılara repertuarı ilahilerden oluşan bir konser vermiştir.

Program Kosova’nın yazılı ve görsel basınında oldukça büyük yankı uyandırmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Doğru Yol ve Geçek Dernekleri 65.Yaşında”, Kosova İmza Dergisi, S.33 2015, s.22.

7 Ocak 2016 tarihinde Prizrenli Türklerin kurmuş oldukları Doğru Yol ve Gerçek Dernekleri’nin kuruluşlarının 65.Yılları sebebiyle düzenlenen “Edebiyat Şöleni ve Müzik Faslı” programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Kosova İmza Dergisi’nin yayımlanmış olan otuz üç sayısında gösteri sanatlarına dair altmış beş adet bibliyografya hazırlanmıştır.

Bibliyografyalar analiz edildiğinde dergide yer alan haberlerin çoğu Prizren şehriyle sınırlı kalmıştır. Kosova’nın diğer şehirlerinde düzenlenen gösteri sanatlarının haberlerine yeterince yer verilmemiştir.

Gösteri sanatları bibliyografyasında ön plana çıkan en önemli faaliyetin Tiyatro olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte Geleneksel Türk Gösteri Sanatlarına Kosova’da yeteri kadar yer verilmediği tespit edilmiştir. Karagöz, Meddah ve Köy Seyirlik Oyunları’nın Kosova’da tanınması ve gelecek nesillere aktarılması için çalışmalar yapılabilir.

3.5.3. Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan Toplumsal Ritüel ve Uygulamalar Bibliyografyası

M. Öcal Oğuz'a göre ; “Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenler, SOKÜM alanlarını en yoğun ve karışık konularından birini oluşturmaktadır. Çünkü diğer bütün alanlarla ilgili ve ilişkisi olan toplumsal uygulamalar bulunmaktadır. Örneğin bir evlilik ritüeli aynı zamanda şiir, müzik, dans ve giyim-kuşam konularıyla da ilişkili olabiliyor. (Oğuz 2009:131). Bu başlık altında toplumsal uygulama niteliği taşıyan bütün ritüeller, kutlamalar, şölenler, geçiş törenleri, geleneksel sporlar, çocuk eğitimi, çocuk oyunları, yerleşim biçimleri, mutfak kültürü, mevsimlik bayramlar, avcılık, balıkçılık ve hasat törenleri, kurban törenleri, akrabalık törenleri, toplumsal statü ve farklılıkları belirleyici törenler, mevsime bağlı törenler gibi konulara yer verilmektedir.” (Oğuz 2009:132).

Tezin bu bölümünde Kosova İmza Dergisinde yer alan Toplumsal Ritüel ve Uygulamaların bibliyografyaları M. Öcal Oğuz'un bahse konu tanımlamalarından yola çıkılarak hazırlanacaktır.

Agim Rifat Yeşeren, “Dünya Kadınlar Hakları Günü’nde Sergi ve Konser”, Kosova İmza Dergisi, S.2 Aralık 2012, s.24.

Yazar, Dünya Kadın Hakları Günü vesilesiyle 14 Aralık 2012 tarihinde düzenlenen sergi ve konser hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Öğretmenler Günü’nde Türk Halk Müziği Konseri”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.28.

Yazar, Kosova Türk Demokratik Partisi (KDTP) ile Kosova Türk Öğretmenler Derneği’nin 24 Kasım 2012 tarihinde ortaklaşa organize ettiği Türk Halk Müziği konseri hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “ Ölümünün 90. Yıldönümünde Zübeyde Hanım’ı Anmak”, Kosova İmza Dergisi, S.3, Ocak 2013, s.25.

Mustafa Kemal Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım’ın ölümünün 90. Yıldönümünde Zübeyde Hanım Türk Kadınlar Derneği’nin Türk Dernekler Evi’nde gerçekleştirdiği anma töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Bağımsızlık Konseri” , Kosova İmza Dergisi, S.4, Şubat 2013, s. 23.

18 Şubat 2013 tarihinde KDTP Prizren Şubesi ve Filizler Derneği’nin Kosova Cumhuriyeti’nin bağımsızlığının 5.yılı sebebiyle ortaklaşa düzenlemiş oldukları konser programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Zafer Bayramı Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği Tarafından Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.9, Eylül 2013, s.25.

30 Ağustos 2013 tarihinde Zafer Bayramı’nın 91. Yıldönümü vesilesiyle Priştine Vila Girmia Restoranı’nda düzenlenen resepsiyon hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Resepsiyona Kosova Cumhurbaşkanı Atifete Yahyaga’ nın yanı sıra Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar, Kültür Bakanı Memli Krasniçi, Sağlık Bakanı Ferid Agani ile çok sayıda sivil toplum kuruluşu temsilcileri katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren,“Kosova Türkleri Milli Günlerini Kutladılar”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.23.

Kosova Cumhuriyeti’nin Bağımsızlığını kazandığı günden beri her yıl 23 Nisan günü kutlanan Kosova Türklerinin Bağımsızlık günü hakkında detaylı bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Cumhuriyet Bayramı Coşkuyla Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.26.

29 Ekim 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti’nin 90.Yıldönümü adlı resepsiyon programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Filizler’ den Atatürk’ü Anma Haftası”, Kosova İmza Dergisi, S.11, Kasım 2013, s.28.

Filizler Derneği’nin her yıl geleneksel olarak düzenlediği Atatürk’ü Anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Dragaş’ta Çanakkale Savaşlarını Anma Töreni”, Kosova İmza Dergisi, S.15, Mart 2014, s.16.

23 Mart 2014 tarihinde Dragaş Meka Otelinde düzenlenen 99.Yılında Çanakkale Savaşlarını Anma Töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “23 Nisan Kutlamaları”, Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.17.

23 Nisan 2014 tarihinde “Kosova Türkleri Milli Bayramı” adı altında düzenlenen resepsiyon ve konser hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Layıkıyla Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.20, Temmuz-Ağustos 2014, s.1.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Cumhuriyet Bayramı Resepsiyonu hakkında bilgiler verilmiştir

Agim Rifat Yeşeren, “Ata Kadınları’ndan Atatürk ve Çanakkale Zaferi Konseri” Kosova İmza Dergisi, S.25, 2015, s.23.

16 Mart 2015 tarihinde Prizren Cemali Berişa Kültür Evi’nde Çanakkale zaferinin 100.Yılı vesilesiyle düzenlenen program hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosova Türkleri Yoğun Bir 23 Nisan Yaşadı”, Kosova İmza Dergisi, S.26, 2015, s.15

23 Nisan Kosova Türkleri Milli Bayramı vesilesiyle düzenlenen etkinlikler hakkında bilgiler vermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “30 Ağustos Zafer Bayramı Görkemli Bir Şekilde Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.29, 2015, s.25.

30 Ağustos 2015 tarihinde düzenlenen Zafer Bayramı Resepsiyonu hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Coşkuyla Kutlandı”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.15.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Cumhuriyet Bayramı Resepsiyonu hakkında bilgiler verilmiştir. Resepsiyonda şiir dinletileri ve Türk Sanat Müziği korosuna yer verilmiştir.

Resepsiyona Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç, Kosova Cumhurbaşkanı Atifete Yahyaga Türk Temsil Heyeti Başkanı Saim Bağcı, Dragaş Belediye Başkanı Salim Yonuzi, Kosova Cumhuriyeti Eğitim Bakanı Yardımcısı Usmen Balcı, Kosova Meclisi KDTP Milletvekili Müferra Şinik, TİKA Kosova Koordinatörü Eyüp Yavuz Ümütlü, katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Filizler’den Ata’ya Saygı Ve Sevgiyle Anma Töreni”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.18.

10 Kasım 2015 tarihinde Prizren Kültür Evi’nde düzenlenen Mustafa Kemal Atatürk’ü anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Ulu Önder Atatürk Büyükelçilikte Saygıyla Anıldı ”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.1.

10 Kasım 2015 tarihinde ulu önder Mustafa Kemal Atatürk’ün 77. Ölüm yıldönümü anısına Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçiliği tarafından düzenlenen anma töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Priştine Büyükelçisi Kıvılcım Kılıç’ın 10 Kasım Atatürk’ü Anma Günü Mesajı:

Cumhuriyetimizin kurucusu büyük önder Mustafa Kemal Atatürk’ü, ebediyete intikalinin 77.Yıldönümünde saygı, minnet ve rahmetle anıyoruz.

10 Kasımlar, Kurtuluş Savaşımızın lideri ve Cumhuriyetimizin kurucusu Yüce Ata’mızı üstün askeri dehası ve devlet adamlılığıyla anmanın yanı sıra bizlere bıraktığı yüce eseri olan Türkiye Cumhuriyeti’ni koruma ve sonsuza kadar yaşatma kararlılığımızı ve sorumluluğumuzu bir kez daha vurgulamak isterim.

Türk Milletinin yetiştirdiği ve dünyadaki pek çok millet ve lidere ilham kaynağı olmuş Yüce Ata’mız, dünyada barış ve istikrar arayışları halen bugün de devam ederken “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” ilkesini ortaya koyarak tüm dünyaya büyük bir liderlik örneği sergilemiştir.

Yüce Ata’mızın bizlere emanet ettiği ve bir asra yaklaşan ömrü boyunca gururla dimdik ayakta duran Cumhuriyetimiz, istikbale her zamankinden daha büyük bir şevk ve azimle yürümektedir.

Cumhuriyetimizi Yüce Atamızın gösterdiği “muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarma” yolundaki mücadelemizi ilk günkü heyecan ve kararlılıkla sürdürmekteyiz.

Bağımsız ve güçlü bir ülkenin vatandaşları olarak bizleri bugünlere taşıyan Yüce Ata'mızı ve hayatlarını ülkemize ve milletimizin birlik ve bütünlüğüne adayan Şehitlerimizi ve Gazilerimizi bir kez daha saygı, minnet ve şükranla anıyorum.

Agim Rifat Yeşeren, “Atatürk Aramızda İşte...”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.16.

10 Kasım 2015 tarihinde Prizren Mustafa Baki İlköğretim Okulunda düzenlenen anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Priştine’de Atatürk Şiir ve Türkülerle Anıldı”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.18.

Mustafa Kemal Atatürk’ün ölümünün 77.Yıldönümü vesilesiyle Gerçek Derneği tarafından düzenlenen anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Benek Kırkul Yeşeren, “Esnaf Derneği’nden Aşure Günü”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s.25.

05.11.2015 tarihinde, Esnaf Derneği ve Bursa Büyükşehir Belediyesi’nin eşgüdümünde düzenlenen “Aşure Günü” etkinliği hakkında bilgiler verilmiştir.

Muharrem Ayının onuncu günü düzenlenen etkinlik büyük ilgi görmüştür.

Agim Rifat Yeşeren, “ Prizren’ de Ahilik Kültürü ve Esnaf Derneği Bayramı Etkinlikleri Düzenlendi”, Kosova İmza Dergisi, S.31, 2015, s. 25.

7 Eylül 2015 tarihinde Halk bank ve Esnaf ve Sanatkarlar Derneği’nin (ESDER) ortaklaşa düzenlemiş olduğu “Ahilik Kültürü ve Esnaf Bayramı” adlı etkinlik hakkında bilgiler verilmiştir.

Prizren Sinan Paşa Camii önündeki Şadırvan Meydanı’nda düzenlenen programda “Şed Kuşatma” töreni sergilenmiştir.

Düzenlenen etkinlik, katılımcılara Türkmen pilavı ve et ikramının ardından sona ermiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kadınlar Günü Etkinlikleri”, Kosova İmza Dergisi, S.15, 2014, s. 27.

8 Mart 2014 tarihinde Kosova Demokratik Türk Partisi tarafından organize Kadınlar Günü etkinlikleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Prizren Türk Kültür Evi’nde gerçekleştirilen programda Sibel Sumuç ve Elmedina Arapi’nin çektikleri fotoğraflardan oluşan “ Kadına Şiddet” konulu fotoğraf sergisi ile Zübeyde Hanım Kadınlar Derneği’nin “Sabun Çiçek “ adlı çalışmaları sergilenmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kadınlara Matka Gezisi”, Kosova İmza Dergisi, S.15, 2014, s. 27.

8 Mart Kadınlar Günü vesilesiyle Esnaf Derneği Kadınlar Kolunun düzenlemiş olduğu Matka Kanyonu ve Üsküp gezisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Cumhuriyet ve Atatürk Coşkusu”, Kosova İmza Dergisi, S.20, 2014, s. 17.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 91.Yıldönümü vesilesiyle Kosova Türk Yazarlar Birliği öncülüğünde Mustafa Baki İlköğretim Okulu’nda düzenlenen program hakkında bilgiler verilmiştir.

Programın sonunda Mustafa Baki İlköğretim Okulu öğrencilerine İmza Yayınevinden çıkan kitaplar ve İmza Dergisi hediye edilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Hoş geldin Ya Şehr -i Ramazan”, Kosova İmza Dergisi, S.27-28, 2015, s. 1.

Yazar derginin ilk sayfasında okurlarının Ramazan Ayı’nı tebrik etmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Kosovalı Türkler Gençlik ve Spor Bayramını Kutladı”, Kosova İmza Dergisi, S.27-28, 2015, s. 25.

19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı vesilesiyle gerçekleştirilen “19 Mayıs Gençlik Festivali” hakkında bilgiler verilmiştir.

KDTP Prizren Şubesi, Doğru Yol Derneği, Türk Öğretmenler Derneği, Filizler Derneği, Atatürkçü Türk Kültür Sanat Derneği, Kosova Türk Öğretmenler Derneği, Kosova Genç İzçiler Birliği, MESK, Kosova Kadınlar Yardımlaşma Derneği ve Sesimiz Kosova Derneği, festivalin düzenlenmesine katkıda bulunmuşlardır.

Benek Kırkul, “Vefatının 90. Yıldönümünde Zübeyde Hanım’ı Anmak”, Kosova İmza Dergisi, S.3, Ocak 2013, s. 25.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım’ın vefatının 90.Yıldönümünde gerçekleştirilen anma programı hakkında bilgiler verilmiştir.

Zübeyde Hanım Türk Kadınlar Derneği’nin Türk Dernekler evinde gerçekleştirmiş olduğu program yoğun ilgi görmüştür.

Agim Rifat Yeşeren, “Mübarek Kurban Bayramınız Kutlu Olsun”, Kosova İmza Dergisi, S.3, Ekim 2015, s. 1.

Yazar derginin ilk sayfasında okurlarının Kurban Bayramı’nı tebrik etmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “Yeni Yılınız Kutlu Olsun 2013”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s. 1.

Yazar derginin ilk sayfasında okurlarının yeni yılını kutlamıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “Merhaba 2014”, Kosova İmza Dergisi, S.12, Aralık 2013, s. 1.

Yazar derginin ilk sayfasında okurlarının yeni yılını kutlamıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Yeni Yılınız Kutlu Olsun 2015”, Kosova İmza Dergisi, S.22, Aralık 2014, s. 1.

Yazar derginin ilk sayfasında okurlarının yeni yılını kutlamıştır.

Agim Rifat, “Yeni Yılınız Kutlu Olsun 2016”, Kosova İmza Dergisi, S,32 Aralık 2014, s. 1.

Yazar derginin ilk sayfasında okurlarının yeni yılını kutlamıştır.

Fehmiya Murati “Kurban Bayramı” , Kosova İmza Dergisi, S.10, Ekim 2013, s. 1.

Şair Fehmiya Murati’nin Kurban Bayramı vesilesiyle yazmış olduğu şiire yer verilmiştir.

*

KURBAN BAYRAMI

Allaha dua ettik

Allaha yöneldik

Onun sayesinde

Bugünlere geldik

Yardıma ihtiyacı olan

Müslümanlar hatırlansın

Unutulmasın

Beş şartımız var

Herkes elinden geleni yapsın

Ne verdiysek

Allah bize misliyle verecek

Mutlu olun

Mutlu günlerde buluşun

Her türlü iyilikler

Sizinle olsun

*Kosova İmza Dergisi'*nde Toplumsal Ritüel ve Uygulamalara yönelik otuz beş bibliyografya kaydedilmiştir.

Kosova' da; Yeni Yıl, Ortadoks Noeli, Kosova Cumhuriyeti Bağımsızlık günü, Kosova Cumhuriyeti Anayasa Günü, Katolik Paskalyası, Uluslararası İşçi Bayramı, Ortadoks Paskalyası, Avrupa Günü, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı ve Katolik Noeli kutlanmaktadır. Bunun yanı sıra geçiş ritüelleri canlı bir şekilde devam etmektedir. Saye

gezme, diş bulguru, sünnet kereveti, kız isteme, nişan, kına gecesi, bohça götürme, gelin alma, düğün gibi ritüellere Kosova genelinde sıklıkla rastlanmaktadır.

Kosova İmza Dergisi'nde şölen, şenlik bayram gibi uygulamalara tatmin edici düzeyde yer verilirken geçiş ritüellerine yer verilmediği gözlemlenmektedir.

3.5.4 Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan Doğa ve Evren ile İlgili Bilgiler Bibliyografyası

M. Öcal Oğuz'a göre; “ Doğa ve evrenle ilgili uygulamalar başlığı altında ise, öncelikle insanın doğa ve evrenle ilgili yerel ve sözel inanç, bilgi ve becerileri değerlendirilmelidir. İnsanın kendi doğal ve sosyal çevresinde araştırıp bulduğu bütün bilgi ve deneyimleri bu alanda toplamak mümkündür. Mitik, kozmolojik, kozmogonik, eskatolojik, şamanik inanç ve bilgiler, ekoloji üzerine bilgiler, mutfak birikimleri, yerel bilgi niteliğindeki her türlü insan ve hayvan sağaltma yöntem ve teknikleri, etnobiyooloji, etnobotanik, etnozoooloji ve bunlarla uygulamalar ve yerel takvim gibi insanın doğayı ve evreni anlaması ve onunla birlikte varolmaya çalışması çabalarının yarattığı bilgi sistemleri bu başlık altında değerlendirilebilir.” (Oğuz 2009:132).

Çalışmanın bu bölümünde verilecek olan, Kosova İmza Dergisinde yer alan Doğa ve Evren ile ilgili uygulamaların bibliyografyaları M. Öcal Oğuz'un bahse konu tanımlamaları doğrultusunda hazırlanmıştır.

Agim Rifat Yeşeren , “ Uluslararası Hıdrellez Bahar şenlikleri”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012, s.8.

10 Mayıs 2012 tarihinde Kosova Türk Yazarlar Birliği'nin (KOTYAZ) düzenlemiş olduğu 21. Uluslar arası Hıdrellez Bahar şenlikleri Festivali hakkında bilgi verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Hıdrellez Bahar şenlikleri Paneli”, Kosova İmza Dergisi, Mayıs-Haziran, S.7-8, 2012, s.21.

Tmed Derneği'nin 7 Mayıs 2013'tarihinde düzenlemiş olduğu “Hıdrellez Bahar şenlikleri” paneli hakkında bilgiler verilmiştir.

Düzenlenen panele konuşmacı olarak; Fetnan Derviş, Enis Kervan ve Mediha Yarımhoroz katılmıştır.

Konuşmacılar Hıdrellezin kökeni, nereden geldiği, nasıl kutlandığı ve Türk kültürüyle olan bağları üzerine bilgiler vermiştir.

Dr. Enis Kervan Prizren’de kutlanan Hıdrellez ve Bahar bayramları esnasında gerçekleştirilen ritüeller üzerinde durmuştur.

Mediha Yarımhoroz ise sunumunda; Kosova’da kutlanan Hıdrellez kutlamalarının basına ve medyaya ne şekilde yansıtıldığının üzerinde durmuştur.

Kosova’da yer alan haberlerin çoğunda Hıdrellez’in Sırp-Ortodoks ve Pagan kültürü ile özdeşleştirildiğini belirtmiştir.

Gerçekleşen panelin ardından konuşmacı ve dinleyicilere, Hıdrellez kutlamalarının tezahürü olarak elma şekeri, pamuk şekeri ve kurabiye ikram edilmiştir.

Budim Berişa, “Hıdrellez Martavalları”, Kosova İmza Dergisi, S.6, Nisan 2013, s.7.

Şair Budim Berişa’nın Hıdrellez Martavallarına yer verilmiştir. Verilen örnekler şu şekildedir;

Aklında mezar ıssızlığın

Küçük kasaba harmanında

Eteğinin altında sağlığın

Tanıtilmiş ot zamanda

*

Yalnızlıktan aşkın titreyişi

Aptalca olmaz şaşkınlığım

Sende gücümün bekleyişi

Horlamaz deli yakınlığım

*

Kaktüs diken yemeğiyle

Felsefe anaktan geçti

inilerim saltanata gelmeden

Kadehinden iğneleri iti

*

Mimarlık anlamı sağlam

Çürük tahtaya basmam

Seni rüyam gözletti

Batarım gönlünü kırmam

*

Camdan bardak çatlar

Karnıma acılar katar

Canın canıma değse

Birlikte gökyüzünü atlar

*

Tütün tütsüler ciğerleri

Alkol uyuşturun zihinleri

Çevremizin bal mezemizsin

Yangına attın yürekleri

*

Sensiz anlamsız cennet

Ödenmez gurbetçi minneti

Manide adını çeken

Sihirbaz silemez lezzeti

*

Selam söyle babana

Selam söyle anana

Kardeşin selamı değdirse

Uçtum kondum yanına

*

Sesin nice bülbüller

Nefesin menekşe sümbüller

Dikenleri kestin düşmesin

Yolladım tutam güller

*

Penceren açık dursun

Son on iki vursun

Gecenin ortası görür

Ay yıldızlar duysun

*

Sabahı berbat kalktın

Yastığını yere attın

İkinci martavalı çekmezsen

Perişan olursun battın

*

Bir ayağında kelebek

İstemem gayrı sevişmek

Senden şeytan örümceği olur

Bekâra uysun beklemek

*

Belini kolanla sıkmışsın

Deme, dileğini yıkmışsın

Ümidini açtı martaval

Sanma hayatından bıkmışsın

*

Yürüyüşte titrer mengel

Rüyanı sıkar mengene

Ellerime olsa engel

Gene değerim bengine

*

Şayet martavalı beğensen
 Kiminle istesen evlensen
 Martavalın rüyana çıkar
 Bir mahallemizden geçersen
 *

Neler girmiş kalbine
 Düşünce çıplaklaşır üstüne
 Yetiş beraber doğalım
 Kalsın kapalı eline
 *

Kaldır gizlendirilmiş kuşu
 İndir düzgün uçuşu
 Soğuk sıcak silinir
 Ilıklaşır ikisinin buluşu
 *

Gel uzakta koynuma
 Sar kollarını boynuma
 Çek tozlanmış dilimi
 Ver dudaklarını yangına
 *

Açtık gelişim kutunu
 Emdik yumuşak dutunu
 Nasıl nasıl haykırdık
 Kırdık Venüs putunu
 *

Rezillikler yağma satıldı

Edebi ehramları yapıldı

Güzeller mecbur üstünde

Zembillere zeytin atıldı.

*Kosova İmza Dergisi'*nde Doğa ve Evrenle ilgili uygulamalara ait 3 bibliyografya kaydedilmiştir. Kosova'da Nevruz, Hıdrellez ve Karabaş adı verilen baharın gelişi doğanın ve evrenin uyanışı hasbiyle kutlanan önemli günler bulunmaktadır. Bunun yanında Halk Mutfağı Halk Hekimliği, Baytarlık gibi gelenekler de güçlü şekilde devam etmektedir. Derginin geneline bakıldığı zaman ise Kosova'da gerçekleştirilen Doğa ve Evrenle ilgili bilgilere ve uygulamalara yeteri kadar yer verilmediği görülmektedir.

3.5.5 Kosova İmza Dergisi'nde Yer Alan El Sanatları Çalışmalarının Bibliyografyası

M. Öcal Oğuz'a göre; “SOKÜM tanımlarının beşinci alanını oluşturan el sanatları geleneği ise, üçüncü ve dördüncü alana göre daha sorunsuz tasnif yapılabilir nitelikte geleneksel sanat ve zanaat üretim alan ve tekniklerini kapsamaktadır. (Oğuz 2009:132).”

Hazırlanan çalışmanın bu bölümünde Kosova İmza Dergisi'nde yer alan el sanatları çalışmalarının bibliyografyaları verilecektir.

Agim Rifat Yeşeren, “Seramik Tabaklar ve Cam Bardaklarda Prizren”, Kosova İmza Dergisi, S.1, Kasım 2012 s.1.

11Mart 2015 tarihinde Prizrenli Orhan Koçbaşı' nın eğitmenliğini yaptığı Seramik Tabak ve Cam Boyama sergisinin açılış töreni hakkında bilgi verilmiştir.

Sergide, seramik tabaklar ve cam bardaklar üzerine kaligrafi yöntemiyle yapılan ve teması Prizren olan çalışmalar sergilenmiştir.

Haberde Orhan Koçbaşı hakkında bilgiler de verilmiştir. Habere göre Orhan Koçbaşı; Prizren doğumludur. Prizren Doğru Yol KSD'nde tanıtım çalışmaları kolunda bir dönem başkanlık yapmış ve bu alanda aktif olarak çalışmıştır. Aynı zamanda 1951'de kurulan

derneğin logo ve tabelasını da Koçbaşı tasarlamıştır. Prizren'in ilk ve tek tabelacısı olan Orhan Koçbaşı, kaligrafi ve serigrafi alanlarında da uzmanlaşmıştır. Son dönemde, reklamcılık alanını bir aile mesleği haline getirerek uluslar arası alanda çalışmalarına devam etmektedir.

Agim Rifat Yeşeren , “ Hobimiz İşimiz Olsun”, Kosova İmza Dergisi, S.2, Aralık 2012, s.24.

1 Aralık 2012 tarihinde Prizren Yeni Kültür Merkezi'nde açılan el sanatları sergisi hakkında bilgiler verilmiştir.

Kosova Demokratik Türk Partisi- KDTP Prizren Şubesi'nin girişimiyle gerçekleşen sergiye siyasiler, sivil toplum kuruluşları ve çok sayıda Prizrenli katılmıştır.

Kursa 20'si Prizren 5'i Priştine 'den olmak üzere 25 hanım katılmıştır.

Agim Rifat Yeşeren, “Ahşap Boyama ve Takı Tasarımı Kursları Başarıyla Sona Erdi”, Kosova İmza Dergisi, S.16, Nisan 2014, s.27.

12 Nisan 2014 tarihinde düzenlenen eğitimciliğini Prizrenli Ater Koro'nun yaptığı Ahşap Boyama ve Takı Tasarımı Kurslarının Sergisi ve sertifika töreni hakkında bilgiler verilmiştir.

Agim Rifat Yeşeren, “Seramik Tabaklar ve Cam Bardaklarda Prizren”, Kosova İmza Dergisi, S.25, 2015, s.1.

11 Mart 2015 tarihinde Prizren Türk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen Seramik Tabak ve Cam Boyama Sergisi'nin açılışı yapılmıştır.

Orhan Koçbaşı 'ya ait olan sergi iki hafta süreyle açık tutulmuştur.

Orhan Koçbaşı Kimdir?

Orhan Koçbaşı Prizren doğumludur. Aslen Türk'tür. Prizren Doğru Yol Kültür Sanat Derneği'nde tanıtım çalışmaları kolunda bir dönem başkanlık yapmıştır. Aynı zamanda 1951

yılında kurulan derneğin logo ve tabelasını da Koçbaşı tasarlamıştır. Halen Prizren’ de Kaligrafi ve Serigrafi çalışmaları yapmaktadır.

Kosova İmza Dergisi'nde el sanatlarına yönelik üç bibliyografya kaydedilmiştir. Kosova' da; ahşap oyma, keçecilik, yün ressamlığı, kumaş boyama, takı tasarımı, seramik boyama, cam boyama bakırcılık, mimari, gibi el sanatlarına yönelik birçok meslek edindirme kursu bulunmaktadır. Bu minvalde el sanatları çalışmalarının dergi haberlerine tam anlamıyla *Kosova İmza Dergisi*'ne yansıdığı söylenememektedir.

SONUÇ

Bu çalışma, yurt dışında yaşayan Türk halk kültürünün bir dergi bağlamında incelenmesi bakımından Kosova özelinde bir ilk niteliği taşıdığı söylenebilir.

Kosova'da yaşayan Türklerin tarihsel süreç içerisindeki varlıkları, konumları, kültürel mirası ve bu mirasın Kosova İmza Dergisine yansımaları incelenmiştir.

Üst üste yaşanan savaş, göç ve asimilasyon politikaları Kosova'da yaşayan Türklerin varlıklarını ve kültürel miraslarını korumaları hususunda büyük tehdit oluşturmuştur. Bölgede yaşayan Türkler çeşitli dernekler kurarak dil, tarih ve folklor çalışmaları yapmışlardır. Bu dernekler içinde özellikle Doğru Yol Derneği'nin önemli çalışmaları olmuştur.

Bölgede bugün NATO güçlerine ait birçok ülkeden gelen askerler bulunmaktadır. Bu askerler ve aileleri kendi kültürünü ve yaşantısını bölgeye taşımaktadır. Bununla birlikte yaz aylarında Kosova'ya gurbetçi akını olmaktadır. Yurtdışında yaşayan Kosovalı Türkler yaz aylarında ülkeyi kültürel dejenerasyona uğratmaktadır. Öyle ki kendi kültür ve yaşayışlarına sahip çıkan insanları gericilikle veya köylü olmakla itham etmektedirler.

Bölgede Türk olmayan unsurlar ise Türk tarihi hakkında yanlış bilgilendirilmektedir. Özellikle Arnavut tarih kitaplarında Osmanlı Devleti'nden istilacı, emperyalist bir devlet olarak söz edilmektedir. Buna karşın Türkiye Cumhuriyeti devleti misyon güçleri olan Elçilik, Konsolosluk, TİKA, Diyanet İşleri ve Yunus Emre Enstitüsü vasıtasıyla bu olumsuz algıyı silmeye çalışmaktadır ve son yıllarda Türkiye'ye karşı gözle görülür bir iyimser hava oluşmaktadır. Hazırlanan çalışma bunun tezahürü olarak Kosova Türklerinin yaşatmaya çalıştığı kültürel mirası kayıt altına almayı amaçlamıştır.

Bu doğrultuda Kosova'da yayımlanan Kosova İmza Dergisi bağlamında Türklerin ortaya koymuş olduğu kültürel faaliyetler incelenmiştir. 2012 yılından günümüze kadar yayımlanan 33 dergi incelenerek dergide yer alan sözlü kültür ürünleri, doğa ve evrenle ilgili uygulamalar, toplumsal ritüeller ve kutlamalar, gösteri sanatları ve el sanatları bibliyografyaları kayıt altına alınmıştır. Bibliyografyalar, kronolojik sırayla yazıya aktarılmıştır. Kosova basın yayın tarihiyle ilgili bilgi verilmiştir. Bununla birlikte derginin kurucusu ve imtiyaz sahibi Agim Rıfat'ın biyografisine, derginin kuruluş amacı ve vizyonuna dair bilgiler sunulmuştur.

Kosova’da Türkçe yayımlanan dergiler arasından Kosova İmza Dergisi’nin araştırılmasının sebebi, derginin misyonunda Türk Folkloruna ve Somut Olmayan Kültürel Mirasa katkıda bulunma amacının yer almasıdır.

Derginin Türkçe yayımlanması Türklerin etnik kimliğini koruyabilmeleri için başlı başına bir katkıdır. Dergide, İstanbul Türkçesi açık ve anlaşılır bir biçimde kullanılmıştır. Türk dilinin inceliklerini ortaya koyan şiirlere ve düz yazılara yer verilmiştir. Ayrıca okuyucuları yazmaya teşvik eden “ Sizden Gelenler” bölümünün bulunması oldukça faydalıdır.

Derginin Türk halk bilimine en önemli katkısı ise Kosova sınırları içerisinde meydana gelen folklor çalışmalarını kayıt altına almış olmasıdır.

Kayıt altına alınan bibliyografyalara bakıldığı zaman Yunus Emre Enstitüsü’ne ait üç Türk Kültür Merkezi’nin, Türk dilinin, folklorunun ve kültürünün Kosova’da yaşatılmasına yönelik önemli çalışmalar yaptığı gözlemlenecektir. Bu yönüyle dergi, Yunus Emre Enstitüsü’nün Prizren, Priştine ve İpek Kültür Merkezlerinde çalışan ve çalışacak olan uzmanlara Kosova sınırları içerisinde gerçekleştirmeyi düşündükleri kültür sanat faaliyetleri açısından yol gösterici bir rehber olabilir.

Kuruluş amacı Türk dilini, kültürünü ve folklorunu korumak ve gelecek nesillere aktarmak olan derginin, hedefleri ölçüsünde başarılı olduğu söylenebilir.

Kosova İmza Dergisi, Prizren sınırları dışında bulunan Türklerin faaliyetlerine daha fazla yer verirse ve bu şehirlerde satılma imkânı bulursa hedeflerine doğru daha sağlam adımlarla yürüyecektir. Bununla birlikte alıntı yapılan yazıların kaynakçalarının gösterilmesinde daha fazla özen gösterilmelidir.

Avrupa’nın en genç ülkesi olan Kosova’nın kendisini dünyaya tanıtabilmesi için uluslar arası örgütlere üyeliği çok önemlidir. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve UNESCO gibi Uluslar arası örgütlerin içerisinde yer almak isteyen Kosova, her alanda kültürel mirasına sahip çıkmalıdır. Kosova İmza Dergisi de ülkenin bu hedeflerini göz önünde bulundurarak bu minvalde çalışmalar yapabilir.

Sonuç olarak Kosova İmza Dergisi, Kosovalı Türklerin etnik kimliklerini koruyabilmeleri, seslerini duyurabilmeleri ve varlıklarını hissettirebilmeleri açısından oldukça önemli bir yayın organıdır. Derginin yayım hayatına devam etmesi ve daha geniş kitlelere ulaşabilmesi için desteklenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- İnalçık, Halil (2005) “Türkler ve Balkanlar”, BAL-TAM Türklük Bilgisi 3, Prizren , 20-44.
- Kafesoğlu, İbrahim (2003) Türk Millî Kültürü, Ankara: Ötüken.
- Kaplan, Mehmet (2011). *Kültür ve Dil*. Ankara: Dergâh Yay.
- Kutlu, Sacit (2007) Milliyetçilik ve Emperyalizm Yüzyılında Balkanlar ve Osmanlı Devleti, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul
- Oğuz, M. Öcal (2009) *Somut Olmayan Kültürel Miras Nedir?*, Ankara: Geleneksel Yay.
- Oğuz, M. Öcal “Araştırmaların Tarihi”, Türk Halk Edebiyatı El Kitabı, Ankara: Grafiker Yayını, 2008a.
- Oğuz, M. Öcal, “UNESCO ve İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Mirası Başyapıtları”, Millî Folklor 78 (Yaz 2008d):5-11.
- Ong, Walter J. (2010). *Sözlü ve Yazılı Kültür*. İstanbul: Metis Yay.
- Türbedar, Erhan (2003) “Tarihte Değişen Siyasi ve Sosyal Dengeler İçinde Kosova Türkleri”. Balkan Türkleri, Balkanlar’da Türk Varlığı. Haz. Erhan Türbedar, ASAM, Ankara 2003, s. 41-97.
- Yeşeren Rifat Agim. (2012). Kosova İmza Dergisi. S.2. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2012). Kosova İmza Dergisi. S.1. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.11. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.12. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.3.Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.4. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.5. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.6. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.7-8. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2013). Kosova İmza Dergisi. S.9. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.13. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.14. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.15. Kosova.
- Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.16. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.17-18. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.19. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.20. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.20. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.21. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2014). Kosova İmza Dergisi. S.22. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.23. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.24. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.25. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.26. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.27-28. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.29. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.30. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.31. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.32. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim. (2015). Kosova İmza Dergisi. S.33. Kosova.

Yeşeren Rifat Agim.(2013). Kosova İmza Dergisi. S.10. Kosova.

Ziya Gökalp (2012). *Hars ve Medeniyet*. İstanbul: Toker Yay.

(<http://www.haberler.com/kosovada> ilk kez imza adında türkçe dergi çıkmaya, erişim tarihi 12.03.2016).

EKLER

Ek-1.Kosava'da Düğün Geleneği

Ek-1.Kosava'da Kına Gecesi Geleneği

Ek-1.Kosava'da Sünnet Geleneği

Ek-1.Kosova İmza Dergisine Ait Bazı Kapak Fotoğrafları

KOSOVA İMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 12, fiyat: 1 €, Aralık, 2013

İsmet Bölükemini, YB-005 Düğün 148x118 cm

Merhaba 2014

KOSOVA İMZA

Toplum, Bilim, Kültür, Sanat dergisi sayı: 2, Aralık 2012

Türkan Şoray Kosova'da

İyi ki aranızdayım...

2013
Yeni Yılıınız kutlu olsun

KOSOVA İMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 15, yıl: III, fiy. 1€, Mart, 2014

Çanakkale geçilmez...

Dragaş'ta Çanakkale
anma töreni

15. YIL KÜLTÜR SANAT DERGİSİ

15. YIL KÜLTÜR SANAT DERGİSİ

KOSOVA**İMZA**

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 16, yıl: III, fiyat: 1€, Nisan, 2014

Sinan Paşa Cami'i'nin yeni yüzü

KOSOVA iMZA

Toplum, Bilim, Kültür, Sanat Dergisi sayı:5 Mart 2013

Fevzi Tüfekçi tuv. üz. y. boya, 1989

KOSOVA iMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 6, fiyat: 1 €, Nisan 2013

KOSOVA KÜLTÜR ŞİİR BULUŞMALARI BAŞLADI...

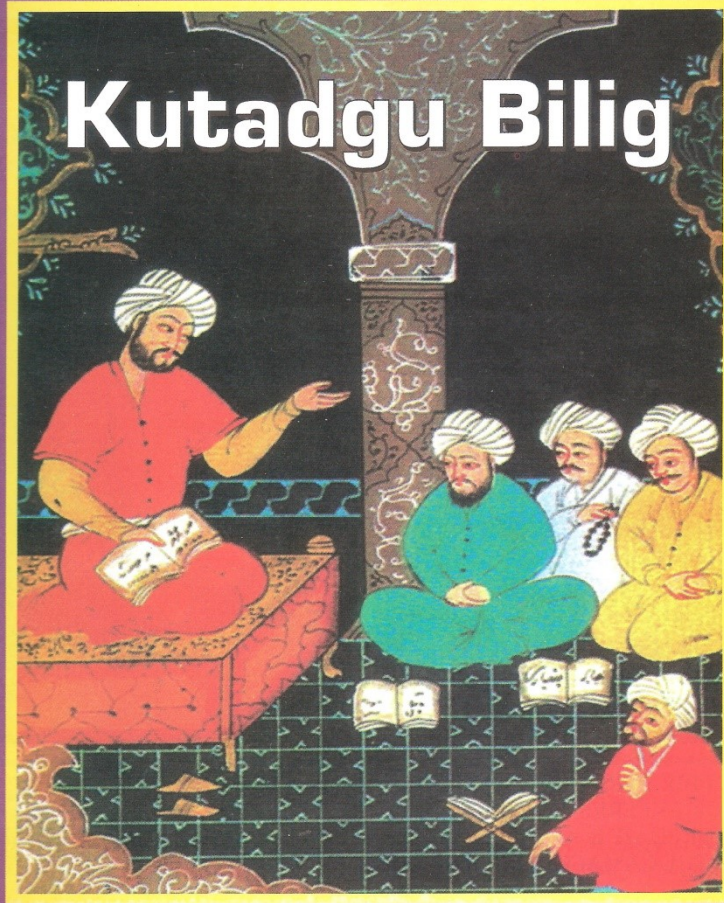
Gornje Lubinye

KOSOVA

İMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 9, fiyat: 1 €, Eylül, 2013

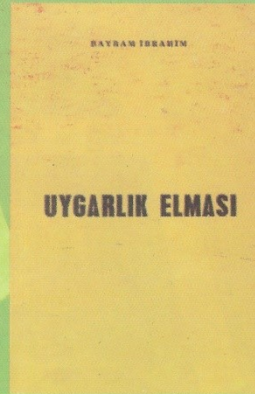
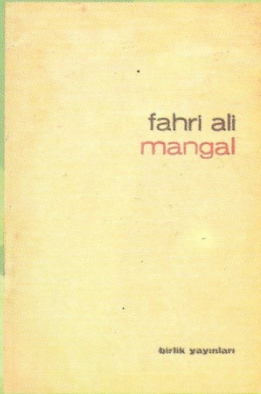
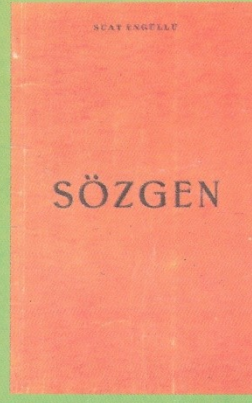
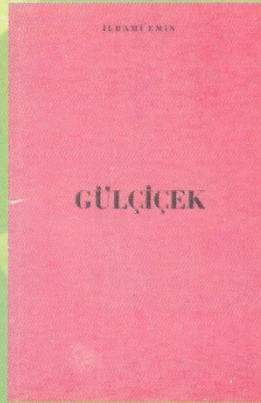
Türkçenin bin yıllık kitabı

KOSOVA İMZA

Toplum, Bilim. Kültür, Sanat dergisi sayı: 3, Ocak 2013

Balkanlarda Türkçeyi onlar yaşattı

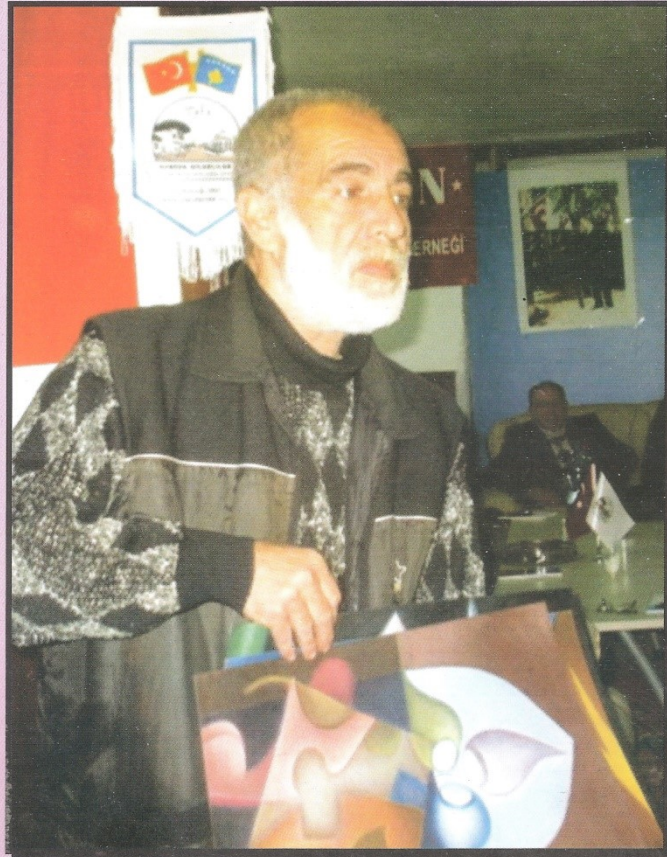
Prizren Belediyesi en iyilerini ödüllendirdi
Yılın ST Kuruluşu
Kosova Türk Yazarlar Birliği

KOSOVA İMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 7-8, fiyat: 1 €, 2013

DÜNYA ÇAPINDA BİR RESSAM

Budim Berişa

KOSOVA **İMZA**

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 11, fiyat: 1 €, Kasım, 2013

Dostluğun, kardeşliğin simgesi

6. KOSOVA KÜLTÜR ŞİİR BULUŞMASI

Aluş Nuş'tan Atatürk konseri

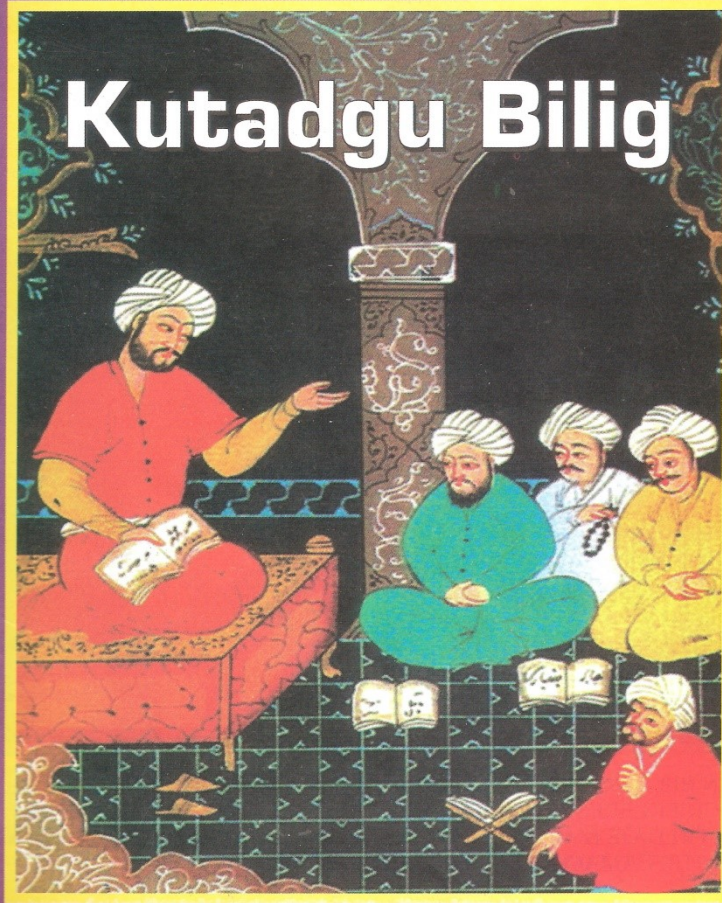
Foto: Nafiz Lokviça

KOSOVA

İMZA

Toplum Bilim Kültür Sanat Dergisi sayı: 9, fiyat: 1 €, Eylül, 2013

Türkçenin bin yıllık kitabı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Gökhan Yağcı
 Uyruğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 31/10/1987
 Medeni hali : Bekar
 Telefon : 0531 797 72 15 / + 377 45 585
 467
 Faks : -
 e-mail : yagci@yee.org.tr / turkologgokhan@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi	Devam ediyor
Lisans	Ahi Evran Üniversitesi	2011

Yabancı Dil

İngilizce, Rusça

Sertifikalar

- 1-) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifikası (Yunus Emre Enstitüsü 28.02.2014)
- 2-) Pedagojik Formasyon Sertifikası (Ahi Evran Üniversitesi 25.07.2012)
- 3-) Temel Seviye Rusça Sertifikası (Baranovich Devlet Üniversitesi-Belarus 30.04.2015)
- 4-) Türk İşaret Dili Eğitimi Sertifikası (Unvan Eğitim Kurumları 24.03.2014)
- 5-) Fotografik Hafıza Teknikleri Sertifikası (ATA Enforma Bilgi Sistemleri 18.03.2012)
- 6-) İletişim Becerileri ve Empati Sertifikası (ATA Enforma Bilgi Sistemleri 18.03.2012)
- 7-) Müşteri İlişkileri Yönetimi Sertifikası (ATA Enforma Bilgi Sistemleri 18.03.2012)
- 8-) Etkili Öğrenme Etkin Öğretmen Semineri Katılım Belgesi (Kosova Milli Eğitim Bakanlığı- Yunus Emre Enstitüsü. (24.22.2015- Kosova)
- 9-) Taekwondo Sporcu Lisansı (Gençlik ve Spor Bakanlığı)

Makaleleri ve Bildirileri

- 1-) Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu, 11-12.06.2015
Varşova/Polonya (Yabancılar Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Meseleler- Belarus
Örneği)
- 2-) Kırgızistan Manas Üniversitesi Uluslar arası Genç Türkologlar Sempozyumu, 21-24 Nisan
2016 (Boğaç Han Destanında Baba Oğul İlişkisi ve Oidipus Kompleksi)
- 3-) Kosova Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Semineri 21 Aralık 2015 (Etkili Öğretim, Etkin
Öğretmen)
- 4-) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Doğu Akdeniz Üniversitesi Uluslararası Üniversiteler
Çalıştayı (2011)

GAZİ GELECEKTİR..

